

**EKSTREMALIAUS SPORTO CENTRO SUKŪRIMO
VILNIAUS MIESTE
INVESTICINIS PROJEKTAS**

Derinimui su CPVA – 2021 m. gruodžio 27 d.

Versija: V.1.4.

TURINYS

Paveikslų ir lentelių sąrašas.....	4
Pagrindinės sąvokos ir santrumpos	6
Autorinės teisės ir atsakomybės apribojimas	10
PROJEKTO SANTRAUKA	11
A. Projekto kontekstas.....	11
B. Projekto turinys	12
C. Projekto galimybės ir alternatyvos	14
D. Finansinė analizė	16
E. Ekonominė analizė	17
F. Jautrumas ir rizikos.....	18
G. Projekto vykdymo planas	18
1. PROJEKTO KONTEKSTAS.....	21
1.1. Socialinė-ekonominė aplinka	21
1.2. Gyventojų pajamų lygio kitimas bei užimtumas	24
1.3. Atvykstamasis turizmas.....	26
1.4. Gyventojų sveikata	28
1.5. Sporto renginiai ir sportuojančiųjų skaičius	30
1.6. Sporto, kaip neformalaus ugdymo veiklos, organizavimas.....	37
1.7. Esama infrastruktūra.....	42
1.8. Uždaro tipo ekstremalaus sporto infrastruktūra Vilniaus m.....	47
1.9. Ekstremalaus sporto centrai užsienyje.....	48
1.10. Ekstremalaus sporto plėtra pasaulyje ir jį lemiančios priežastys	51
1.11. Sprendžiamos problemos.....	52
1.11.1. Fizinio aktyvumo didinimo priemonių stoka vaikų ir jaunimo tarpe	52
1.11.2. Infrastruktūros poreikis naujoms olimpinėms sporto šakoms	53
1.11.3. Finansavimo stoka	54
2. PROJEKTO TURINYS.....	56
2.1. Projekto tikslas ir uždaviniai	56
2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais	57
2.3. Projekto tikslinės grupės ir jų poreikiai bei Projekto ribos	58
2.4. Projekto organizacija	59
2.5. Projekto teisinė aplinka	60
2.6. Projekto įgyvendinimo modelių analizė	62
2.6.1. Koncesija	63
2.6.2. Valdžios ir privataus subjekto partnerystė	65
2.7. Projektu siekiami rezultatai	68
3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS.....	69
3.1. Esama situacija	69
3.2. Galimos projekto veiklos.....	69
3.3. Veiklų vertinimas	70
3.4. Trumpasis veiklų sąrašas	73
3.5. Projekto vystymo prielaidos ir alternatyvos	73
3.5.1. Projekto vystymo techniniai reikalavimai	73
3.5.2. Projekto alternatyvos	79

4.	FINANSINĖ ANALIZĖ	81
4.1.	Projekto ataskaitinis laikotarpis.....	81
4.2.	Finansinė diskonto norma.....	81
4.3.	Projekto lėšų srautai	81
4.3.1.	Investicijų išlaidos.....	81
4.3.2.	Investicijų likutinė vertė.....	83
4.3.3.	Veiklos pajamos	83
4.3.4.	Veiklos išlaidos	86
4.3.5.	Mokesčiai	87
4.3.6.	Finansavimas.....	88
4.4.	Finansiniai rodikliai.....	89
2.4.1.	Išvada dėl finansinio gyvybingumo	89
5.	EKONOMINĖ ANALIZĖ	91
5.1.	Rinkos kainų pavertimas į ekonomines.....	91
5.2.	Ekonominiai rodikliai.....	91
5.3.	Optimalios alternatyvos parinkimas	94
6.	JAUTRUMAS IR RIZIKOS	96
6.1.	Jautrumo analizė.....	96
6.2.	Scenarijų analizė.....	97
6.3.	Kintamųjų tikimybės	97
6.4.	Rizikų vertinimas.....	98
6.4.1.	Kintamųjų rizikos įverčiai	98
6.4.2.	Rizikos grupės	98
6.5.	Rizikos priimtumas.....	100
6.6.	Rizikų valdymo veiksmai	101
7.	PROJEKTO VYKDYMO PLANAS	106
7.1.	Projekto trukmė ir etapai	106
7.2.	Projekto vieta.....	106
7.3.	Projekto komanda.....	106
7.4.	Projekto prielaidos, tęstinumas ir kitos išvados	107
8.	IP duomenų suvestinė.....	109
	Priedai.....	110

PAVEIKSLŲ IR LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 paveikslas. Galima arenos vidaus išdėstymo vizualizacija.....	13
2 paveikslas. Sklypo schema ir užstatymo zonavimas.	13
3 paveikslas. Gyventojų skaičiaus kitimas Lietuvoje 2001 11 mėn. – 2021 11 mėn.	21
4 paveikslas. Gyventojų skaičiaus kitimas Vilniaus m. sav., 2012-2021 m. pr.....	23
5 paveikslas. Vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio pokytis Lietuvoje 2016 m. III ketv.–	
2021 m. III ketv.	24
6 paveikslas. Registruoti bedarbiai Lietuvoje ir Vilniaus m.....	26
7 paveikslas. Nakvynių skaičius Lietuvos ir Vilniaus m. apgyvendinimo įstaigose	27
8 paveikslas. Baltojo tilto aikštynas.....	46
9 paveikslas. Adrenaline Alley ekstremalaus sporto centras (D. Britanija)	48
10 paveikslas. The Dome Adrenaline Zone ekstremalaus sporto centras (Švedija)	49
11 paveikslas. Skills Park (Šveicarija).....	50
12 paveikslas. Spot of Tallinn (Estija).....	50
13 paveikslas. Galimi VPSP įgyvendinimo būdai Lietuvoje.....	63
14 paveikslas. Mokėjimų srautų schema koncesijos modelio atveju.....	65
15 paveikslas. VPSP mokėjimų schema.	66
16 paveikslas. Sklypo schema ir užstatymo zonavimas.	74
17 paveikslas. Planuojama aplinkinė infrastruktūra.	75
18 paveikslas. Galima pastato vidaus vizualizacija.	77
19 paveikslas. Objekto principinė schema.....	78
19 paveikslas. Galima lauko zonos vizualizacija.....	79
21 paveikslas. Siūlomi tolesni Projekto įgyvendinimo žingsniai.	106
1 lentelė. Vidaus ir tarptautinė migracija Vilniaus m. ir raj.	22
2 lentelė. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2016 m. II ketv. – 2021 m. II ketv.	
.....	25
3 lentelė. Lietuvos makroekonominių rodiklių projekcijos, 2022 – 2024 m.....	25
4 lentelė. Lietuvos ir užsienio turistų srautai Vilniaus m.	27
5 lentelė. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos rodikliai.....	29
6 lentelė. Vilniaus m. sporto organizacijų sportojantieji pagal sporto šakas.....	31
7 lentelė. Sportuojančiųjų skaičius Vilniaus m. ir Lietuvoje.	35
8 lentelė. Sporto renginiai Vilniaus m.	35
9 lentelė. 2022 – 2024 m. Vilniaus m. finansuojamų aukšto meistriškumo sporto projektai	
.....	36
10 lentelė. Sporto organizacijų skaičius Vilniaus m.....	37
11 lentelė. Neformaliojo švietimo programos Vilniaus m.....	38
12 lentelė. Vilniaus m. sporto įmonių įstaigų ir organizacijų pajamos (tūkst. eurų), 2019-	
2020 m.....	41
13 lentelė. Vilniaus m. sav. skiriamos lėšos sportui, tūkst. EUR	41

14 lentelė. 2020 m. Vilniaus m. sporto bazės	42
15 lentelė. Vilniaus m. sav. administracijai priskirtų sporto įstaigų sporto bazės.....	44
16 lentelė. Tikslinių grupių poreikių analizė.	58
17 lentelė. Projekto įgyvendinimo koncesijos būdu pagrindiniai privalumai ir trūkumai,	64
18 lentelė. Projekto įgyvendinimo VŽPP būdu pagrindiniai privalumai ir trūkumai.	66
19 lentelė. Projektu siekiami minimalūs rezultatai.....	68
20 lentelė. Projekto galimos veiklos („ilgasis veiklų sąrašas“).	69
21 lentelė. Projekto veiklų vertinimas.	71
22 lentelė. Galimų projekto veiklų vertinimo rezultatas.....	73
23 lentelė. Statomi Objekto elementai pagal etapus.	81
24 lentelė. Objekto elementų statybos kaštai, EUR be PVM.	82
25 lentelė. Pajamos iš Objekto, EUR.....	85
26 lentelė. Objekto eksploatavimo išlaidos, EUR be PVM.....	86
27 lentelė. Objekto DU kaštai, EUR.....	87
28 lentelė. Banko paskolos sąlygų prielaidos.	89
29 lentelė. Finansinio gyvybingo rodikliai.	90
30 lentelė. Finansinio gyvybingo vertinimas, Bendra privataus subjekto veikla, I alternatyva.	90
31 lentelė. Lankytojų grupės.....	92
32 lentelė. Pasiryžimo sumokėti už apsilankymą kultūros objekte priskyrimas lankytojų grupėms ir įverčių reikšmės, EUR.	93
33 lentelė. Ekonominių rodiklių palyginimas.....	94
34 lentelė. Projekto pagrindinių kintamųjų lūžio taškai.	96
35 lentelė. Scenarijų analizė.	97
36 lentelė. Tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai, EUR.	98
37 lentelė. Rizikų vertės pagal rizikų grupes.	99
38 lentelė. Rizikų pasidalinimas.	100
39 lentelė. Monte Carlo analizės rezultatai.....	101
40 lentelė. Identifikuotų rizikų tikimybė, poveikis bei numatomos galimos rizikos valdymo priemonės.	101

PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

Pagrindinės sąvokos

Investavimas	LR investicijų įstatymo nustatytais būdais atliekami investuotojo veiksmai, kuriais jis įgyja nuosavybės teisę arba kreditoriaus reikalavimo teisę į investavimo objektą arba teisę šį objektą valdyti ir naudoti. Sąvoka apibrėžta LR investicijų įstatyme (Žin., 1999, Nr. 66-2127).
Investicijos / Investicijų išlaidos	Piniginės lėšos ir įstatymais bei kitais teisės aktais nustatyta tvarka įvertintas materialusis, nematerialusis ir finansinis turtas, kuris investuojamas siekiant iš investavimo objekto gauti pelno (pajamų), socialinį rezultatą (švietimo, kultūros, mokslo, sveikatos ir socialinės apsaugos bei kitose panašiose srityse) ir / arba užtikrinti valstybės funkcijų įgyvendinimą.
Koncesija	Vadovaujantis koncesijos sutartimi ir joje nustatytais sąlygomis, suteikiančiosios institucijos koncesininkui pagal LR koncesijų įstatymą suteikiamas leidimas vykdyti ūkinę komercinę veiklą, susijusią su infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, plėtra, atnaujinimu, pakeitimu, remontu, valdymu, naudojimu ir (ar) priežiūra, teikti viešąsias paslaugas, valdyti ir (ar) naudoti valstybės, savivaldybės turtą (tarp jų eksploatuoti gamtos išteklius), kai koncesininkas pagal koncesijos sutartį prisiima visą ar didžiąją dalį su tokia veikla susijusios rizikos bei atitinkamas teises ir pareigas, o koncesininko atlyginimą už tokią veiklą sudaro tik teisės užsiimti atitinkama veikla suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos ar tokios teisės suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos kartu su atlyginimu, mokamu koncesininkui suteikiančiosios institucijos, atsižvelgiant į jos prisiimtą riziką. Sąvoka apibrėžta LR koncesijų įstatyme (Žin., 1996, Nr. 92-2141; 2003, Nr. 70-3163).
Koncesijos sutartis	Suteikiančiosios institucijos, kuri veikia valstybės ar savivaldybės vardu, ir koncesininko sudaryta rašytinė sutartis, kurioje nustatomos suteikiančiosios institucijos ir koncesininko teisės ir pareigos, susijusios su koncesija.
Lankytojai Objektas	Sukurtos infrastruktūros lankytojai, sportininkai, turistai. Projektu sukuriamą infrastruktūrą įvairioms sporto šakoms kultivuoti ir vykdyti sporto varžybas bei kitus renginius ir pramoginę bei sportinę veiklą.
Partnerystės projektas (PP)	Investicijų projektas įgyvendinamas VPSP būdu. Investicijų projekto įgyvendinimas pasižymi šiomis savybėmis: • tikslas – viešųjų (socialinių ir bendrojo ekonominio interesų (angl. <i>services of general economic interests</i>) paslaugų

	teikimo užtikrinimas ir/arba pagerinimas;
	• projekto ilgalaikiškumas (paprastai 10-25 metai); • investavimo ir paslaugų teikimo procesų apimtis; viešojo ir privataus sektorių partnerystė, tarpusavyje dalijantis projekto rizikomis.
Partnerystės sutartis	Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis (VŽPP) arba koncesijos sutartis. Sutartis tarp privataus ir viešojo sektoriaus partnerių, numatanti projekte vykdomas veiklas bei atsakomybių už jas pasiskirstymą tarp privataus ir viešojo sektorių partnerių.
Perduodama rizika	Investicijų projektui būdingos rizikos dalis, kurių valdymą viešasis sektorius perduoda privačiam partneriui.
Peritus, arba Autoriai	UAB Peritus sprendimai, į.k. 301730051.
Prisiimama rizika / Prisiimta rizika	Rizika, už kurios valdymą VPSP projekte atsakomybę prisiima viešasis sektorius.
Privatus subjektas	Ūkio subjektas, įsteigtas ir veikiantis pagal LR akcinių bendrovių įstatymą, siekiantis tenkinti privačius interesus, bendrąja prasme – vykdyti ekonominę veiklą gaunant pelną.
Projektas	Ekstremalaus sporto centro sukūrimo Vilniaus mieste projektas.
Projekto patrauklumas kreditoriams	Tai projekto finansinių srautų struktūra, kuria užtikrinama, kad kreditoriams finansuoti projektą patrauklu. Vertinamas kaip projekto generuojamų grynujų pajamų srautų pakankamumas padengti paskolos palūkanas ir grąžinti paskolą.
Savivaldybė	Vilniaus miesto savivaldybės administracija, į.k. 188710061.
Sporto kompleksas	Objektas.
Valdžios ir privataus subjektų partnerystė (VŽPP)	Viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdas, kai privatus subjektas valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje nustatytais sąlygomis investuoja į valdžios subjekto funkcijoms priskirtas veiklos sritis ir šiai veiklai vykdyti reikalingą valstybės arba savivaldybės turtą ir vykdo tose srityse LR investicijų įstatyme nustatytą veiklą, už kurią privačiam subjektui atlyginimą moka valdžios subjektas.
Valdžios subjektas	Sąvoka apibrėžta LR investicijų įstatyme (Žin., 1999, Nr. 66-2127) VPSP sandoryje tai savivaldybės vykdomoji institucija, veikianti savivaldybės tarybos sprendimu, kai privačiam subjektui perduodama savivaldybės funkcijoms priskirta veikla; valstybės institucija ar įstaiga, kai privačiam subjektui perduodama centrinės valdžios funkcijoms priskirta veikla. Sąvoka apibrėžta LR investicijų įstatyme (Žin., 1999, Nr. 66-2127).
Viešasis pirkimas	Perkančiosios organizacijos atliekamas ir LR viešųjų pirkimų įstatymu reglamentuojamas prekių, paslaugų ar darbų pirkimas, kurio tikslas – sudaryti viešojo pirkimo – pardavimo sutartį. VPSP

	sandoriuose viešasis pirkimas reiškia privataus partnerio atrankos procesą. Sąvoka apibrėžta LR viešųjų pirkimų įstatyme (Žin. 1996, Nr. 84-2000).
Viešasis sektorius	Apibendrintas nacionalinio, regioninio ar savivaldybės lygmens valdžios institucijų pavadinimas. Vartotinas apibūdinti visus juridinius subjektus, kurių veiklos tikslas – viešųjų interesų tenkinimas.
Viešojo ir privataus sektorių partnerystė (VPSP)	Valstybės arba savivaldybės institucijos ir privataus subjekto įstatymuose nustatyti bendradarbiavimo būdai, kuriais valstybės arba savivaldybės institucija jos funkcijoms priskirtą veiklą perduoda privačiam subjektui, o privatus subjektas investuoja į šią veiklą ir jai vykdyti reikalingą turtą, už tai gaudamas įstatymų nustatytą atlyginimą. Sąvoka apibrėžta LR investicijų įstatyme (Žin., 1999, Nr. 66-2127).

Pagrindinės santrumpos

CPVA	VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra
DU	Darbo užmokestis
ES	Europos Sąjunga
EVGN	Ekonominė vidinė gražos norma
FGDV(I)	Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms
FGDV(K)	Finansinė grynoji dabartinė vertė kapitalui
FNIS	Finansinis naudos ir išlaidų santykis
FVGN(I)	Finansinė vidinė gražos norma investicijoms
FVGN(K)	Finansinė vidinė gražos norma kapitalui
IP	Investicijų projektas
LR	Lietuvos Respublika
PO	Perkančioji organizacija
VžPP	Valdžios ir privataus subjektų partnerystė
VPSP	Viešojo ir privataus sektorių partnerystė

AUTORINĖS TEISĖS IR ATSAKOMYBĖS APRIBOJIMAS

© Visos teisės saugomos – 2021 m. Informacijos, pateikiamos šiame investicijų projekte, panaudojimas yra leidžiamas su nuoroda į šaltinį.

Šį dokumentą rengusių ekspertų komanda rėmėsi jiems pateikta informacija ir dokumentais, tarpinių rezultatų derinimo metu pasitvirtinta apimtimi. Atsiradus papildomai informacijai ar pokyčiams, nulemtiems pateiktos informacijos ar dokumentų netikslumų ar pasikeitusių poreikių, šiame investicijų projekte pateikiamų išvadų ir rekomendacijų pakeitimas, atnaujinimas yra už rengėjams numatytos techninės užduoties ribų.

PROJEKTO SANTRAUKA

A. Projekto kontekstas

Nuolatinis savivaldybės patrauklumo jos gyventojams gerinimas yra būtinas, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir tvarią socialinę bei ekonominę plėtrą, miesto darnų augimą bei ekonominį gyvybingumą. Vienas svarbių uždavinių, siekiant didinti savivaldybės patrauklumą yra užtikrinti savivaldybės sveikatinimo paslaugų kokybę ir didinti sporto infrastruktūros prieinamumą.

Vilniaus miestas pastaraisiais metais išsiskiria iš daugumos kitų Lietuvos miestų ir regionų gyventojų skaičiaus augimo tendencijomis. Pagal Statistikos departamento informaciją, 2021 m. sausio 1 d. Vilniaus mieste gyveno 559,4 tūkst. gyventojų arba apie 20 proc. visų Lietuvos gyventojų. Analizuojant pastarojo dešimtmečio Vilniaus m. gyventojų skaičiaus dinamiką, stebimas nuolatinis augimas, o paskutinių 5 metų laikotarpiu gyventojų Vilniaus mieste padidėjo apie 5 proc. Šį augimą lėmė tiek vidinė tiek išorinė imigracija bei stabilus naujagimių skaičius siekiantis beveik 7 tūkst. per metus.

Augantis gyventojų skaičius reikalauja ir didėjančių investicijų į socialinę infrastruktūrą, deja, šios investicijos yra nepakankamos. Dėl investicijų stokos nemaža dalis šalies sporto bazių yra nepatrauklios gyventojams, sportininkams, besimokančiam jaunimui, jos neaprupintos šiuolaikiniu sporto inventoriu ir įranga, netolygi ir sporto infrastruktūros tinklo plėtra. Sporto statinių skaičius tenkantis 1000 gyventojų nevienodas tarp apskričių, daugiausiai jų tenka Utenos apskrityje – 2,26, Šiaulių apskrityje- 2,12, o mažiausiai Vilniaus – 1,07 .

Sporto ir laisvalaikio infrastruktūros prieinamumo didinimas turi ne tik socialinę naudą, bet ir ekonominę naudą, generuojamą ypatingai dėka gerinamos visuomenės narių sveikatos būklės. Europos Komisija Baltojoje knygoje dėl sporto yra pažymėjusi:

„Fizinio aktyvumo trūkumas didina riziką atsirasti viršsvoriui, nutukimui ir kitoms chroniškoms su svoriu susijusioms sveikatos problemoms, pavyzdžiui, širdies ir kraujagyslių ligoms bei diabetui, kurie blogina gyvenimo kokybę, kelia pavojų gyvybei ir yra didelė našta sveikatos biudžetui bei ekonomikai“.

Komisijos Baltojoje knygoje „Europos strategija su mityba, atsvariu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti“¹ pabrėžiama, kaip svarbu imtis iniciatyvos užkirsti kelią fizinio aktyvumo mažėjimui.

Sporto judėjimas labiau nei bet kuris kitas socialinio pobūdžio judėjimas skatina sveikatos stiprinamąją fizinę veiklą. Sportas – patraukli žmonėms ir teigiamą įvaizdį turinti veikla. Tačiau, nors pripažinta, kad sporto judėjimas teikia galimybių skatinti užsiimti sveikatos stiprinamąją fizine veikla, šios galimybės dažnai lieka neišnaudotos ir turi būti plėtojamos.

Vertinant tiek Lietuvos, tiek pasaulines tendencijas stebima tai, kad jauniems žmonėms

¹ Europos Komisijos Baltoji knyga dėl sporto (2007): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:52007DC0391&from=LT>

dalį tradicinių sporto šakų nėra patrauklios, ilgai trunkančios varžybos neišlaiko jaunosios kartos dėmesio, todėl jauni žmonės vis labiau įsitraukia ir susidomi labiau dinamiško sporto šakomis.

Ekstremalaus sporto šakos, tokios kaip riedlentės, BMX dviračiai, paspirtukai, riedučiai, parkour, batutas, kaip tik tokios ir yra. Ne veltui olimpinį turnyrų organizatoriai, siekdami patraukti jaunosios kartos dėmesį, nuo 2017 m. į olimpinius turnyrus įtraukė riedlentes, BMX laisvojo stiliaus rungtį ar sportinę kopimą siena, tad Tokijo olimpiada buvo pirmoji, turinti pastarųjų sporto šakų olimpinius čempionus.

Kitų šalių patirtis rodo, jog tarp priežasčių lemiančių ekstremalaus sporto šakų populiarumo augimą yra - vykstantys tarptautiniai turnyrai bei infrastruktūros prieinamumas.

Jei Lietuvoje bus pasiektas bent trečdalis šias šakas šiandien JAV kultivuojančių lygio (vertinant santykinai vienam gyventojui), BMX vairuotojų ir riedlentininkų skaičius Lietuvoje galėtų siekti 11 000 ir 45 600 atitinkamai, o Vilniuje 2 200 ir 9 120 atitinkamai.

Atitinkamai šiuo Ekstremalių sporto šakų sporto centro, prieinamo ištisus metus, sukūrimo Vilniaus mieste projektu (toliau vadinama – Projektu) siekiama sudaryti sąlygas užsiimti ekstremalaus sporto šakomis kaip aktyvia sporto bei laisvalaikio veikla kuo platesniam visuomenės ratui, rengti tiek vietinio lygio turnyrus, tiek organizuoti tarptautines varžybas, populiarinant šias pasaulyje ir Lietuvoje augančias sporto šakas; o meistriskumo lygiui kylant, išugdyti būsimus olimpiečius.

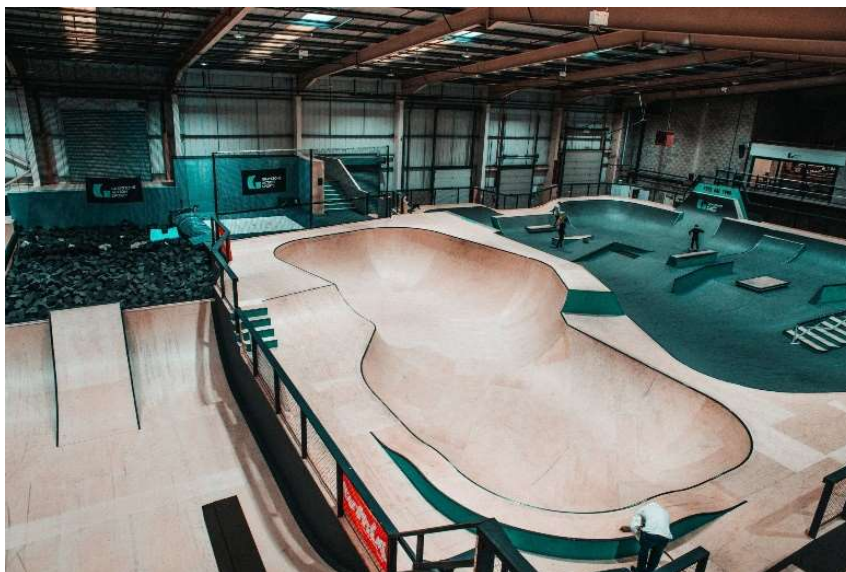
B. Projekto turinys

Projektu sprendžiamos problemos – neužtikrintas jaunų žmonių fizinio aktyvumo bei užimtumo didinimo poreikis; nėra tinkamos ištisus metus prieinamos infrastruktūros leidžiančios saugiai treniruotis ekstremalaus sporto šakų, įvairaus pasirengimo lygio sportininkams. Nėra tinkamos infrastruktūros, turinčios saugaus nusileidimo galimybių.

Projekto tikslas – padidinti ekstremalaus sporto, ekstremalaus laisvalaikio praleidimo būdų ir sveikatingumo paslaugų kokybę bei prieinamumą Vilniaus mieste ir Lietuvoje.

Projekto uždaviniai:

- užtikrinti ekstremalaus sporto šakų infrastruktūros prieinamumą Vilniaus mieste bei Lietuvoje, kuri apimtų BMX, riedlenčių, paspirtukų, riedučių, parkour, batutų ir pan. sporto šakoms reikiamą infrastruktūrą, įskaitant lauko zoną ir bei galimybę kultivuoti šias sporto šakas aukšto meistriskumo lygiu;
- užtikrinti nakvynės galimybę šalia infrastruktūros - didesniu atstumu atvykstantiems sportininkams, lankytojams bei turistams – taip sudarant galimybę organizuoti ilgesnes stovyklas jaunimui ir tarptautines ekstremalaus sporto varžybas;
- užtikrinti sporto infrastruktūrą aptarnaujančias zonas / patalpas, kurios užtikrintų sklandžią ekstremalaus sporto centro veiklą ir lankytojų srautą.

1 paveikslas. Galima arenos vidaus išdėstymo vizualizacija.

Šaltinis: <https://graystoneactionsports.co.uk/>

Tikslinė grupė – Vilniaus miesto gyventojai, miesto svečiai, profesionalūs sportininkai, sporto renginių ir turnyrų dalyviai ir žiūrovai.

Projekto organizacija – Vilniaus miesto savivaldybės administracija.

Projekto vieta – Vilniaus miestas, Tyzenhauzų 97. Projektą siūloma įgyvendinti žemės sklype, kuris priklauso valstybei bei jį panaudos teise valdo savivaldybė, tuo tarpu privačiam subjektui žemės sklypas būtų išnuomojamas.

2 paveikslas. Sklypo schema ir užstatymo zonavimas.

Trumpasis veiklų sąrašas (Projekto įgyvendinimo etape):

- projektavimas;
- statyba (naujo statinio (ar kelių statinių);
- eksploatavimas (operatorių pasirenkant tradiciniais pirkimais arba VPSP modeliu).

Teisinis modelis. Išanalizavus Projekto įgyvendinimo alternatyvius teisinius modelius, teisinę aplinką buvo atliktas viešojo ir privataus sektorių partnerystės (koncesija / valdžios ir privataus subjektų partnerystė) tinkamumo Projektui vertinimas. Siūlomas Projekto įgyvendinimo modelis – Koncesija.

Modelis pasirinktas atsižvelgiant į tai, jog projektas nebus finansuojamas biudžeto lėšomis, o visos pajamos turės būti surenkamos iš veiklos (trečiųjų šalių – vartotojų), t.y. privačiam subjektui visa apimtimi perduodama paklausos rizika.

Pasiryžimas vykdyti projektą VPSP modeliu sukuria papildomas ekonomines naudas lyginant su tradicinės rangos modeliu:

- infrastruktūros sukūrimo greitis;
- didžiosios dalies rizikų perdavimas privačiam;
- potencialiai aukštesnės kokybės paslaugų prieinamumo sukūrimas dėl privataus subjekto suinteresuotumo ir patirties srityje.

Siekiami minimalūs rezultatai:

- Užtikrintas BMX, riedlenčių, paspirtukų, riedučių, parkour, batutų sporto šakų infrastruktūros prieinamumas Vilniaus mieste bei Lietuvoje, įskaitant lauko zoną. Vidaus bei lauko infrastruktūros pajėgumas turėtų būti ne mažiau kaip 275 lankytojai per dieną.
- Užtikrintas ekstremalaus sporto infrastruktūros, kurioje būtų galimybė kultivuoti aukščiau išvardintas sporto šakas aukšto meistriškumo lygiu. Infrastruktūros pajėgumas turėtų būti ne mažiau kaip 90 lankytojų per dieną.
- Ne didesniu kaip 5 min. kelionės pėsčiomis atstumu užtikrinta sporto nakvynės galimybė ne mažiau kaip 60-čiai infrastruktūros lankytojų ir renginių dalyvių.
- Infrastruktūros teritorijoje užtikrinta sporto infrastruktūrą aptarnaujančios zonos / patalpos, įgalinančios sklandžią ekstremalaus sporto infrastruktūros veiklą ir lankytojų srautų aptarnavimą, higienos poreikius.

Projekto ataskaitinis laikotarpis ir koncesijos sutarties trukmė pasirinkta 17 metų, iš kurių Savivaldybė paslaugas gaus 15 metų. Aukšto meistriškumo ir sporto nakvynės zona turi būti įrengta ne vėliau kaip 10-ais Projekto metais.

Mokėjimai (iš biudžeto) koncesininkui – nevykdomi.

C. Projekto galimybės ir alternatyvos

Vilniuje trūksta ne tik ledo, bet ir ekstremalaus sporto šakų infrastruktūros – mieste esančios dvi nedidelės uždaro tipo sporto bazės neužtikrina pakankamų pasirinkimo galimybių ekstremalaus sporto mėgėjams, ateityje augant į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto

šakų sportuojančiųjų skaičiui. Be to, jos daugiausia pritaikytos išimtinai tik riedlenčių sporto šakos atstovams. Ilgasis veiklų sąrašas:

- statyti naują (ar kelis statinius) statinį ir jį (juos) eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modeliu) – vienu ar keliais etapais
 - rekonstruoti esamą (-us) pastatą (-us) (atlikti konversiją) ir eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modeliu)
 - nuomotis reikiamą sporto infrastruktūrą
 - įsigyti jau pastatytą infrastruktūrą
 - remti privačios infrastruktūros vystymąsi
 - remti gyventojus ir sportininkus (kelionių išlaidų dengimas)
- organizuoti sporto renginius alternatyviose lokacijose.

Trumpasis veiklų sąrašas;

Statyti naują statinį (ar kelis statinius) ir jį (juos) eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modeliu) – vienu ar keliais etapais.

Atsižvelgiant į Projekto tikslus, uždavinius bei minimaliai siekiamus rezultatus, tikslinga atskirti pagrindinę bei aukštesnio meistriškumo zonas. Pagrindinėje zonoje turi būti numatyta specialiai įrengtos erdvės ir trasos šioms sporto šakoms:

- kalnų (atmetant XC stilių), mažųjų ir specialiai pritaikytų dviračių laisvojo stiliaus sporto šakos (*BMX*, *MTB*);
- riedlentės;
- riedučiai;
- paspirtukai;
- parkūras, kūno akrobatika, akrobatinis bėgimas;
- riedančios snieglenės ir slidės, pritaikytos kietiems paviršiams.

Pastatas turi būti suplanuotas zonomis pagal sporto šakas, sudėtingumą ir jų paskirtį:

- pradedančiųjų zona;
- įgūdžių lavinimo, apšilimo zona;
- treniruočių, saugaus nusileidimo zona;
- parkūro, kūno akrobatikos ir akrobatinio bėgimo zona;
- žiūrovų, kavinės zona;
- aukštesnio lygio dviračių, riedlenčių, paspirtukų ir riedučių zona, kurioje galima organizuoti varžybas.

Taip pat turi būti suprojektuotas ir pastatytas (arba įrengtas kaip papildoma zona esamuose pastatuose) 60 gyventojų talpinantis hostelis (motelis) sportininkams ir lankytojams, atvykstantiems į Vilnių, apsistoti renginių metu (konkurso laimėtojas galėtų pateikti alternatyvų motelio įgyvendinimo variantą išnaudojant kitas erdves).

Atskira zona būtų skirta olimpinėms sporto šakoms – mažųjų dviračių laisvajam stiliui (*BMX Freestyle Park*) ir riedlenčių sportams (*Skateboarding Park*). Tai aukšto lygio sporto zona, kurioje galima organizuoti tarptautines aukšto lygio varžybas, pritraukiančias aukščiausio lygio sportininkus iš kitų šalių ir tuo pačiu ruošti Lietuvos sportininkus tarptautinėms varžyboms.

Sklypo konfigūracija, landšaftas sudaro galimybę teritorijoje sukurti išskirtinę žaliąją miesto erdvę – aktyvaus laisvalaikio ir sporto parką, kuriame galės treniruotis įvairaus amžiaus, įvairių ekstremalaus sporto šakų, įvairaus pasirengimo lygio, įskaitant pradinį, entuziastai. Šioje erdvėje būtų jauku praleisti laiką ir suaugusiems stebint besitreniruojančius jaunesnio amžiaus vaikus, o paaugliams - naudingai praleidžiant laiką su bendraamžiais. Tokio parko sukūrimas atitinka žaliąją Vilniaus vystymosi strategiją bei ją papildo ir kuria pridėtinę vertę pietinei Vilniaus teritorijai.

Pagrindiniai panašių lauko parkų elementai, kurie turi būti įgyvendinti Projekto lauko zonoje:

- velo trasa (*pumptrack*).
- pirmųjų šuolių zona pradedantiesiems;
- šuolių zona;
- greito nusileidimo trasa.

Visos zonos turi būti įrengtos maksimaliai išnaudojant, integruojant bei saugant teritorijos landšaftą.

- Pirmoji alternatyva – „Objekto vystymas etapais“. Projekto investicijos vykdomos 2 metus, 1-aisiais ir 2-aisiais Projekto metais (I etapas) bei 5-aisiais metais (II etapas).
- Antroji alternatyva – „Įgyvendinti Projektą pilna apimtimi“. visi Objekto elementai statomi vienu etapu per 2 pirmus veiklos metus;

D. Finansinė analizė

Projekto ataskaitinis laikotarpis bei partnerystės sutarties trukmė – 17 metų, kuomet 2 metus būtų vykdomos investicijos (arba etapais, kuomet II investicijų etapas 5 – ais metais), o 15 metų vykdymas Objekto eksploatavimas.

Investicijų suma į 8 000 m² pastatų bei lauko inžinerinius sprendimus bei infrastruktūrą siekia 11 497 500 EUR be PVM.

Susumavus pajamų komponentus, prognozuojamos Objekto vidutinės pajamos sudaro 0,667 mln. EUR per metus be PVM I-ajai alternatyvai bei 0,692 mln. EUR be PVM II-ajai alternatyvai.

Viso vidutinės metinės sąnaudos sudaro 0,529 tūkst. EUR be PVM I alternatyvai, bei 0,567 tūkst. EUR be PVM II alternatyvai.

Siekdama įgyvendinti Projektą per VPSP, Savivaldybė perduotų Objekto operavimo Privačiam operatoriui, kuris užtikrintų sporto infrastruktūros prieinamumo didinimo paslaugas viso Projekto laikotarpio eigoje. Tuo pačiu Savivaldybei pavyktų išvengti komercinės veiklos vykdymo, o privatus subjektas iki pat sutarties pabaigos būtų suinteresuotas efektyviu kokybiškų paslaugų teikimu bei Objekto operavimu ir priežiūra.

Nagrinėjamu atveju, sukuriamas Objektas negeneruoja tiek papildomų, specialiai iš Objektų sukūrimo gaunamų pajamų, kad galėtų pats save išlaikyti bei atpirkti investiciją. Todėl finansiškai Projektas nėra atsiperkantis (finansinė grynoji dabartinė vertė abiejų alternatyvų atveju yra neigiama). Finansinis gyvybingumas užtikrinamas privataus investuoto, o finansinė

grąža užsitikrinama iš Objekto likutinės palikimo privataus subjekto nuosavybėje koncesijos sutarties pabaigoje.

Vertinama, jog abiem alternatyvoms bus reikalingas nuolatinis (I alternatyvos atveju - 17 metų, II alternatyvos atveju – 13 metų) privataus subjekto lėšų investavimas. Sukurtas Objektas būtų paliekamas likutine verte Privataus subjekto nuosavybėje, taip užtikrinant minimalią nuosavo kapitalo srautų grąžą (apie 2%).

E. Ekonominė analizė

Vertinant socialinę – ekonominę naudą buvo vertinamas pagrindinis socialinės – ekonominės naudos kriterijus „Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą“. Taip pat, kaip ženklus socialinės – ekonominės efektas vertinamas pasiryžimas sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte, skirtingoms lankytojų grupėms.

Siekiant įvertinti Objekto socialinę naudą, buvo įvertintas metinis lankytojų srautas kiekvienai iš alternatyvų kiekvienais Projekto metais (vidutinis metinis I Alternatyvai – 39 798 lankytojai, II Alternatyvai - 46 110).

Abi alternatyvos užtikrina teigiamą EGDV, todėl abi yra priimtinos ir tinkamos. Sukurta Projekto ekonominė socialinė nauda visiškai padengtų pradinės investicijas.

Pirmoji alternatyva „Objekto vystymas etapais“ yra naudingesnė (ENIS rodiklis yra 1,44, kai antrosios – 1,37), EGDV siekia 5,9 mln. EUR ir yra apie 0,52 mln. EUR didesnis nei II-sios. Taigi, I alternatyva „Objekto vystymas etapais“ generuoja didesnę ekonominę naudą (+ 0,52 mln. Eur) ir pasiekia aukštesnį EVGN rodiklį (+1,69 proc. punkto).

Iš 2 analizuotų alternatyvų, I-sios alternatyvos teigiamas srautas yra didesnis (2,95 mln. EUR lyginant su 2,71 mln. EUR II alternatyvos). Tai parodo, jog atliktos pilnos (I ir II etapų) investicijos iškart būtų perteklinės, ir tokio objekto pilnas įveiklinimas vėluotų; todėl įgyvendinti jį etapais yra naudingiau.

Apibendrinus Projekto įgyvendinimo alternatyvų ekonominę analizę bei įvertinus joms būdingas rizikas pasirinkta Projekto įgyvendinimo pirmoji alternatyva „Objekto vystymas etapais“.

Šios I alternatyvos įgyvendinimui reikės 11,5 mln. Eur (be PVM) investicijų, Projektą vystant dviem etapais per 5 metus.

Įvertinus Vilniaus miesto savivaldybės skolos rodiklį bei naudas ir perduodant didžiąją dalį su Projektu susijusių rizikų privačiam investuotojui, rekomenduojama svarstyti galimybę pritraukti privatų partnerį / investuotoją į šį sporto infrastruktūros sukūrimo Projektą.

Be aukščiau minėtų ir apskaičiuotų socialinių – naudų Projekto įgyvendinimas kartu su privačiu subjektu sukurs papildomas ekonomines naudas:

- infrastruktūros atsiradimas dabar, o ne po keliolikos metų;
- aktyvaus poilsio ir sveikatinimo skatinimas, mažinantis išlaidas sveikatos priežiūrai;
- jaunimo užimtumo skatinimas, mažinantis žemo užimtumo neigiamus padarinius;

- investicijų multiplikatoriaus efektas, sudarantis prielaidas naujoms susijusioms srities investicijoms, t.y. padarytos investicijos sudarys prielaidas 1,5-2 multiplikavimo efektui arba 1 EUR investuotas Projekte sukurs papildomą 1,5-2 EUR nominalią grąžą BVP.

Modeliuojant, jog privatus investuotojas užtikrins projekto likvidumą 1-17 projekto metais, I alternatyva „Įgyvendinti Projektą etapais“ tampa finansiškai gyvybinga be Savivaldybės mokėjimų. Įvertinus tai, jog naujai sukurtas pagrindinis turtas Privačiam investuotojui koncesijos sutarties pabaigoje išliktų nuosavybės teise, ši Alternatyva generuoja 3,8% Projekto VGN bei 2,18% nuosavo kapitalo srautų VGN prie 50% bankinio finansavimo intensyvumo.

Turto palikimas privataus subjekto balanse 12,448 mln. EUR nominalia verte be PVM neviršija IP skaičiuoklėje įvertinto galimo maksimalaus Viešojo subjekto metinio mokėjimo Privačiam subjektui, kuris, nominalia verte siekia 24,613 mln. EUR be PVM.

Maksimalūs įvertinti (nors nebus mokami) Viešojo subjekto mokėjimai Privačiam subjektui (PVM įtrauktas) GDV verte yra 15 019 292 EUR, realia verte 22 139 919 EUR, nominalia verte 29 782 347 EUR.

F. Jautrumas ir rizikos

Realūs Projekto kritiniai kintamieji išskirti Pasiryžimas sumokėti už lankymąsi kultūros objekte finansinę išraišką. Tai reiškia, jog jei lankytojų srautas būtų 38% mažesnis nei vertinamas, Projektas taptų socialiai nepatrauklus. prekių pardavimo pajamos vertinamos kaip kritinis kintamasis, įtakojantis Projekto atsipirkimo rodiklius.

Vertinant Projekto ekonominę – socialinę reikšmę, daroma išvada, kad Projektas šiuo požiūriu būtų naudingas ir jį yra verta įgyvendinti, nes EGDV net ir pesimistiniu scenarijumi yra teigiama.

Didžiausia rizika (didžiausias rizikos įvertis) gali pasireikšti dėl projektavimo ir statybos darbų investicijų (rizikos vertė 3 633 tūkst. Eur), teikiamų paslaugų (1 757 tūkst. EUR), kurių teikimą sąlygoja teisingas sąnaudų įvertinimas, bei paslaugų paklausos rinkoje rizika (1 931 tūkst. EUR). Tad į šias rizikas turi būti atsižvelgiama labiausiai ir jos turi būti kontroliuojamos Privatus subjektas prisiima 86% Projekto rizikų vertės.

Tikimybės, kad bazinės EGDV ir EVGN rodiklių reikšmės bus pasiektos, yra 38 ir 36 proc., o labiausiai tikėtinos šių rodiklių reikšmės yra 1,07 mln. EUR bei 12,5%.

G. Projekto vykdymo planas

Planuojama, jog Projekto įgyvendinimas (statybų etapas) truktų dviem etapais, įgyvendinamais per 5 metus. Pasiruošimas Projekto įgyvendinimui (iki sutarties su pasirinktu privačiu partneriu sudarymo) užtruktų apie 10 mėn.:

Planuojamas Projekto įgyvendinimo grafikas:

- Privataus subjekto atranka iki 2022 III ketv.

- Projektavimas iki 2023 IV ketv.
- Statyba ir įrangos įsigijimas (I etapas) iki 2024 IV ketv.
- Valdymas ir II etapo investicijos iki 2039 IV ketv.

Projektavimo etapą apima visi su techninio projekto parengimu susiję darbai, įskaitant tyrimų atlikimą, projekto ekspertizės atlikimą, statybą leidžiančio dokumento gavimą ir kt. susijusių veiksmų atlikimą.

Rangos darbų vykdymas apima visą darbų atlikimą visoje Projekto teritorijoje, įskaitant defektų taisymą. Viso rangos darbų vykdymo metu būtų atliekama techninė ir projekto vykdymo priežiūra.

Įrangos pirkimas pradedamas vykdyti kartu su rangos darbų vykdymu atsižvelgiant į tai, jog įsigyjama specifinė įranga, kurios atvežimas gali užtrukti.

Rekomendacijos pirkimo sąlygų rengimui:

- Projekto konkurso metu siūloma suteikti teisę potencialiam Privačiam partneriui parinkti Objekto projekto sprendinius, siekiant maksimaliai optimizuoti objekto erdves, funkcionalumą, estetinius bei techninius sprendimus ir, tuo pačiu, mažinant investicijų bei Objekto aptarnavimo ir eksploatacijos kaštus (tačiau išlaikant reikalavimą minimaliems Projektu siekiamiems rezultatams);
- Ekstremalaus sporto centras nuo jo sukūrimo (įskaitant neužbaigtą statybą) Koncesijos Sutarties pagrindu visą Sutarties galiojimo laikotarpį nuosavybės teise priklausys Projekto bendrovei. Po Sutarties pasibaigimo lauko laisvalaikio infrastruktūra bus perduodama Vilniaus miesto savivaldybei, tuo tarpu lauko ekstremalaus sporto zonos bei ekstremalaus sporto kompleksas (pastatai bei jiems aptarnauti būtina inžinerinė infrastruktūra) išliktų Projekto bendrovės nuosavybe.
- Žemės sklypas Projekto bendrovei darbų atlikimo metu suteikiamas teisės aktų nustatyta tvarka nuomos pagrindais. Koncesijos sutartimi Projekto bendrovei būtų suteikiama teisė naudotis Žemės sklypu tiek, kiek to reikia darbų atlikimui ir paslaugų teikimui bei komercinės veiklos vykdymui. Tam, kad pasiekti bent minimalius pelningumo rodiklius, reikalinga, kad vadovaujantis teisės aktais, Vilniaus miesto savivaldybės taryba atleistų Projekto bendrovę nuo nuomos ar kito mokesčio ar bet kokio kito mokėjimo, rinkliavos ar įmokos už Žemės sklypo naudojimą visą Sutarties galiojimo laikotarpį. Projekto bendrovė neturėtų teisės naudoti žemės sklypo kitais, nei šio Projekto tikslais.
- Siūloma konkurso sąlygose ar aiškinamuosiuose dokumentuose akcentuoti, jog pasibaigus Koncesijos sutarčiai Projekto bendrovės sudaryta Žemės sklypo nuomos sutartis pasibaigia, tačiau Projekto bendrovė įgytą teisę kreiptis į Žemės sklypą valdančią instituciją ir gauti teisę naudotis Žemės sklypo dalimi, kuri yra reikalinga tinkamam Ekstremalaus sporto bazės statinių kompleksui eksploatuoti, tuo tarpu likusią Žemės sklypo dalį toliau valdytų Savivaldybė.
- Rekomenduojama, nusprendus vykdyti Projektą ir gavus investicijų projekto patvirtinimą, vykdant konkursą į vertinimo kriterijus įtraukti: siūlomas naudojimosi

laikas savivaldybės reikmėms (pvz., rizikos šeimoms) bei siūlomas techninis sprendinys (architektūrinis sprendinys).

- Siūloma konkurso sąlygose įvardinti Savivaldybės planuojamą viešąją infrastruktūrą Projekto teritorijoje, atsižvelgiantį Projekto ir aplinkinių objektų (Ledo arena) poreikius.
- **Siekiant pritraukti daugiau konkurso dalyvių ir padidinti projekto patrauklumą (mažinant rizikingumą) rekomenduojama konkurso sąlygose numatyti, kad Projektas įgyvendinamas etapais ir antrojo etapo (aukšto meistriškumo ir sporto nakvynės zona) įgyvendinimas ir jo veiklos pradžia turi būti parinkti privataus subjekto nuožiūra, atsižvelgiant į I etapu sukurtos infrastruktūros užimtumą, tačiau atlikti ne vėliau kaip per 8 metus, įrengiant papildomas zonas, statant naujus arba išplečiant esamus statinius.**

1. PROJEKTO KONTEKSTAS

1.1. Socialinė-ekonominė aplinka

Sporto paslaugų paklausa miestuose neatsiejama nuo bendrų socialinių – ekonominių veiksnių pokyčių, iš kurių svarbiausi yra:

- bendro gyventojų skaičiaus dinamika;
- vaikų ir jaunimo skaičiaus dinamika;
- gyventojų pajamų lygio kitimas, užimtumas bei perspektyvos;
- sportuojančiųjų, sporto renginių skaičius bei sporto tradicijos regione;
- atvykstamojo turizmo bei lankytojų srautai.

Gyventojų skaičius Lietuvoje nuolat mažėja nuo 2000 m., o 2012 m. gyventojų buvo jau mažiau nei 3 mln. Paskutiniaisiais duomenimis (2021 m. spalį), gyventojų skaičius siekė 2,78 mln. Teigiamos tendencijos kurį laiką buvo stebimos nuo 2019 metų gegužės, kuomet gyventojų skaičius, nuosekliai mažėjęs, pradėjo stabilizuotis ir didėti iki 2020 metų gruodžio, kai pasiekė 2,80 mln. Deja, nuo 2020 metų gruodžio stebimos atvirkštinės tendencijos, kai per mėn. vėl fiksuojamas apie 1 000 gyventojų mažėjimas.

3 paveikslas. Gyventojų skaičiaus kitimas Lietuvoje 2001 11 mėn. – 2021 11 mėn.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

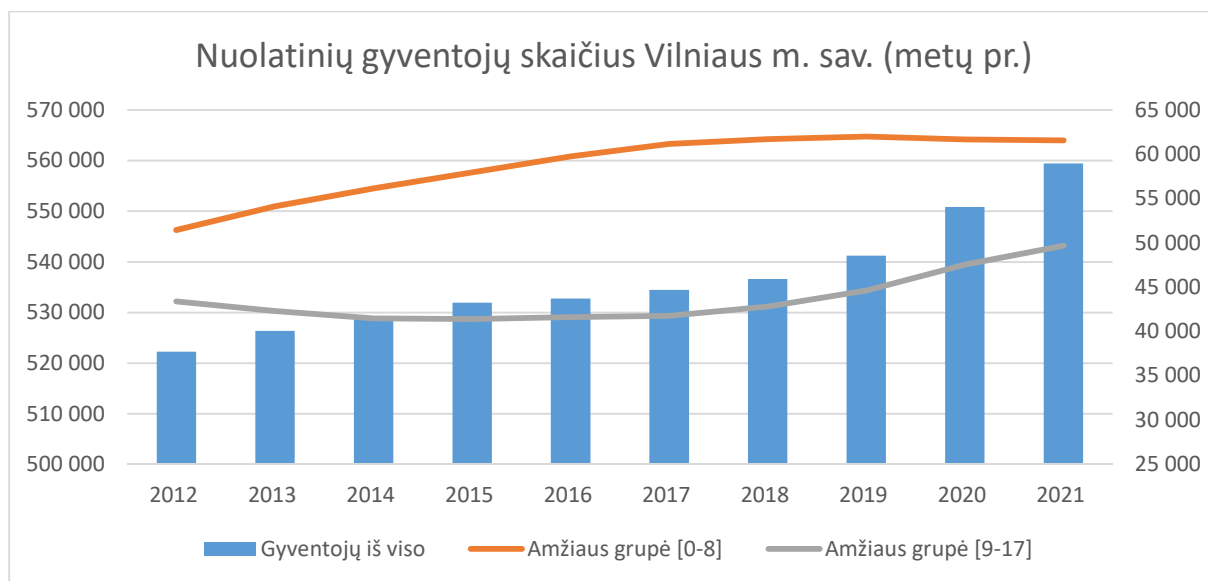
Tačiau situacija atskiruose Lietuvos teritorijose nėra vienoda. Vilniaus miestas pastaraisiais metais išsiskiria iš daugumos kitų Lietuvos miestų ir regionų gyventojų skaičiaus augimo tendencijomis. Pagal Statistikos departamento informaciją, 2021 m. sausio 1 d. Vilniaus mieste gyveno 559,4 tūkst. gyventojų arba apie 20 proc. visų Lietuvos gyventojų. Analizuojant pastarojo dešimtmečio Vilniaus m. gyventojų skaičiaus dinamiką, stebimas nuolatinis augimas, o paskutinių 5 metų laikotarpiu gyventojų Vilniaus mieste padidėjo apie 5 proc. Šį augimą lėmė tiek vidinė tiek išorinė migracija bei stabilus naujagimių skaičius siekiantis beveik 7 tūkst. per metus. Vilniaus m. ir aplink jį esančio Vilniaus rajono gyventojų skaičiaus kitimas 2016 – 2020 m. laikotarpiu pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė. Vidaus ir tarptautinė migracija Vilniaus m. ir raj.

Teritorija	2016	2017	2018	2019	2020	Iš viso
Atvykusieji ir imigrantai (asmenys)						
Vilniaus m. sav.	16 355	15 934	17 684	21 748	21 932	93 653
Vilniaus raj. sav.	4 315	4 677	5 860	6 195	6 246	27 293
Išvykusieji ir emigrantai (asmenys)						
Vilniaus m. sav.	15 793	14 855	14 219	13 171	13 713	71 751
Vilniaus raj. sav.	3 486	3 958	3 846	4 296	4 034	19 620
Saldo (asmenys)						
Vilniaus m. sav.	562	1 079	3 465	8 577	8 219	21 902
Vilniaus raj. sav.	829	719	2 014	1 899	2 212	7 673

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Pagal 1 lentelės duomenis, teigiamas atvykusiųjų ir imigrantų saldo fiksuotas tiek Vilniaus m. tiek aplink jį išsidėsčiusiame Vilniaus raj., kurio gyventojai dažnai taip pat iš priemiesčių į miestą vyksta dirbti, apsipirkti, pramogauti ir t.t. bei naudojasi miesto turima infrastruktūra. Galima manyti, kad į šalies didmiesčius paprastai keliai jauni specialistai, todėl tarp atvykusiųjų ir imigrantų turėtų dominuoti, darbingo amžiaus asmenys, ateityje šiose teritorijose kursiantys šeimos ir taip didinsiantys vaikų ir jaunimo dalį bendroje gyventojų struktūroje. Šį teiginį patvirtina statistiniai duomenys pateikti 2 pav., kuriame matoma 2012 – 2021 m. pradžioje buvusių visų nuolatinių gyventojų ir gyventojų, priskiriamų 0 – 8 ir 9 – 17 metų amžiaus grupėms kitimo teigiama koreliacija.

4 paveikslas. Gyventojų skaičiaus kitimas Vilniaus m. sav., 2012-2021 m. pr.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Laikotarpiu nuo 2012 m. sausio 1 d. iki 2021 m. sausio 1 d. bendras Vilniaus miesto gyventojų skaičius išaugo 7,1 proc., tačiau 0 – 8 ir 9 – 17 metų amžiaus grupėse pokyčiai buvo dar reikšmingesni ir sudarė atitinkamai 19,7 ir 14,5 proc. Pastaraisiais metais gyventojų skaičiaus pokytis 0 – 8 metų amžiaus grupėje stabilizavosi ir per pastaruosius 5 metus siekė vidutiniškai apie 61,6 tūkst., tačiau **9 – 17 metų amžiaus grupė yra sparčiai didėjanti ir 2021 m. sausio 1 d. fiksuotas 49,6 tūkst. gyventojų skaičius artimiausių 5 metų perspektyvoje turi potencialo išaugti apie 10 tūkst. arba 20 proc.**

Tokie, ypatingai jaunimo, demografiniai pokyčiai, neabejotinai lemia sporto ir laisvalaikio infrastruktūros paklausą, leidžiančią siekti sveikos ir fiziškai aktyvios visuomenės vizijos įgyvendinimo, visuomenės fizinio aktyvumo bei užimtumo didinimo.

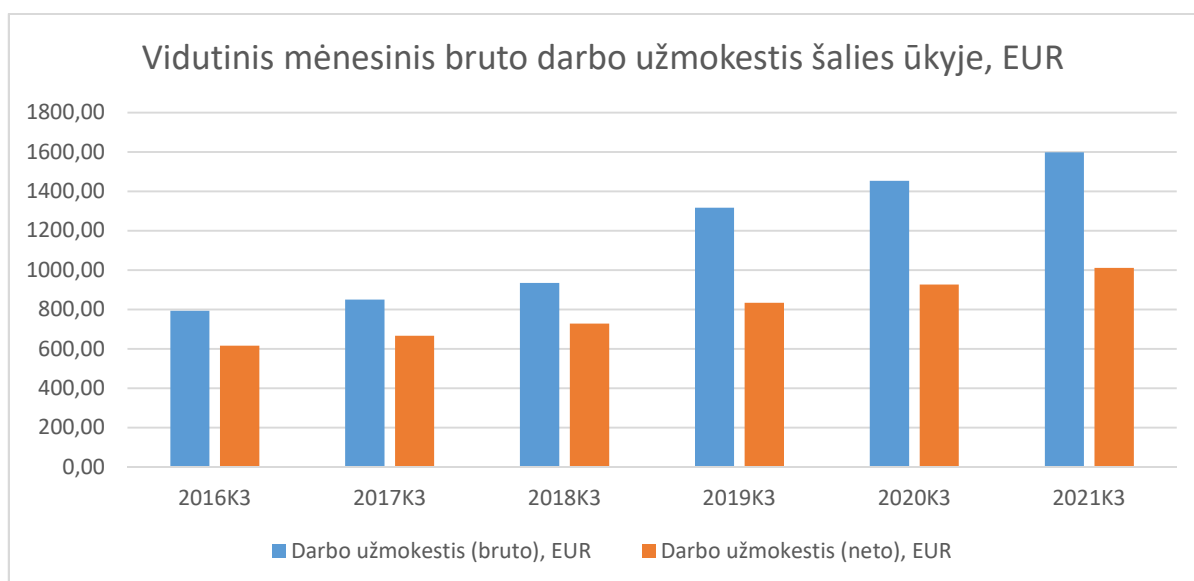
Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2021 – 2030 m.² nurodomos sveikos ir fiziškai aktyvios visuomenės vizijos stiprybėmis įvardijamos didėjančios privačios investicijos į sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūros projektus. Vilniaus m. savivaldybės iniciatyva aktyviai įrengiamos ir atnaujinamos krepšinio, teniso, tinklinio ir futbolo lauko sporto aikštelės, siekiant atsižvelgti į gyventojų norą sportuoti šalia namų, pagerinti seniūnijų aikštelių būklę, padidinti sporto infrastruktūros prieinamumą šeimoms su mažais vaikais ir miegamųjų rajonų gyventojams. Pirmuoju etapu 2021 m. vasarą atnaujintos 10 lauko sporto aikštelių, remonto darbams skyrus apie 160 tūkst. EUR ir apie 36 tūkst. EUR inventoriui, sekančiame etape numatytas panašus finansavimas (atitinkamai apie 163 tūkst. EUR ir 36 tūkst. EUR) ir dar 10 sporto erdvių Lazdynuose, Žirmūnuose, Vilkpėdėje, Viršuliškėse, Žvėryne, Naujamiestyje, Naujoje Vilnioje, Paneriuose, Rasose ir Justiniškėse įrengimas³.

² Vilniaus miesto strateginis plėtros planas 2021 – 2030 m., p. 30

³ <https://www.lrt.lt/naujienos/sportas/10/1447895/vilniaus-savivaldybe-pristato-9-atnaujintus-sporto-objektus-pasizvalgykite-po-naujas-laisvalaikio-praleidimo-vietas>

1.2. Gyventojų pajamų lygio kitimas bei užimtumas

Lietuvoje 2021 m. III ketv. vidutinis darbo užmokestis prieš mokesčius pasiekė 1 598 EUR ir buvo apie 143 EUR arba 9,9 proc. didesnis palyginti su analogišku praėjusių metų laikotarpiu (po mokesčių – 1 012 EUR, t.y. 85 EUR arba 9,1 proc. daugiau palyginti su 2020 m. III ketv.). Darbo užmokesčio augimo tendencijos Lietuvoje stebimos jau daugiau nei dešimtmetį, o per pastaruosius 5 metus vidutinis atlyginimas po mokesčių šalyje augo vidutiniškai po 10,5 proc. per metus (nuo 616 EUR 2016 m. III ketv. iki 1 012 EUR 2021 m. III ketv.), kuriam įtakos turėjo tiek valstybiniu lygiu priimti sprendimai dėl minimalaus darbo užmokesčio, tiek dėl viešojo sektoriaus darbuotojų apmokėjimo didinimo, tiek rinkos sąlygų diktuojami pokyčiai privačiame sektoriuje.

5 paveikslas. Vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio pokytis Lietuvoje 2016 m. III ketv.–2021 m. III ketv.

Nepaisant pakankamai reikšmingų darbo užmokesčio pokyčių pastaraisiais metais, juos galima laikyti tvariais, kol tai susiję su atitinkamais darbo našumo pokyčiais, konkurencingumo eksporto rinkose išlaikymu, įmonių pelningumu ir priimtina kainų lygio didėjimu. Verslui kaip vieną iš pagrindinių plėtrą ribojančių veiksnių išskiriant darbuotojų trūkumą, galima laikyti, jog egzistuoja prielaidos tolimesniam atlyginimų augimui, o Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozuojamas vidutinis mėnesinio bruto darbo užmokesčio didėjimas 2022 m. sieks 8,0 proc., 2023 m. – 5,5 proc., 2024 m. – 5,5 proc. Atitinkamai Finansų ministerijos skaičiuojamas darbo našumo augimas 2022 m. sieks 3,0 proc., 2023 m. – 3,2 proc., 2024 m. – 3,8 proc. To paties laikotarpio numatomi prekių ir paslaugų eksporto pokyčiai taip pat teigiami (2022 m. sieks 6,2 proc., 2023 m. – 6,0 proc., 2024 m. – 6,0 proc.).

Didžiausias darbo užmokestis Lietuvoje fiksuojamas Vilniaus apskrityje. Statistikos departamentas dar nepateikia 2021 m. III ketv. atlyginimų statistikos pagal apskritis, tačiau vertinant 2021 m. II ketv., Vilniaus apskrityje fiksuotas bruto darbo užmokestis siekė

1 743 EUR, t.y. 12,0 proc. daugiau palyginti su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu bei 11,3 proc. daugiau palyginti su visos šalies vidurkiu (1 566 EUR).

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis per metus (2021 m. II ketv., palyginti su 2020 m. II ketv.) padidėjo visose apskrityse, labiausiai – 13,9 proc. – Kauno apskrityje. Kitose apskrityse vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis per metus augo nuo 10,1 iki 12,6 proc.

Darbo užmokesčio pokyčiams įtakos turėjo nuo 2021 m. sausio 1 d. padidinta minimali mėnesinė alga, padidintas valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos bazinis dydis, pasikeitusi neapmokestinamojo pajamų dydžio skaičiavimo tvarka ir kitos priežastys.

2 lentelė. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2016 m. II ketv. – 2021 m. II ketv.

Teritorija	2016K2	2017K2	2018K2	2019K2	2020K2	2021K2
Lietuvos Respublika	706	768	857	1 289	1 310	1 566
Vilniaus apskritis	744	850	956	1 438	1 557	1 743
Skirtumas, proc.	9,5	10,7	11,6	11,6	18,9	11,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lyginant 2 lentelėje pateiktus bruto darbo užmokesčio skirtumus visoje Lietuvos Respublikoje ir Vilniaus apskrityje, pastarojoje 2021 m. II ketv. fiksuoti 11,3 proc. didesni atlyginimai ir ši tendencija laikėsi visu 2016 m. II ketv. – 2021 m. II ketv. laikotarpiu. Tarp savivaldybių didžiausią bruto darbo užmokestį – 1 797 EUR – gavo Vilniaus miesto savivaldybės gyventojai (11,7 proc. daugiau lyginant su analogišku praėjusių metų laikotarpiu), kuris 230 EUR viršijo šalies vidurkį.

Disponuojamąsias gyventojų pajamas ir galimybes dalį lėšų skirti nebūtinosioms išlaidoms (įskaitant laisvalaikio pasirinkimo galimybes) lemia darbo užmokesčio ir infliacijos kitimas. Šie Finansų ministerijos prognozuojami makroekonominiai rodikliai 2022 – 2024 m. laikotarpiui pateikiami 3 lentelėje.

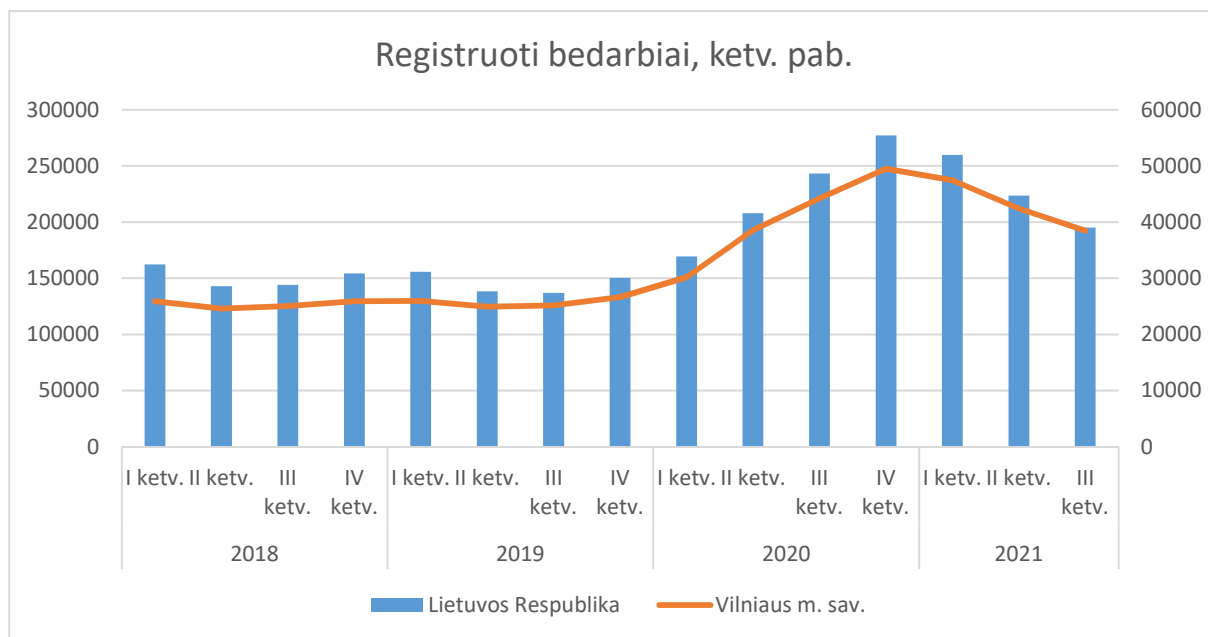
3 lentelė. Lietuvos makroekonominių rodiklių projekcijos, 2022 – 2024 m..

Rodiklis	2022	2023	2024
Namų ūkių vartojimo išlaidų pokytis, proc.	3,8	3,9	3,9
Suderintas vartotojų kainų indekso pokytis, proc.	2,5	2,0	2,0
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis, proc.	8,0	5,5	5,5

Šaltinis: Finansų ministerija

Finansų ministerijos prognozuojamas Lietuvos vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio augimas 2022 – 2024 m. laikotarpiu išliks pakankamai spartus (5,5 – 8,0 proc.) nepaisant didelio augimo fiksuoto pastaraisiais metais. Pagal 3 lentelės duomenis atlyginimų pokytis keliais procentiniais punktais viršys numatomą metinį infliacijos lygį (2,0 – 2,5 proc.) bei namų ūkių vartojimo išlaidas (3,8 – 3,9 proc.), todėl **turėtų didėti gyventojų disponuojamosios pajamos ir jų galimybės skirti papildomą dalį lėšų papildomiems poreikiams tenkinti.**

Registruotų bedarbių kitimo tendencijos Vilniaus m. 2018 m. I ketv. – 2021 m. III ketv. laikotarpiu atitiko pokyčius visoje Lietuvos teritorijoje. 6 pav. rodo stiprią šio rodiklio koreliaciją minėtose teritorijose.

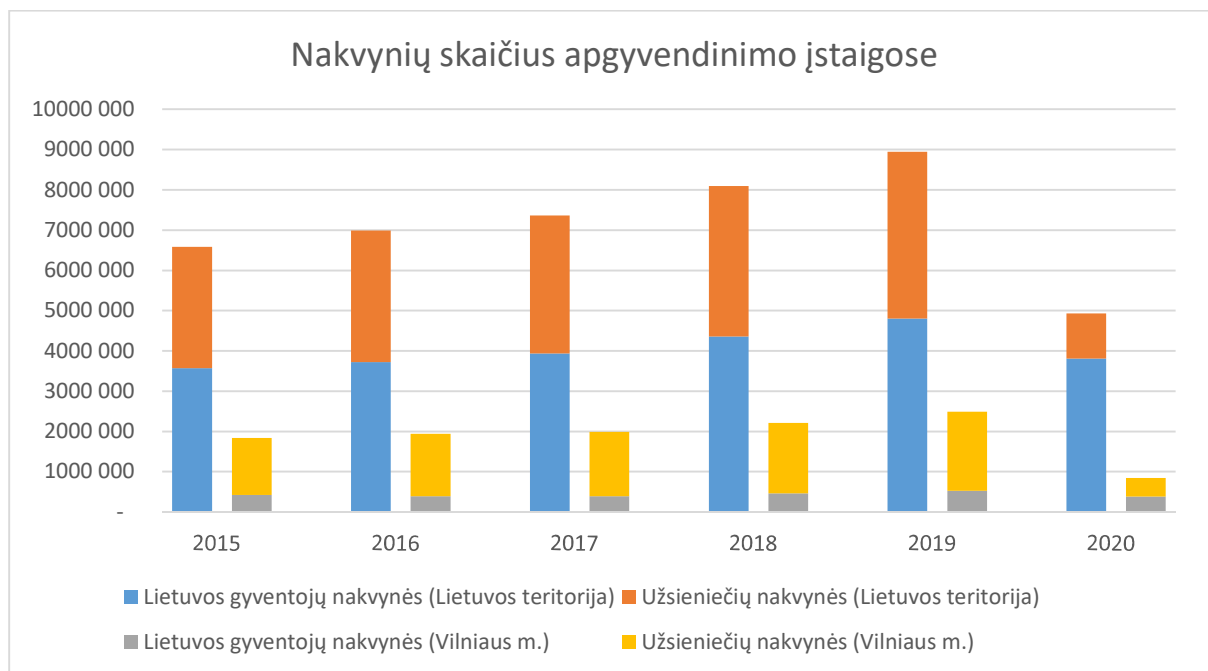
6 paveikslas. Registruoti bedarbiai Lietuvoje ir Vilniaus m.

Paskutinių ketvirčių registruotų bedarbių skaičiaus mažėjimas tiek Lietuvoje, tiek Vilniaus m. rodo teigiamas tendencijas darbo rinkoje. Nusistovėję registruotų bedarbių skaičiai 2018 – 2019 m. pradėjo augti 2020 m. šalyje įvedus COVID-19 karantino apribojimus. Kritinis lygis pasiektas 2020 m. IV ketv., vėlesniais ketvirčiais pradėjo leisti žemyn ir ši tendencija išsilaikė iki stebimo laikotarpio pabaigos (2021 m. III ketv.). Jei ekonominė situacija neblogės ar nebus įvesti nauji karantino ribojimai **tikėtinas tolimesnis šalies registruotų bedarbių mažėjimas, kol pasieks ilgalaikius struktūrinio nedarbo lygius**. Finansų ministerija prognozuoja, kad 2021 m. nedarbo lygis sudarys 7,4 proc. (2020 m. fiksuotas 8,5 proc. dydis), vėlesniais metais tolygiai mažės nuo 6,7 proc. (2022 m.) iki 5,8 proc. (2024 m.).

1.3. Atvykstamasis turizmas

Vilnius, turėdamas tarptautinį oro uostą ir galimybę užsienio turistams greitai pasiekti šį miestą oro transportu, taip pat gali pasigirti ir gausybe turistinių objektų bei lankytinų vietų, apimančius muziejus, bažnyčias, kitą kultūrinį, istorinį ir architektūrinį paveldą. Paminėtini tokie išskirtiniai objektai, kaip Lukiškių kalėjimas, kuriame dienos ar nakties ekskursijų metu galima išvysti kalinių kameras, Užupio respublika, vienas seniausių miesto rajonų, kartais lyginamas su Paryžiaus Monmartru, daugiau nei 600 metų skaičiuojantis Stiklo kvartalas, dailininko, kolekcininko Kazio Varnelio namai-muziejus, 1579 m. įkurto Vilniaus universiteto kompleksas, kurį sudaro gotikos, renesanso, baroko ir klasicizmo architektūros pastatai ir kt.

Iki Covid-19 pandemijos ir įvestų apribojimų Vilniaus m. fiksavo didėjančius nakvynių apgyvendinimo įstaigose skaičius, remiantis Statistikos departamento informacija, 2019 m. pasiekusius beveik 2,5 mln. (apie 12,4 proc. daugiau palyginti su 2018 m.). Karantino apribojimai turėję įtakos visiems turizmo sektoriaus rodikliams lėmė, jog 2020 m. fiksuotas 66,2 proc. nakvynių skaičiaus kritimas iki 0,8 mln. nakvynių. Pokyčiai vertinant visą Lietuvos teritoriją taip pat buvo ryškūs tačiau ne tokie drastiški – 2020 m. fiksuotas nakvynių kritimas siekė 44,9 proc. ir tam įtaką turėjo mažesnė kitų šalies teritorijų priklausomybė nuo užsienio turistų srautų. 2015 – 2019 m. laikotarpiu užsieniečių nakvynių skaičius Lietuvoje sudarė apie 46,3 proc., palyginti su 79,1 proc. Vilniaus m.

7 paveikslas. Nakvynių skaičius Lietuvos ir Vilniaus m. apgyvendinimo įstaigose

Pagal 7 pav. duomenis matyti, kad Vilniaus m. istoriškai būdingas aukštesnis užsienio turistų srautas, lyginant su visa Lietuvos teritorija. Naujausi 2021 m. III ketv. duomenys rodo, kad dėl Covid-19 įtakos netekus užsienio keliautojų srauto jų vietą dalinai užpildė vietiniai turistai.

4 lentelė. Lietuvos ir užsienio turistų srautai Vilniaus m.

Teritorija	2019	2020	2021	2020 / 2019, proc.	2021 / 2020, proc.
Lietuvos turistų sk.					
I ketv.	58,2	42,6	33,9	-27%	-20%
II ketv.	67,6	18,1	59,1	-73%	226%
III ketv.	69,6	56,8	100,7	-18%	77%
IV ketv.	71,3	40,7	n/d	-43%	n/d
Užsienio turistų sk.					
I ketv.	166,8	125,6	22,7	-25%	-82%

II ketv.	311,2	12,1	41,3	-96%	241%
III ketv.	379,0	68,3	126,5	-82%	85%
IV ketv.	233,1	26,5	n/d	-89%	n/d
Turistų sk. (iš viso)					
I ketv.	225,1	168,2	56,6	-25%	-66%
II ketv.	378,7	30,2	100,3	-92%	232%
III ketv.	448,6	125,1	227,2	-72%	82%
IV ketv.	304,4	67,2	n/d	-78%	n/d

Šaltinis: Go Vilnius

Vietinių turistų skaičius 2021 m. III ketv. jau pralenkė priešpandeminį 2019 m. III ketv. lygį (100,7 tūkst. palyginti su 69,6 tūkst.), tačiau kol kas tai dar nekompensoja užsieniečių srauto praradimų (379,0 tūkst. 2019 m. III ketv. palyginti su 126,5 tūkst. 2021 m. III ketv.). Tačiau vertinant istorinius skaičius, galima daryti išvadą, kad Vilniaus m. turistų srautas turi didelį potencialą augti, atsistatant užsienio keliautojų kiekiams, kurių dinamika priklausys nuo tolimesnių Covid-19 pandemijos ribojimų ir ligos paplitimo suvaldymo.

1.4. Gyventojų sveikata

Švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu 2021 m. spalio mėn. atliktas šalies gyventojų sportavimo ir fizinio aktyvumo tyrimas⁴, kurio metu, apklausiant 15 – 75 m. amžiaus Lietuvos gyventojus, buvo siekiama išsiaiškinti šalies gyventojų fizinį aktyvumą bei galimybių sportuoti vertinimą.

Tyrimo rezultatai atskleidė, jog du trečdaliai (67 proc.) visų apklaustųjų sportuoja ar mankština, o trečdalis (33 proc.) nurodė, jog nesimankština / nesportuoja. Lyginant su 2019 m. duomenimis, besimankštinančiųjų dalis išaugo trimis procentiniais punktais (nuo 64 proc. iki 67 proc.). Pagal pateikiamus tyrimų, atliktų 2013 m. sausio – 2021 m. spalio mėn. laikotarpiu, rezultatus, **pastebima ilgalaikė sportuojančių asmenų dalies didėjimo tendencija: dar 2013 m. sausio mėn. Ši dalis tesiekė 50 proc. Vėlesnių apklausų rezultatai nuosekliai gerėjo iki didžiausios užfiksuotos reikšmės 2021 m. spalio mėn. (67 proc.).**

43 proc. apklaustųjų nurodė sportuojantys / besimankštinantys dažnai (t.y. bent kartą per savaitę): 10 proc. sportuoja / mankština 5 kartus per savaitę ir dažniau, 14 proc. tai daro 3-4 kartus per savaitę, o 19 proc. 1-2 kartus per savaitę. 24 proc. respondentų teigė sportuojantys / besimankštinantys retai: 14 proc. 1-3 kartus per mėnesį, o 10 proc. dar rečiau. Likę 33 proc. apklaustųjų nurodė niekada nesportuojantys / nesimankštinantys. Pastebėtina, jog dažniau sportuoja / mankština vyrai, 15-54 m. respondentai, aukščiausio išsimokslinimo apklaustieji, didžiausių pajamų grupės atstovai bei didmiesčių gyventojai.

Pagrindinė sportavimo priežastis – sveikatos bei fizinio pajėgumo stiprinimas (74 proc.). Šiek tiek rečiau įvardintos priežastys – poilsis ir atsipalaidavimas (40 proc.) bei išvaizdos

⁴ Švietimo ir mokslo ministerija, Šalies gyventojų sportavimo ir fizinio aktyvumo tyrimas, 2021

gerinimas (35 proc.), taip pat poreikis pajusti varžybą, lenktyniavimo dvasią, pasiekti pergalę (8 proc.), siekis įgyti naujų įgūdžių (7 proc.) ir galimybė pabendrauti su kitais žmonėmis, draugais, užmegzti naujas pažintis (6 proc.). **Pagrindinėmis nesportavimo priežastimis įvardinami energijos ir valios trūkumas (43 proc.), laiko trūkumas (35 proc.), tačiau įvardintos ir tokios priežastys, kaip tinkamos sporto infrastruktūros trūkumas gyvenamojoje aplinkoje (12 proc.) arba sportavimui skirtų vietų trūkumas (7 proc.).**

Pagal Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas vaikai iki 17 m. turėtų būti fiziškai aktyvūs bent 60 min. per dieną⁵. Norint stebėti situaciją, atliekami gyvensenos tyrimai. Higienos institutas 2020 m. atliko Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimą⁶, kuriame pateikiami apibendrinti 2020 metais visose Lietuvos savivaldybėse atlikto antrojo mokyklinio amžiaus 5, 7 ir 9 (pirmų gimnazijos) klasių mokinių gyvensenos rodiklių rezultatai. 2020 m. mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimo duomenų bazę sudarė 35 562 respondentų užpildytos anketos. Tyrimo rezultatai susiję su respondentų atsakymais fizinio aktyvumo klausimais pateikiami 5 lentelėje.

5 lentelė. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos rodikliai

Teritorija	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau dienų mankština ar sportuoja bent 60 minučių (skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis), dalis (proc.).				
Vilniaus m.	34,9	39,3	28,7	34,3
Lietuva	38,5	39,5	36,3	38,1
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie kasdien, ne pamokų metu, mankština ar sportuoja bent 60 minučių, dalis (proc.)				
Vilniaus m.	13,1	11	7,1	10,4
Lietuva	15,7	13,5	11,5	13,6
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono), dalis (proc.)				
Vilniaus m.	23,3	42,4	53,1	39,8
Lietuva	14,4	25,3	35,6	25,0

Šaltinis: Higienos institutas

Apibendrinant 5 lentelėje pateiktus mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos rodiklius Vilniaus m. matyti, jog jie yra šiek tiek prastesni už Lietuvos vidurkius visose trejose kategorijose. **Atkreiptinas dėmesys į vyriausius, 9 klasės moksleivius, kurių darančių mankštą arba užsiimančių sportu dalys (tiek įskaitant fizinio ugdymo pamokas, tiek be jų) yra mažiausios, lyginant su kitomis amžiaus grupėmis ir jų atotrūkiai nuo Lietuvos vidurkių yra didžiausi.** Atitinkamai, norint propaguoti sveiką gyvenseną bei gerinti vaikų ir jaunimo sveikatą būtina sudaryti palankias sąlygas jaunimui užsiimti sporto bei aktyvaus laisvalaikio veiklomis užtikrinant reikiamą sporto infrastruktūrą.

⁵ Physical activity and young people. (2017). WHO. Prieiga per internetu: http://www.who.int/dietphysicalactivity/factsheet_young_people/en/.

⁶ Higienos institutas, Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas, 2020

Higienos instituto atlikto tyrimo rezultatai 5 lentelėje patvirtina tyrėjų minimus gyvensenos pokyčius: vaikai per mažai juda ir sportuoja, žaidimus atvirame ore pakeitė sėdėjimas prie kompiuterių ar televizorių⁷. Ši tendencija ypatingai ryškėja analizuojant vyresnių mokinių tyrimo rezultatus: **Lietuvoje 35,6 proc. 9 klasės mokinių vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų, kai 5 klasės mokinių tarpe šis rodiklis siekia 14,4 proc. (Vilniaus m. atitinkami rodikliai dar prastesni, atitinkamai 53,1 proc. devintokų ir 23,3 proc. penktokų vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų).** Akivaizdu, kad esama situacija yra taisytina ir ateityje turės būti skiriamas didesnis dėmesys vaikų ir jaunimo fizinio aktyvumo skatinimui.

Vertinant bendrą Vilniaus m. gyventojų sveikatos situaciją, Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje⁸ nurodoma, jog 2019 m. ilgėjo vilniečių vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – jos reikšmė siekė 78,2 m. (2018 m. – 77,6 m., 2017 m. – 77,8 m.) ir lenkė Lietuvos vidurkį 76,5 m. (2018 m. – 76,0 m., 2017 m. – 75,7 m.). Dažniausia Vilniaus m. gyventojų mirties priežastis – kraujotakos sistemos ligos, nuo jų 2019 m. mirė daugiau nei pusė gyventojų (51,55 %). Kraujotakos sistemos ligos priklauso lėtinių neinfekcinių ligų grupei, kurių, kaip ir jų sukeltų mirčių, galima išvengti. Pagrindiniai rizikos veiksniai, turintys didžiausios įtakos sergamumui ir mirtingumui pasauliniu mastu, yra susiję su gyvensena (aukštas kraujospūdis, rūkymas, fizinio aktyvumo stoka ir kt.).

2017 – 2019 m. laikotarpiu sergančių asmenų skaičius Vilniuje išliko aukštas ir 2019 m. lenkė Lietuvos vidurkį. **Analizuojant susirgimus dažniausiomis 5 ligomis pagal amžiaus grupes pažymėtina, jog jauniausioje amžiaus grupėje dominuoja susirgimai kvėpavimo sistemos ir akių ligomis, o vyriausioje – kraujotakos sistemos ligomis. Būtent pastarųjų ligų prevencija itin priklausoma nuo sveikos gyvensenos įpročių, kurios neatsiejama dalis yra pakankamas fizinis aktyvumas.**

1.5. Sporto renginiai ir sportuojančiųjų skaičius

Remiantis Lietuvos sporto centro duomenimis, sportuojančių asmenų skaičius Vilniuje 2020 m. siekė 15 833, iš jų daugiau nei pusė 8 216 arba 52 proc. asmenų buvo priskiriami keturioms didžiausioms sporto šakoms: futbolui (4 014), krepšiniui (2 980), lengvajai atletikai (621) ir plaukimui (601).

⁷ Rolanda Valintėlienė, Lietuvos gyventojų fizinis aktyvumas, vertinant GPAQ metodu, „Visuomenės sveikata“ 2012/4(59).

⁸ Vilniaus visuomenės sveikatos biuras, Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita, 2020

6 lentelė. Vilniaus m. sporto organizacijų sportojantieji pagal sporto šakas

Sporto šaka (ir/arba disciplina)	Sporto ugdymo centruose					Sporto klubuose, sporto viešosiose įstaigose				
	iki 18 metų	19-29 metų	30 ir daugiau metų	Iš viso	Iš jų moterų	iki 18 metų	19-29 metų	30 ir daugiau metų	Iš viso	Iš jų moterų
Į olimpinių žaidynių programą įtrauktos sporto šakos										
Badmintonas	17	0	0	17	9	25	22	41	88	15
Baidarių ir kanojų irklavimas	48	9	0	57	21	62	10	0	72	33
Banglenčių sportas*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beisbolas	29	0	0	29	7	0	0	0	0	0
Beisbolas (softbolas)	0	0	0	0	0	80	40	20	140	23
Biatlonas	21	0	0	21	10	0	0	0	0	0
Bobslėjus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Boksas	114	3	0	117	22	62	36	56	154	43
Buriavimas	49	0	0	49	13	30	10	15	55	5
Čiuožimas (dailusis)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Čiuožimas (greitasis)	7	0	0	7	4	20	11	8	39	10
Dviračių sportas (plentas)	67	8	0	75	19	50	8	12	70	12
Dviračių sportas (trekas)	0	0	0	0	0	76	20	12	108	12
Dviračių sportas (kalnų)	0	0	0	0	0	80	8	15	103	10
Dviračių sportas (mažųjų dviračių kroso)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dziudo	100	2	0	102	38	60	7	15	82	15
Fechtavimasis	32	0	0	32	15	0	0	0	0	0
Futbolas	0	0	0	0	0	1 230	2 580	204	4 014	51
Gimnastika (sportinė)	256	3	0	259	147	210	89	35	334	80
Gimnastika (meninė)	108	0	0	108	108	291	51	31	373	373
Gimnastika (akr. šuoliai ant batuto)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Golfas	0	0	0	0	0	65	50	11	126	13
Imtynės (graikų ir romėnų)	72	12	0	84	0	32	10	14	56	0
Imtynės (laisvosios)	27	3	0	30	8	50	20	10	80	0
Imtynės (moterų)	0	0	0	0	0	15	5	0	20	20
Irklavimas	80	8	0	88	19	0	0	0	0	0
Karatė (WKF)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kerlingas (akmenslydis)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krepšinis	1 111	0	0	1 111	153	635	666	568	1 869	182
Laipiojimo sportas	0	0	0	0	0	124	30	31	185	50
Ledo ritulys	0	0	0	0	0	52	50	42	144	0
Lengvoji atletika	380	61	0	441	290	60	80	40	180	134
Plaukimas	435	3	0	438	182	53	78	32	163	53
Plaukimas (sinchroninis)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Plaukimas (šuoliai į vandenį)	17	0	0	17	4	0	0	0	0	0
Rankinis	259	0	0	259	124	35	80	0	115	75
Regbis	78	0	0	78	6	50	35	5	90	10
Riedlenčių sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rogučių sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skeletonas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slidinėjimas (lygumų)	18	0	0	18	6	17	6	10	33	8
Slidinėjimas (kalnų)	14	0	0	14	5	25	4	4	33	4
Slidinėjimas (snieglenčių)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stalo tenisas	92	0	0	92	41	35	34	30	99	0
Sunkioji atletika	16	0	0	16	2	33	8	17	58	0
Šaudymas iš lanko	11	0	0	11	9	45	12	10	67	0
Šaudymo sportas	48	2	0	50	18	36	2	15	53	4
Šiuolaikinė penkiakovė	63	3	0	66	23	35	25	15	75	0
Tekvondo (WTF)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tenisas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tinklinis	304	0	0	304	189	0	0	0	0	0
Triatlonas	19	0	0	19	4	0	0	0	0	0
Vandensvydis	70	0	0	70	6	0	0	0	0	0
Žirgų sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Žolės riedulys	71	0	0	71	30	85	66	25	176	92
Iš viso:	4 033	117	0	4 150	1 532	3 758	4 153	1 343	9 254	1 327
Kitos sporto šakos										
Alpinizmas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baidarių (kanu) polo	0	0	0	0	0	35	10	0	45	8
Boulingas	0	0	0	0	0	5	21	30	56	25
Gimnastika (aerobinė)	39	0	0	39	39	43	43	0	86	86
Gimnastika (akr. šuoliai ant takelio)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gimnastika (sportinė akrobatika)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gimnastika visiems	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Biliardas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bočia	0	0	0	0	0	0	27	13	40	0
Džiudžitsu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galiūnų sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Imtynės už diržų (Alyšo imtynės)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jėgos trikovė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kendo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kikboksas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiokušin karatė	0	0	0	0	0	80	6	5	91	25
Kudo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kultūrizmas ir fitnesas (kūno rengyba) (IFBB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kultūrizmas ir fitnesas (kūno rengyba) (NABBA, WABBA)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lietuviškas ritinis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muay thai	0	0	0	0	0	60	30	42	132	15
Orientavimosi sportas	75	0	0	75	36	43	24	18	85	27
Pankrationas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Povandeninis plaukimas	46	0	0	46	21	31	14	10	55	15
Pulas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rankų lenkimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ringo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sambo	4	0	0	4	1	25	12	13	50	4
Skvošas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sumo	0	0	0	0	0	25	10	8	43	2
Smiginis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sportinė žūklė	0	0	0	0	0	15	53	230	298	4
Sportinė žūklė (kastingas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sportiniai šokiai	24	0	0	24	12	28	11	180	219	130
Sportinis bridžas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svarsčių kilnojimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Šachmatai	103	0	0	103	28	42	24	25	91	18
Šachmatai susirašinėjant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Šachmatų kompozicijos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Šaškės	40	0	0	40	12	40	23	35	98	42
Universalioji kova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ušu	0	0	0	0	0	68	30	150	248	22
Vandens slidės	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Virvės traukimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kitos dvikovinės sporto šakos (JKA karatė, lao tai, niat-nam, šidokan, šotokan karatė, tekvondo (ITF), tradicinis aikido, tradicinis karatė ir t.t.)	0	0	0	0	0	63	25	52	140	44
Kitos sporto šakos ar fizinės veiklos (bėgimo mėgėjai, keliautojų sportas, dailioji mankšta ir t.t.)	0	0	0	0	0	10	10	40	60	30
Iš viso:	331	0	0	331	149	613	373	851	1 837	497
Aviacijos sporto šakos										
Akrobatinis skraidymas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aviakonstruktorių pilotų mėgėjų sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aviamodelių sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Karšto oro balionų skraidymas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Parašiutų sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Precizinis skraidymas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sklandymas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skraidyklių ir parasparnių sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ultralengvųjų orlaivių pilotų sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Techninės sporto šakos										
Automobilių sportas (su kartingu)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motociklų sportas (su motobolu)	0	0	0	0	0	2	5	9	16	10
Motorlaivių sportas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Radijo sportas**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kitos techninės sporto šakos (greituminių automodelių sportas, traktorių sportas ir t.t.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso:	0	0	0	0	0	2	5	9	16	10
Neįgaliųjų sportas										
Regėjimo neįgaliųjų	23	1	0	24	10	0	0	0	0	0
Judėjimo neįgaliųjų	13	1	0	14	2	0	0	0	0	0
Klausos neįgaliųjų	42	2	0	44	18	41	29	85	155	0
Intelektu neįgaliųjų	8	0	0	8	4	0	0	0	0	0
Iš viso:	86	4	0	90	34	41	29	85	155	0
IŠ VISO 2020 M.:	4 450	121	0	4 571	1 715	4 414	4 560	2 288	11 262	1 834

Šaltinis: Lietuvos sporto centras

Remiantis Lietuvos sporto centro ir Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2020 m. Vilniaus m. veikė 68 sporto organizacijos, iš jų 42 sporto klubai. Sportuojantieji sudarė 2,8 proc. Vilniaus m. gyventojų (šalies rodiklis – 4,5 proc.). **Deja, dėl sporto šakų specifikos, neformalumo ir pan. statistikos ataskaitose nėra informacijos apie ekstremalaus sporto šakas praktikuojančius asmenis, kurių pastarųjų skaičius didėja.**

7 lentelė. Sportuojančiųjų skaičius Vilniaus m. ir Lietuvoje.

Metai	Teritorija	Organizacijų skaičius	Iš jų sporto klubų	Sportuojančiųjų skaičius
2020	Vilniaus m.	68	42	15 833
2019		91	45	22 486
2018		91	41	26 495
2017		94	42	23 111
2016		79	38	23 007
2020	Lietuva	1 667	1 188	124 794
2019		1 655	1 217	128 584
2018		1 646	1 188	141 782
2017		1 798	1 290	138 552
2016		1 741	1 270	132 223

Šaltinis: Lietuvos sporto centras, Kūno kultūros ir sporto departamentas

Aukšto meistriškumo varžybų skaičius Vilniaus m. pastaraisiais metais siekia apie 4 tūkst. per metus, 2-3 tūkst. sporto visiems renginių ir keletas šimtų stovyklų. Aukšto meistriškumo sporto varžybose, sporto visiems renginiuose ir įvairiose sporto stovyklose per metus dalyvauja po kelias dešimtis tūkstančių dalyvių.

8 lentelė. Sporto renginiai Vilniaus m.

Metai	Aukšto meistriškumo sporto varžybų			Fizinio aktyvumo renginių			Aukšto meistriškumo stovyklų			Kvalifikacijos kėlimo seminarų, konferencijų	
	Varžybų sk.	Dalyvių sk.	Iš jų moterų	Renginių sk.	Dalyvių sk.	Iš jų moterų	Stovyklų sk.	Dienų sk.	Dalyvių sk.	Renginių sk.	Dalyvių sk.
2020	4157	23955	4719	2298	25927	6023	136	593	17444	39	1206
2019	3935	28745	10623	3637	53310	15545	667	2217	31161	85	2705
2018	1556	41335	12755	1260	64574	22734	303	2955	39164	97	3393
2017	2358	40699	10888	1226	64090	22179	316	3187	33664	88	2193
2016	4240	62844	14540	1491	146301	19868	636	2622	57340	157	3439

Šaltinis: Lietuvos sporto centras, Kūno kultūros ir sporto departamentas

Vilniaus m. savivaldybė remia tiek įvairias fizinio aktyvumo veiklas, inventorius įsigijimą ir kitus sporto renginius (2021 m. į finansuojamų projektų sąrašą pateko tiek tradicinės sporto šakos, kaip futbolas, krepšinis, rankinis, tinklinis, tenisas, kovos menai ir kt.), tiek aukšto meistriškumo sporto renginius. 2022 – 2024 metų Vilniaus m. savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamų aukšto meistriškumo sporto projektų sąrašas⁹ pateikiamas 9 lentelėje.

⁹ Vilniaus m. savivaldybė, prieiga internetu: <https://vilnius.lt/lt/kultura-ir-sportas-svietimas/skelbiami-2022-2024-metu-biudžeto-lesomis-finansuojamu-auksto-meistriskumo-sporto-projektu-konkurso-rezultatai/>

9 lentelė. 2022 – 2024 m. Vilniaus m. finansuojamų aukšto meistriško sporto projektai

Pareiškėjas	Projekto pavadinimas	Skirtas finansavimas, EUR
Vyrų arba mišraus tipo sporto projektai		
VŠĮ futbolo klubas „Žalgiris“	FK „Žalgiris“ aukštų sporto rezultatų ir bendruomenės puoselėjimas, išsaugant tradicijas ir vertybes	3 149 515
Sporto klubas „Budora“	Sporto klubo Budora aukšto meistriško sporto programos įgyvendinimas	74 120
VŠĮ „Capital Badminton Club“	Badmintono aukšto meistriško vyrų komandos programa 2022-2024 m.	181 101
VŠĮ „Vilniaus teniso akademija“	Profesionalių tenisininkų rengimo programa, pereinant nuo masiško prie aukšto meistriško	105 347
VŠĮ „KK Statyba“	Vilniaus Ryto aukšto meistriško komanda ir jos vystymas	4 361 225
Regbio klubas „Vilniaus regbio akademija“	VRA – veikla-ryžtas-ambicijos	133 351
VŠĮ „Vilniaus rankinio centras“	Vilniaus rankinio centro aukšto meistriško sporto plėtra	403 385
Vilniaus miesto vandensvydžio sporto klubas „Delfinas“	Reprezentacinės Vilniaus vandensvydžio komandos pasiruošimas ir dalyvavimas oficialiose varžybose	166 244
VŠĮ Triatlono ir plaukimo klubas „Ruoniai“	Triatlono komandos meistriško udyms – ir sporto šakos plėtotė Vilniuje	42 784
VŠĮ „Ledo pankai“	Parama Vilniaus „Hockey Punks“ ledo ritulio klubui	133 351
VŠĮ „Vilniaus bokso akademija“	Jaunuolių (berniukų ir vaikų) boksas Vilniaus mieste	56 007
Vilniaus sporto žaidimų klubas „Žuvėdra“	Aukšto meistriško ir žolės riedulio veiklų plėtojimas	118 570
Moterų sporto projektai		
VŠĮ „Capital Badminton Club“	Badmintono aukšto meistriško moterų komandos programa 2022-2024 m.	159 900
VŠĮ „Sostinės moterų krepšinio klubas“	Vilniaus reprezentacinė moterų krepšinio komanda „Kibirkštis“	922 004
VŠĮ Futbolo klubas „Vilnius“	Vilniaus miesto moterų futbolo komanda, žaidžianti aukščiausioje šalies lygoje, su stipria jaunimo struktūra – skaidraus, bendruomeniško klubo dalis	226 310
VŠĮ „Dalia Kutkaitės meninės gimnastikos akademija“	Vilnius – tarptautinio meninės gimnastikos turnyro Dalia Kutkaitė CUP sostinė	42 747
Asociacija „Merginų ledo ritulys“	Merginų ledo ritulio komandos „Hockey Stars Vilnius“ augimas, populiarinant ledo ritulį Vilniuje	56 402
Vilniaus vandensvydžio federacija	Reprezentacinės Vilniaus moterų vandensvydžio komandos pasiruošimas ir dalyvavimas oficialiose varžybose	67 055
Vilniaus miesto rankinio sporto klubas „Eglė“	RSK „Eglė“ plėtra	100 582

Šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybė

Iš viso 9 lentelėje pateiktiems aukšto meistriškumo sporto projektams Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktorės 2021 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 30-3018/21 2022 – 2024 metų laikotarpiu numatyta skirti 10,5 mln. EUR finansavimą.

1.6. Sporto, kaip neformalaus ugdymo veiklos, organizavimas

Didžiąją dalį Vilniaus m. registruotų sporto organizacijų 2020 m. sudarė sporto klubai (42 iš 91), tačiau po jų sekančioms sporto viešosioms įstaigoms (13 iš 91) atiteko didžiausias sportuojančių skaičius (5 020 iš 15 833).

10 lentelė. Sporto organizacijų skaičius Vilniaus m.

Eil. Nr.	Organizacijų pavadinimai	Organizacijų skaičius	Sportuojančiųjų skaičius
1.	Sporto klubai	42	4 376
2.	Sporto viešosios įstaigos	13	5 020
3.	Miestų, rajonų sporto federacijos, sąjungos, asociacijos, komitetai	12	1 866
4.	Sporto įmonės (AB, UAB)	0	0
5.	Savivaldybės administracijos sporto padalinys	0	0
6.	Sporto padalinio SUC	1	4 571
7.	Švietimo padalinio SUC	0	0
8.	Privatūs SUC	0	0
	Iš viso 2020 m.:	68	15 833
	Iš viso 2019 m.:	91	22 486

Šaltinis: Lietuvos sporto centras

Vilniaus m. neformaliajam vaikų švietimui ir darbui su jaunimu priskiriamos sporto programos pateikiamos 11 lentelėje. Tarp jų tiek įvairius fizinius gebėjimus lavinančios individualios ir komandinės sporto šakos, tiek reakciją, loginį mąstymą ir kitus gebėjimus vystantys užsiėmimai. Kai kuriems iš jų taikomas neformalaus ugdymo krepšelio finansavimas didina programų prieinamumą platesniam ratui vaikų ir jaunimo. Neformaliojo vaikų švietimo lėšos iš Europos Sąjungos finansinės paramos, bendrojo finansavimo ir kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto yra skiriamos savivaldybėms neformaliojo vaikų švietimo plėtotei, siekiant didinti vaikų, ugdomų pagal neformaliojo vaikų švietimo programas, skaičių.

11 lentelė. Neformaliojo švietimo programos Vilniaus m.

Programos pavadinimas	Organizatorius	Programos aprašymas	Amžiaus grupė
Aerobinė gimnastika	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Programos pratimų rinkinį sudaro ėjimas, bėgimas, šokinėjimas, lankstumo pratimai geros kūno formos palaikymui, raumenų ir odos treniravimui. Atliekant įvairius judesius su muzika, išmokstama įvairių gimnastikos ir šokio elementų.	6 – 14 m.
Ritminė gimnastika	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Ritminė gimnastika tai fizinio ugdymo priemonė harmoningai vaiko raidai, kuri lavina judesių koordinaciją, taip pat šoklumą, lankstumą ir plastiškumą. Vaikai mokosi taisyklingos laikysenos pratimų, sužino apie fizinio aktyvumą naudą, atliekant įvairius judesius su muzika, išmokstama įvairių gimnastikos ir šokio elementų.	6–15 m.
Capoeira – brazilų kovos menas	Capoeira federacija	Capoeira (kapoeira) tai brazilų kovos menas, kurį 2014 metais UNESCO pripažino brazilų kultūros paveldo dalimi. Per aktyvias sporto veiklas pristatomas šio kovos meno išskirtinumas, taip populiarinant fizinį aktyvumą, motyvuojant judėti, stiprinti sveikatą. Užsiėmimų metu visi besitreniruojantys yra supažindinami ne tik su teorine dalimi (kapoeiros istorija, filosofija, stiliai), bet ir bazine technika, akrobatika, smūgiais rankomis, kojomis. Bendras fizinis parengimas yra lavinamas per judriuosius žaidimus, mankštą.	4-19 m.
Sportas sveikata	VšĮ Marijampolės imtynių klubas	Vaikų ir jaunuolių sveikatinimas ir fizinis lavinimas.	7–18 m.
Aukime su futbolu 2021	VŠĮ „Talentų futbolo akademija“	Futbolo akademija, kurios treniruočių metodika yra orientuota į kiekvieną žaidėją atskirai, taip padedant vystyti techniką, taktiką, fizinę ir psichologinę būklę. Šie veiksniai padeda jaunimui sėkmingai integruotis į vyrų futbolą.	6–12 m.
Arčiau didžiojo futbolo	VŠĮ „Talentų futbolo akademija“	Programos tikslas: vadovaujantis pasaulinį pripažinimą turinčia RSC Anderlecht futbolo treniruočių metodologija bei kvalifikuotų trenerių pagalba išugdyti ryškias Lietuvos futbolo asmenybes.	13–17 m.
Karate studija	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Šatrija“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Tradicinis karate – tai savignyos menas, pagrįstas nuolatinio tobulėjimo principu. Nuo pat pirmų žingsnių mokoma drausmės, tvarkos ir pagarbos kitiems. Karate padeda įgyti pasitikėjimo savimi ir orientuotis į tikslo siekimą ne tik sporte, bet ir gyvenime. Šie užsiėmimai vaikams padeda sustiprėti fiziškai. Užsiėmimų metu lavinama	5–11 m.

		koordinacija, ištvermė, vikrumas, kontroliuoti emocijų kontrolė ir jėga.	
Šachmatų žaidimo pagrindai	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Šatrija“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Programa skirta vaikams, siekiant juos išmokyti savarankiškai mąstyti ir priimti atsakingus sprendimus, ugdyti komunikabilumą ir supratingą tarpusavio bendravimą, korektiškai spręsti ir įveikti susidariusias problemas, efektyviai panaudoti įgūdžius ir įgytą žaidybinę praktiką įvairiose gyvenimo situacijose.	7–13 m.
Akrobatinė gimnastika	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Šatrija“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Akrobatinė gimnastika – tai gimnastikos rūšis, kuri lavina balanso pojūtį, judesių koordinaciją, taip pat šoklumą, lankstumą ir plastiškumą. Akrobatika vysto ir stiprina visas raumenų grupes. akrobatiniai pratimai atliekami pagal ritmišką muziką, tad lavinamas ir ritmo pojūtis, muzikalumas ir artistiškas.	4–10 m.
Joga vaikams	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Šatrija“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Joga harmonizuoja kūną, kvėpavimą ir protą. Jos pozos – tonizuoja raumenis, suteikia sąnariams neįtikėtino lankstumo, labai naudingos stuburui ir visai kaulų sistemai. Per meditaciją mokoma koncentruoti dėmesį, susikaupti ir atsipalaiduoti.	7–12 m.
Stalo teniso užsiėmimai	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Verdenė“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Sporto šaka, priskiriama nerizikingai, turinčiai mažai žalos ir rizikos sveikatai. Žaidžiant stalo tenisą gerėja akių judesių koordinacija, lavinamas greitis, tobulinami refleksai. Ugdytiniai gerina rankų judesių koordinaciją, didina smegenų aktyvumą.	6–18 m.
Aerobinė gimnastika	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Žvaigždutė“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Pratimų rinkinį sudaro ėjimas, bėgimas, šokinėjimas, lankstumo pratimai. Reguliarių aerobinės gimnastikos užsiėmimų rezultatas - geros kūno formos palaikymas, raumenų ir odos treniravimas.	6–18 m.
Šachmatų būrelis	Vilniaus Naujosios Vilnios moksleivių kūrybos namai (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Šachmatų būrelio tikslas ugdyti mokinių kūrybiškumą, dėmesingumą, loginį mąstymą, gebėjimą priimti savarankiškai svarbius sprendimus prie šachmatų lentos, ištvermingumą ir mokėjimą vertinti susidariusias situacijas žaidimo metu.	8–12 m.
Dziudo studija	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Šatrija“ (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	Dziudo sporto praktikavimas labai padeda vystyti stiprybę, ištvermę, lankstumą, greitį, kovingumą, tobulinti reakciją bei koordinaciją. Dziudo taip pat moko, kaip nugalėti baimę, parodyti drąsą, esant spaudimui. Varžybų ir kasdienių užsiėmimų metu ugdomas teisingumas bei sąžiningumas.	6–13 m.
Gimnastika	Vilniaus Naujosios Vilnios moksleivių	Užsiėmimai remiasi sportinės ir meninės gimnastikos pagrindais, susideda iš lankstumo, akrobatikos ir jėgos pratimų. Jų metu visapusiškai	7–12 m.

	kūrybos namai (Vilniaus m. sav. biudžetinė įstaiga)	lavinamas fizinis pajėgumas, gerinama laikysena, koordinacija, didinama judesio laisvė.	
Vaikų Teniso Mokykla	Vaikų Teniso Mokykla	Grupinėse treniruotėse vaikai yra mokomi teniso technikos bei žaidimo taktikos. Fiziškai ir psichologiškai tvirtėja. Lavinama jų ištvermė ir koordinacija.	4–18 m.
Šaškės - tai įdomu!	Aleksej Domčev	Šaškės vysto mąstymą, stiprina atmintį, lavina gebėjimą sukaupti ir perkelti dėmesį, kas duoda teigiamų rezultatų ir mokantis bendrų mokyklinių disciplinų.	6–14 m.
Kyokushin karatė treniruotės norintiems tapti sveikesniais, stipresniais ir ištvermingesn iais!	Sporto centras Sakura, VšĮ	Tai Rytų kovos menas, kuris moko vaikus disciplinos, pagarbos, stiprina kūną, charakterį, dvasią. Klubo nariai dalyvauja varžybose, oficialiuose Lietuvos čempionatuose, tarptautiniuose renginiuose, vasaros ir žiemos stovyklose, bei seminaruose	6–18 m.
Harmoningas asmenybės ugdymas pagal „Pankratos sistemą“	Vilniaus atviras jaunimo centras „Mes“	Programoje numatomas bendras susipažindinimas su kovos menų istorija, filosofija skirtingose pasaulio kraštuose ir laiko perioduose. Taip pat per užsiėmimus išmokstama savarankiškumo, padedama formuoti tvirtą charakterį.	7–19 m.
Futbolo mokykla Vilniuje	VŠĮ Futbolo klubas „Vilnius“	Futbolo treniruotės	5 - 11 m.

Šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybė, <https://www.neformalusugdymas.lt>

Vilniaus m. sporto sektoriaus (klubų) pajamos 2020 m. siekė 7 901 tūkst. EUR per metus, o miesto savivaldybės skiriamas finansavimas šiose pajamose sudaro ženkliai dalį – 74,5% visų sporto organizacijų finansavimo dalies.

12 lentelė. Vilniaus m. sporto įmonių įstaigų ir organizacijų pajamos (tūkst. eurų), 2019-2020 m.

Eil. Nr.	Organizacijų pavadinimai	Iš viso	PAJAMŲ ŠALTINIAI							
			LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Sporto rėmimo fondas	Kitos ministerijos ir instituc.	Savivaldybės biudžetas	Surinkta iš moksleivių arba narių	Ūkinė komercinė veikla	LTOK	Rėmėjai ir kiti šaltiniai
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Savivaldybės sporto padalinys arba kita jo funkcijas vykdanči įstaiga	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Sporto klubai	79	0	26	0	27	0	12	0	15
3.	Sporto viešosios įstaigos	978	25	12	40	176	0	373	0	352
4.	Miestų, rajonų sporto federacijos, sąjungos, asociacijos	591	32	55	3	59	0	1	0	442
5.	Sporto įmonės (AB, UAB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Sporto padalinio sportininkų ugdymo centrai	6252	0	0	0	5623	485	0	0	144
7.	Švietimo padalinio sportininkų ugdymo centrai	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Privačios sportininkų ugdymo centrai	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iš viso 2020:	7 901	56	93	43	5 886	485	385	0	953
	Iš viso 2019:	10 879	53	79	61	6 890	538	670	52	2 538

Šaltinis: Lietuvos sporto centras

Remiantis Lietuvos sporto centro duomenimis, Vilniaus m. savivaldybės sporto įmonių įstaigoms ir organizacijoms skirtos lėšos 2020 m. sudarė 5 886 tūkst. EUR arba 10,03 EUR vienam gyventojui per metus (0,82 proc. biudžeto išlaidų).

13 lentelė. Vilniaus m. sav. skiriamos lėšos sportui, tūkst. EUR

Metai	Bendras savivaldybės metų biudžetas (išlaidos)	Skirta sportui finansuoti	Savivaldybės bendro biudžeto dalis sportui, proc.	Gyventojų skaičius savivaldybės teritorijoje	Sporto finansavimas, EUR / gyventojui
2020	717 206	5 886	0,82	586 625	10,03
2019	666 853	6 890	1,03	580 020	11,88
Vid.	692 029	6 388	0,92	583 323	10,95

Šaltinis: Lietuvos sporto centras

Covid-19 pandemijos ribojimais pažymėtuose 2020 m. Vilniaus m. sumažėjo tiek sporto organizacijų, tiek jose sportuojančių asmenų skaičius. Sumažėjęs finansavimas atitinkamai turėjo įtakos ir sporto finansavimo tenkančio vienam Vilniaus m. gyventojui rodikliui. Tačiau

verta pažymėti, jog **Vilnius yra gyventojų skaičiumi augantis miestas, todėl siekiant užimtumo ir sveikos gyvensenos tikslų užtikrinimo sportui finansuoti skiriamos sumos ateityje turės didėti arba didėti privačių iniciatyvų dalis.**

1.7. Esama infrastruktūra

Vilniaus m. 2020 m. sporto bazių, suskirstytų pagal tipą ir pavaldumą, sąrašas pateikiamas 14 lentelėje.

14 lentelė. 2020 m. Vilniaus m. sporto bazės

Eil. Nr.	Sporto bazė	Sporto klubai	Sporto viešosios įstaigos	Miestų, rajonų sporto federacijos, sąjungos, asociacijos	Sporto įmonės (AB, UAB, ID)	Savivaldybės sporto padalinys	Sporto padalinio SUC	Švietimo padalinio SUC	Privatų SUC	Bendrojo ugdymo mokykla	Profesinio mokymo įstaigos	Aukštesniosios mokyklos	Aukštesios mokyklos	Ministerijos, departamentai	Fiziniai asmenys	Kito pavaldumo	Iš viso 2020 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	Universalios sporto arenos				2		0	0	0								2
2.	Sporto kompleksai						0	0	0								0
3.	Stadionai	1	1	2	2	0	0	0	0	2	1	0	2	2	0	0	13
3.1.	Su 3000 ir daugiau vietų tribūnomis			1	1		0	0	0								2
3.2.	Kiti	1	1	1	1		0	0	0	2	1		2	2			11
4.	Lengvosios atletikos maniežai						0	0	0					1			1
5.	Futbolo maniežai		1	1		1	0	0	0	1							4
6.	Baseinai	0	0	0	5	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	8
6.1.	50 m				0		0	0	0								0
6.2.	25 m				5	2	0	0	0	1							8
6.3.	Kiti (12,5-25 m)						0	0	0								0
7.	Salės	3	1	8	45	0	17	0	0	98	20	6	8	0	0	2	208
7.1.	Didesnės kaip 15 x 30 m	2	0	3	8		4	0	0	11	8	4	3			2	45
7.2.	24 x 12 m – 15 x 30 m		1		3		3	0	0	42	2		2				53
7.3.	Kitos	1		5	34		10	0	0	45	10	2	3				110
8.	Irklavimo sporto bazės		1				0	0	0								1
9.	Buriavimo sporto bazės						0	0	0								0
10.	Žirgų sporto maniežai						0	0	0								0
11.	Dviračių trekai						0	0	0								0
12.	Aerodromai						0	0	0								0

13.	Ledo arenos						0	0	0							0	
14.	Šaudyklos	0	1	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
14.1.	Atviros						0	0	0							0	
14.2.	Uždaros		1		3		1	0	0							5	
15.	Krepšinio aikštelės	4	4	4			0	0	0	65						77	
16.	Tinklinio aikštelės				7		0	0	0	45			2			54	
17.	Futbolo aikštės			1	1	1	0	0	0	51	1				1	56	
18.	Rankinio aikštelės						0	0	0							0	
19.	Teniso aikštelės				31		0	0	0	9			2			42	
20.	Automobilių kroso trasos						0	0	0							0	
21.	Motokroso trasos						0	0	0							0	
22.	Slidžių ir riedučių trasos						0	0	0	5						5	
23.	BMX dviračių trasos						0	0	0							0	
24.	Beisbolo aikštės			1			0	0	0							1	
25.	Golfo aikštynai				1		0	0	0							1	
26.	Hipodromai						0	0	0							0	
27.	Kartodromai				1		0	0	0							1	
28.	Universalios dirbtinės dangos sporto aikštelės			1		3	0	0	0	25			1			30	
29.	Uždarnos ir atviros kalnų slidinėjimo trasos				1		0	0	0							1	
30.	Dviračių takai (km)					20	0	0	0							20	
	IŠ VISO 2020 M.:	8	9	18	99	7	18	0	0	302	22	6	15	3	0	3	510

Šaltinis: Lietuvos sporto centras

Kaip matyti iš lentelės viršuje, didžioji dalis sporto objektų yra bendrojo ugdymo mokyklų bei sporto įmonėms (AB, UAB, IĮ) priklausančios sporto bazės. Bendrojo ugdymo mokyklose priskaičiuojamos 5 slidžių ir riedučių trasos, tačiau nei vienos ekstremaliam sportui priskiriamų *bm*x dviračių trasos.

Vilniaus m. savivaldybės administracijos Sporto ir sveikatingumo skyriaus reguliavimo sričiai priskirtos 14 įstaigų, kurių vystomos sporto šakos ir disponuojamos sporto bazės pateiktos 15 lentelėje. Kai kurios šių įstaigų disponuoja nuosavomis sporto bazėmis, tačiau dėl jų trūkumo, dažu atveju treniruotėms naudojamos ir bendrojo ugdymo mokyklų sporto salės, taip didinant jų užimtumą vakarais, tačiau ir konkuruojant su sporto mėgėjais.

15 lentelė. Vilniaus m. sav. administracijai priskirtų sporto įstaigų sporto bazės.

Įstaiga	Kultivuojamos sporto šakos	Naudojamos sporto bazės
Savivaldybės biudžetinė įstaiga „Vilniaus miesto sporto centras“	1. Dvikovės sporto šakos: laisvosios imtynės, graikų – romėnų imtynės, dziudo, boksas, imtynės, savigynos imtynės (sambo), sunkioji atletika; 2. Gimnastika: sportinė gimnastika, meninė gimnastika, sportiniai šokiai, aerobinė gimnastika; 3. Individualios sporto šakos: triatlonas, irklavimas, biatlonas, baidarių ir kanojų irklavimas, fechtavimas, buriavimas, šaudymas iš lanko, šiuolaikinė penkiakovė, kalnų slidinėjimas, slidinėjimas, orientavimosi sportas, šaudymas, čiuožimas trumpuoju taku, dviračių sportas; 4. Lengvoji atletika: daugiakovė, metimai, šuoliai, bėgimai, sportinis ėjimas, 5. Vandens sporto šakos: neįgaliųjų plaukimas, šuoliai į vandenį, vandensvydis, plaukimas su pelekais, plaukimas.	1. 14 sporto bazių, priklausančių ugdymo įstaigoms ir kitiems viešojo ir privataus sektoriaus ūkio subjektams; 2. 8 sporto bazės, priklausančios ugdymo įstaigoms ir kitiems viešojo ir privataus sektoriaus ūkio subjektams; 3. 25 sporto bazių, priklausančių ugdymo įstaigoms ir kitiems viešojo ir privataus sektoriaus ūkio subjektams, įskaitant esančias aplinkiniuose miestuose (Elektrėnuose, Trakuose); 4. 4 sporto bazės, priklausančios ugdymo įstaigoms ir kitiems viešojo ir privataus sektoriaus ūkio subjektams; 5. 8 sporto bazės, priklausančios ugdymo įstaigoms ir kitiems viešojo ir privataus sektoriaus ūkio subjektams, įskaitant esančias aplinkiniuose miestuose (Elektrėnuose, Šalčininkuose).
Savivaldybės biudžetinė įstaiga „Vilniaus krepšinio mokykla“	Krepšinis	Užsiėmimai vykdomi: - VKM I ir II salėse; - Ekinstos sporto salėje; - bendrojo ugdymo mokyklų sporto salėse.
Savivaldybės biudžetinė įstaiga Vilniaus sporto mokykla „Taurus“ (nuo 2022 m. sausio 1 d. įstaiga pertvarkoma į VšĮ Vilniaus miesto sporto mokykla „Sostinės tauras“)	Regbis, beisbolas, žolės riedulys, tinklinis, rankinis, badmintonas, stalo tenisas, šachmatai, šaškės	Užsiėmimai vykdomi: - sporto mokyklos salėje (rankinis, tinklinis); - MRU, VGTU sporto salėse; - bendrojo ugdymo mokyklų sporto salėse; - stalo teniso klubo „Mažoji raketė patalpose“ (stalo tenisas); - Geležinio vilko stadionas, Vingio parko regbio stadionas, (regbis);

		- Sportimos maniežas (regbis, beisbolas).
Savivaldybės biudžetinė įstaiga „Vilniaus moksleivių sveikatos centras“	Baseinas, koreguojanti gimnastika	Užsiėmimai vykdomi sveikatos centro patalpose: - 25 m. 4 takų baseine; - koreguojančios gimnastikos salėje.
Viešojo įstaiga „Active Vilnius“	Tinklinis, krepšinis, riedutininkų sportas, lauko gimnastika ir treniruokliai, bėgimas, čiuožimas, plaukimas,	Priskiriamos sporto bazės: - Baltojo tilto sporto aikštelės (papildinio tinklinio, krepšinio aikštelės, riedutininkų parkas); - vaikų, poilsio ir treniruoklių zonos; - Fabijoniškių baseinas ir treniruoklių salė; - mokyklų sporto aikštynai; - takas aplink Vilnių (100 km trasa); - Vilniaus čiuožykla (prie Baltojo tilto).
Viešojo įstaiga Lazdynų baseinas	Plaukimas	Užsiėmimai neorganizuojami (vyksta baseino statybos)
Viešojo įstaiga Sostinės moterų krepšinio klubas	Krepšinis (profesionalus)	Namų rungtynės žaidžiamos MRU didžiojoje salėje.
Viešojo įstaiga KK „Statyba“	Krepšinis (profesionalus)	2020-2021 metų sezone BC „Ryto“ komanda namų rungtynes žaidžia „Avia Solutions Group“ arenoje ir „Jeep“ krepšinio arenoje.
Viešojo įstaiga futbolo klubas „Žalgiris“	Futbolas (profesionalus)	Namų rungtynės žaidžiamos: - LFF stadione; - Sportima manieže.
Viešojo įstaiga „Vilniaus rankinio centras“	Rankinis (profesionalus)	Sporto mokyklos Tauras sporto salė
Viešojo įstaiga Vilniaus futbolo akademija	Veiklos nevykdo	-
Viešojo įstaiga Vilniaus slidinėjimo sporto centras	Veiklos nevykdo	-
Viešojo įstaiga „Vito Gerulaičio vardo teniso akademija“	Tenisas, skvošas, badmintonas	SEB arena
Viešojo įstaiga „Vilniaus teniso akademija“	Tenisas	SEB arena

Šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybė, įstaigų informacija

Paveiksle žemiau pateikiama Baltojo tilto sporto aikštyno vizualizacija. Aikštynas Vilniaus m. centrinėje dalyje atidarytas 2020 m. birželio mėn. ir į beveik 9 ha apimančią teritoriją investuota apie 1,9 mln. EUR, įrengiant 9 paplūdimio tinklinio, 3 dvipuses krepšinio aikštes, vaikų žaidimo aikštes, lauko gimnastikos bei lauko treniruoklių aikštes, riedutininkų ir riedlentininkų parką. Aikštyno dalies įrengimas (1,9 mln. Eur) yra bendrame rangos sutarties „Dešinės Neries krantinės pusės sutvarkymo, dviračių ir pėsčiųjų takų, Vilniuje, statybos darbai su darbo projekto parengimu“ biudžete, kuris siekia 5,87 mln. Eur (Vilniaus m. sav. dalis – 7,5%, valstybės biudžeto – 7,5%, Europos Sąjungos – 85%).

Arčiau Baltojo tilto, aikštynų vakarinėje dalyje, įrengtas riedutininkų parkas, kurio bendras plotas sudaro 1 400 m². Parko danga – betonas, įrenginiai – betoniniai. 2020 m. vasarą čia vyko nemokamos riedlenčių sporto pamokos 7 – 16 metų vaikams. Riedlenčių sportą įtraukus į olimpinių sporto šakų programą ir keičiantis tėvų požiūriui į ekstremalų sportą galima auginti šio sporto bendruomenę bei tikėtis, kad ateityje užaugs būsimos olimpinės žvaigždės.

8 paveikslas. Baltojo tilto aikštynas

Šaltinis: www.baltasistiltas.lt

Nepaisant to, jog prie **Baltojo tilto esantis aikštynas suteikia puikias prieinamumo galimybes sportuoti bet kuriam norinčiajam, ši ekstremalaus sporto infrastruktūra nėra skirta užsiimti šiuo sportu ištisus metus**, dėl netinkamų sąlygų sportuoti lauke šaltuoju metų laiku. Tiek profesionalių sportininkų rengimas, tiek mėgėjų treniruotės ištisus metus neįmanomos be uždaro tipo sporto bazių, pakankamo jų kiekio sportuojančiųjų masiškumui

pasiekti ir patogios lokacijos.

1.8. Uždaro tipo ekstremalaus sporto infrastruktūra Vilniaus m.

Vilniaus m. veikia keletas uždaro tipo ekstremalaus sporto centrų. Vienas tokių – **Kablys Skatepark** (Plytinės g.) yra pirmas ir didžiausias Lietuvoje uždaras ekstremaliojo sporto parkas, skirtas riedlenčių, BMX dviračių, *Inline* riedučių ir triukams pritaikytų paspirtukų mėgėjams, atidarytas 2011 m. Uždara erdvė po stogu suteikia galimybę ekstremalaus sporto atstovams (riedlenčių ir paspirtukų entuziastams) treniruotis ištisus metus, kurioje taip pat rengiamos respublikinės ir tarptautinės varžybos.

Kablys Skatepark patalpose nuolatos vykdomos įvairios programos jauniems riedlentiniams:

- **sezoninė riedlenčių mokykla** skirta ne jaunesniems nei 7 metų vaikams, užsiėmimai vykdomi dukart per savaitę, nuo rugsėjo iki gegužės mėn.;
- **asmeninės treniruotės** skirtos naujokams, norintiems geriau pasiruošti grupiniams užsiėmimams (riedlenčių mokyklai ar stovyklai) ar pasiekti spartesnę pažangą;
- **riedlentinių dienų stovyklos** (penkių dienų programa) „Skate & fun camp“ orientuotos į pradedančius riedlentinius arba norinčius pažinti riedlenčių sportą. Stovyklos vyksta vasaros, rudens, žiemos ir pavasario moksleivių atostogų metu, tikslinė amžiaus grupė 7–15 metų vaikai;
- **atviros sesijos** suteikia galimybę ekstremaliojo sporto entuziastams treniruotis ištisus metus, nepriklausomai nuo oro sąlygų. Bet kuris ekstremalaus sporto mėgėjas gali įsigyti dienos bilietą bei savarankiškai treniruotis uždaroje erdvėje.

Coor Indoor Vilnius Skate School užsiėmimus rengia uždaro tipo sporto parke skirtame tik riedlentėms. Nuo 2021 m. rugsėjo mėn. riedlenčių mokykla persikėlė į naują vietą Savanorių pr. 176c ir įsikūrė po vienu stogu su Lietuvos riedlenčių federacijos riedlenčių parku. Coor Indoor Vilnius Skate School siūlo individualias ir grupines riedlenčių treniruotes

Lietuvos riedlenčių federacijos (toliau – LTRF) riedlenčių parkas įsikūręs tuo pačiu adresu, kaip ir minėta Coor Indoor Vilnius Skate School sporto bazė (Savanorių pr. 176c, Vilnius). LTRF riedlenčių parkas veiklą pradėjo 2021 m. rugsėjo mėn. ir yra skirtas skirtas savarankiškai besivažinėjantiems žmonėms, t.y. labiau pažengusiems riedlentiniams, tuo tarpu Coor Indoor Vilnius Skate School parke vyksta tik pamokos. LTRF parkas yra 450 m² ploto ir yra skirtas tik riedlentėms. Pastebima, jog prasidėjus šaltesniems orams lankytojais gausiai užsipildė riedlenčių parko patalpos, kuriose sportuoja ne tik jaunimas, bet ir suaugusieji.

Paminėtų uždaro tipo sporto bazių trūkumas yra toks, jog jos išimtinai susifokusavusios į riedlenčių ir paspirtukų sporto mėgėjus, neturi saugaus nusileidimo infrastruktūros, neužtikrina pakankamų pasirinkimo galimybių ekstremalaus sporto šakų atstovams bei jos yra itin mažos bei šaltuoju metų laiku yra nuolat užimtos. Ateityje augant į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų sportuojančiųjų skaičiui akivaizdžiai trūksta didesnės, erdvesnės bei multifunkciškesnės infrastruktūros.

1.9. Ekstremalaus sporto centrai užsienyje

Pasaulyje stebimos ekstremalaus sporto šakų populiarėjimo tendencijos. Prie to prisidėjo, karantino apribojimai, uždarę kitas laisvalaikio alternatyvas, taip pat prieinamumas, nereikalaujantis didelių investicijų ir galimybė pasinaudoti vieša infrastruktūra, ir žinoma kai kurių ekstremaliam sportui priskiriamų šakų įtraukimas į olimpinę programą, kas lemia didesnę profesionalių sportininkų matomumą žiniasklaidos priemonėse ir jaunimo norą lygiuotis į juos.

Užsienio šalyse egzistuoja panašūs objektai Projektu planuojamam sukurti ekstremalaus sporto centrui. Visais žemiau pateiktais atvejais tai nėra vien tik infrastruktūra, apimanti sporto veiklas tiesiogine prasme, tačiau joje galima rasti ir papildomas paslaugas. Analizuojant į Projektu planuojamą sukurti ekstremalaus sporto centrą panašius infrastruktūros objektus užsienio šalyse paminėtini tokie sporto centrai, kaip Adrenaline Alley (D. Britanija), The Dome Adrenaline Zone (Švedija), Skills Park (Šveicarija), Spot of Talinn (Estija).

Adrenaline Alley – tai Europos didžiausias ekstremalaus sporto centras, jo plotas sudaro yra daugiau nei 11.000 m². Centre vykdomos BMX dviračių, riedlenčių ir paspirtukų treniruotės 5 – 18 m. vaikams ir jaunimui, veikia pirmasis oficialus laisvo stiliaus BMX dviračių sporto talentų ugdymo centras D. Britanijoje, skirtas ugdyti ateities dviratininkus, turinčius potencialo dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Sporto centro papildoma komercinė veikla apima vystomą prekybą apranga ir aksesuarais bei maitinimo įstaigą.

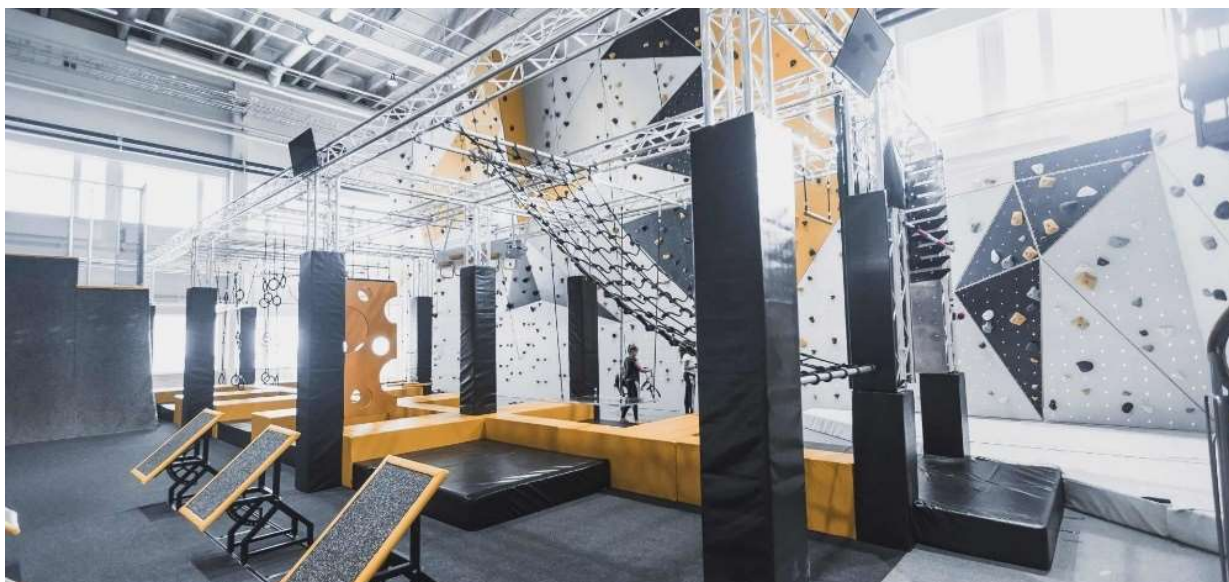
Idėja įkurti Adrenaline Alley kilo dar 2002 m. Veiklą pradėjęs kaip atviro tipo aikštynas, 2006 m. Adrenaline Alley persikėlė į dabartinę lokaciją, o esama sporto centro infrastruktūra sukurta 2012 m. 2021 m. šiame ekstremalaus sporto centre treniravosi ir D. Britanijos olimpinės ekstremalaus sporto rinktinės nariai, ir jis buvo tapęs jų pagrindine treniruočių baze.

9 paveikslas. Adrenaline Alley ekstremalaus sporto centras (D. Britanija)

Šaltinis: <https://www.adrenalinealley.co.uk/>

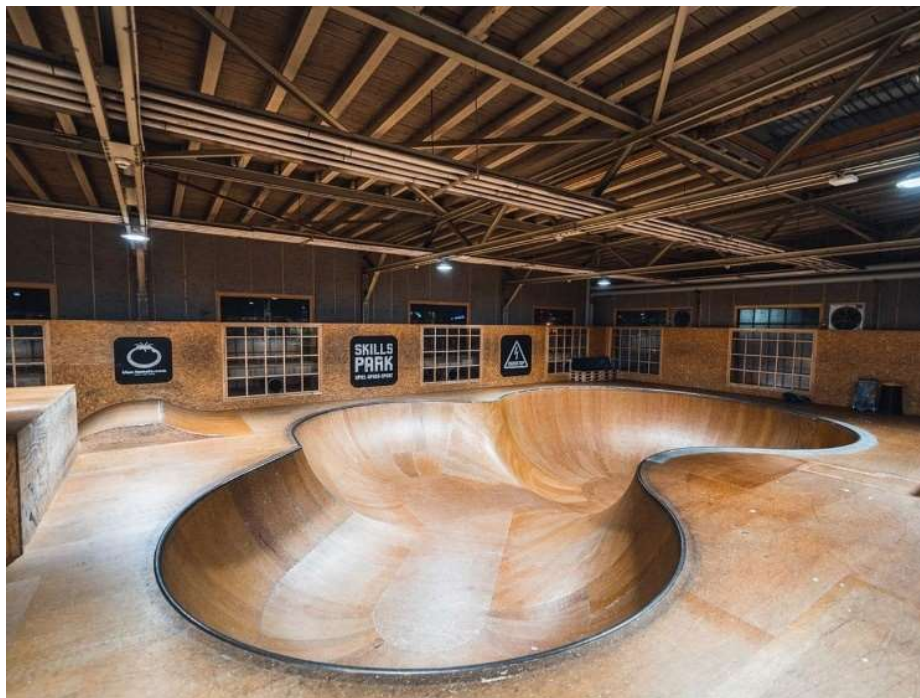
The Dome Adrenaline Zone, didžiausiame Švedijoje ir viename didžiausių Europoje ekstremalaus sporto centrų (apie 6 000 m² ploto), vykdomos grupinės ir privačios treniruotės (riedlentės, slidinėjimas, snieglentės, dviračių sportas, riedučiai, batutai, laipiojimas, parkour). Sporto centro papildoma komercinė veikla apima teikiamas apgyvendinimo paslaugas (hostelio tipo, 74 lovos padalintos į 3 bendrabučius), galimybę rengti privačias šventes (gimtadienius ir pan.), patalpose veikiančią maitinimo įstaigą.

10 paveikslas. The Dome Adrenaline Zone ekstremalaus sporto centras (Švedija)

Šaltinis: <https://www.thedome.se>

Skills Park – buvusios gamyklos teritorijoje esančiame apie 6 000 m² sporto centre sportuoja įvairių ekstremalių sporto šakų atstovai: riedlenčių, paspirtukų, BMX dviračių, batutų, parkour ir kt. Tai viena didžiausių tokio tipo ekstremalaus sporto arenų Europoje. Kaip ir aukščiau paminėtų sporto parkų atveju, Skills Park taip pat veikia ir maitinimo įstaiga, siūloma galimybė rengti gimtadienius kartu su kitais bendraminčiais.

11 paveikslas. Skills Park (Šveicarija)
Šaltinis: - <https://skillspark.ch/en/homepage/>

Spot of Tallinn yra didžiausias ekstremalaus (BMX dviračių, riedučių, riedlenčių, akrobatikos, batutų, parkour ir kt.) sporto centras Baltijos šalyse (uždarų erdvių plotas apie 4 000 m², atvirų – apie 9 500 m²), kuriame pirmasis tarptautinis BMX dviračių turnyras surengtas dar 2016 m., taip pat vyksta treniruotės, stovyklos, kiti renginiai.

12 paveikslas. Spot of Tallinn (Estija)
Šaltinis: - <https://www.spotoftallinn.ee/>

1.10. Ekstremalaus sporto plėtra pasaulyje ir jį lemiančios priežastys

Naujų ekstremalaus sporto centrų atidarymas būtų neįmanomas be jų teikiamų paslaugų paklausos augimo. Aukščiau pateiktas naujai atidaryto LTRF riedlenčių parko Vilniuje pavyzdys, patvirtina šį teiginį, kai 2021 m. rugsėjo mėn. atidarytas parkas užsipildė lankytojais prasidėjus šaltesniems orams.

Lietuvoje ekstremalus sportas tėra tik vystymosi stadijoje ir tai sąlygoja infrastruktūros trūkumas sportuoti šaltuoju metų laiku bei galimybės populiarinti šias sporto šakas organizuojant tarptautinius renginius nebuvimas, o užsienyje sportuojančiųjų skaičiaus augimas stebimas jau keletą pastarųjų dešimtmečių. Pavyzdžiui Tarptautinė riedlenčių įmonių asociacija skaičiavo, jog 2002 m. riedlentininkų skaičius pasaulyje sudaręs apie 20 mln., 2017 m. pasiekė 85 mln.

Atsižvelgiant į tai, kad nesant tikslių duomenų apie propaguojančius ekstremalaus sporto šakas asmenis Lietuvoje, prognozuodami rinkos potencialą tegalime remtis pasaulinėmis tendencijomis bei kitų šalių statistika.

Skaičiuojama, kad, pavyzdžiui, pasaulinė riedlenčių sporto rinka 2018 m. siekė apie 1,9 mlrd. USD, o daugelyje pasaulio šalių augantis riedlenčių sporto populiarumas didins šį rodiklį¹⁰ vidutiniškai apie 3,1 proc. per metus ir iki 2025 m. turėtų pasiekti 2,38 mlrd. USD rinkos dydį. Beveik pusę šios rinkos sugeneravo paaugliai priskiriami 12 – 17 m. amžiaus grupei.

Tarp priežasčių lemiančių ekstremalaus sporto šakų augimą JAV įvardijami vykstantys turnyrai bei 2016 m. paskelbta žinia apie riedlenčių, BMX laisvojo stiliaus rungties, sportinio kopimo siena sporto šakų įtraukimą į olimpinę programą nuo Tokijo žaidynių.

Šiaurės Amerikos regionas užima didžiausią dalį riedlenčių sporto rinkoje ir 2018 m. regionas apėmė apie 31,7 proc. pasaulinės rinkos. Dėl didėjančio varžybų skaičiaus šiame regione didėja jaunosios kartos įsitraukimas į riedlenčių sportą.

Tuo tarpu kitos, vienos populiarenių ekstremalaus sporto šakos – BMX, populiarumas taip pat yra augantis. Vien JAV žmonių propaguojančių BMX dviračius 2011 – 2020 m. laikotarpiu skaičius beveik padvigubėjo (nuo 1,96 mln. iki 3,88 mln. arba 98 proc.). Pasaulinė BMX dviračių rinka 2020 m. siekė 230,2 mln. USD, o planuojamas jos dydis 2030 m. turėtų pasiekti 381,8 mln. USD (apie 5,1 proc. vidutinis metinis augimo tempas 2021 – 2030 m. laikotarpiu). Šis spartus augimas JAV koreliavo ir su BMX dviračiams skirtų sporto bazių skaičiaus pokyčiais: dviračių asociacijos USA BMX duomenimis 2000 m. šalyje veikė 250 pritaikytos infrastruktūros objektų, o iki 2018 m. pabaigos jų kiekį planuota padidinti mažiausiai iki 331. Priežastys lėmusios BMX dviračių sporto plėtrą JAV įvardijamos panašios kaip ir riedlenčių sporto atveju: išaugęs dėmesys dėl sporto šakos įtraukimo į olimpinę programą ir įvairių organizuojamų varžybų.

¹⁰ Skateboard Market Size, Share & Trends Analysis Report By Product (Street Board, Long Board), By End User (Kids, Teenagers, Adults), By Region, And Segment Forecasts, 2019 – 2025. Prieiga internetu: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/skateboard-market>

Ekstremalaus sporto populiarumas auga ir Europoje. Pavyzdžiui, sportuojančių riedlentininkų skaičiaus didėjimas stebimas Anglijoje, vertinant 2016 – 2020 m. laikotarpį šioje šalyje riedlenčių sportu mažiausiai kartą per mėnesį užsiiminėjančių asmenų skaičius padidėjo nuo 47,9 tūkst. iki 53,5 tūkst. asmenų¹¹ (apie 2,3 proc. vidutinis metinis augimo tempas). Augimui įtakos turėjo ir tai, jog šioje šalyje jau veikia ankstesniame skyriuje aprašytas ekstremalaus sporto centras *Adrenaline Alley*, kuriame sudarytos sąlygos rengti aukščiausio lygio sportininkus olimpinei rinktinei (panašus objektas į planuojamą vystyti Projektu) bei užsiimti jų sportinių pasiekimų sklaida.

Anglijoje bendras ekstremalaus sporto šakas propaguojančių asmenų skaičius nuolat auga, jei iki 2018 m. augo po 10 % kasmet, tai paskutiniu metu iki COVID-19 sukeltų pasekmių augimas siekė apie 20 % ir iš viso sudarė apie 3 mln. sporto entuziastų¹². Anglijos atvejis patvirtina prielaidą, kad naujos infrastruktūros prieinamumo užtikrinimas didina ir sporto šakos propaguotojų gretas.

Jei Lietuvoje bus pasiektas bent trečdalis šias šakas šiandien JAV kultivuojančių lygio (vertinant santykinai vienam gyventojui), BMX vairuotojų ir riedlentininkų skaičius Lietuvoje galėtų siekti 11 000 ir 45 600 atitinkamai, o Vilniuje 2 200 ir 9 120 atitinkamai.

Naujo modernaus ekstremalaus sporto centro sukūrimas Vilniaus mieste taip pat leistų žengti kartu su pasaulinėmis tendencijomis, didinti sportuojančiųjų skaičių bei sudaryti galimybes užsiimti šiuolaikišku ir pasaulyje vis didesnę populiarumą įgaunančiu sportu bei rengti aukšto meistriškumo sportininkus olimpiniais turnyrams.

1.11. Sprendžiamos problemos

1.11.1. Fizinio aktyvumo didinimo priemonių stoka vaikų ir jaunimo tarpe

Pagal 5 lentelėje pateiktą informaciją, analizuotų amžiaus grupių Vilniaus m. moksleiviai atsilieka nuo šalies vidurkių pagal sveikos gyvensenos rodiklius (fizinį aktyvumą ir prie ekranų praleidžiamą laiką). Devintos klasės moksleivių, kurie 5 ir daugiau dienų mankštinais ar sportuoja bent 60 minučių (skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis), dalis Lietuvoje siekė 36,3 proc., Vilniaus m. – 28,7 proc. Tos pačios amžiaus grupės mokinių, dalis kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų Lietuvoje siekė 35,6 proc. (Vilniaus m. atitinkamas rodiklis – 53,1 proc.). Siekiant taisyti esamą situaciją, ateityje turės būti dedamos pastangos gerinti Vilniaus m. rodiklius.

Remiantis Švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu 2021 m. spalio mėn. atlikto šalies gyventojų sportavimo ir fizinio aktyvumo tyrimo rezultatais, pristatytais 1.4 poskyryje, tarp pagrindinių nesportavimo priežasčių įvardintos ir tinkamos sporto infrastruktūros trūkumas gyvenamojoje aplinkoje (12 proc.) arba sportavimui skirtų vietų trūkumas (7 proc.).

¹¹ Number of people participating in skateboarding in England from 2016 to 2020. Prieiga internetu: <https://www.statista.com/statistics/900450/skateboarding-participation-uk/>

¹² Ten pat.

Šiuo metu esančios uždaro tipo ekstremalaus sporto bazės įsikūrę miesto pakraščiuose, taigi, ekstremalaus sporto infrastruktūros plėtra ir jos atsiradimas geografiškai patogesnėje miesto dalyje ir arčiau moksleivių gyvenamosios vietos galėtų paskatinti jaunimą rinktis populiarijančias riedlenčių, riedučių ar BMX dviračių sporto šakas.

1.11.2. Infrastruktūros poreikis naujoms olimpinėms sporto šakoms

Ekstremalaus sporto šakos yra ganėtinai naujos olimpinėje programoje. BMX dviračiai į vasaros olimpiadą įtraukti nuo 2008 m. žaidynių Pekine (laisvo stiliaus rungtis tik nuo Tokijo olimpiados 2021 m.), o riedlentės nuo 2021 m. vykusių žaidynių Tokijoje. Viena iš priežasčių minėtų rungčių įtraukimui į olimpinę programą yra organizatorių orientacija į jaunesnę žiūrovų auditoriją, pateikiant jiems ką nors naujo ir neįprasto bei kuriančio įsimintinus triukus.

BMX dviračių sporte naudojami specialūs maži dviračiai, kurių rato skersmuo yra apie 50 cm, jų trasose įrengta daugybė kliūčių kalvų pavidalu. Trasą sudaro 350–450 metrų ilgio žiedas, ant kurio yra mažiausiai 10 kliūčių ir mažiausiai 4 posūkiai, trasos plotis yra 6–8 metrai.

Tiek laisvo stiliaus BMX dviračių rungtyse, tiek riedlenčių sporte dėmesys kreipiamas į sunkiau išmatuojamus vertinimo kriterijus: triukų sudėtingumą, stilių, greitį ir kitus aspektus.

Tokijo olimpiadoje Lietuvos riedlentininkų dar nebuvo. Tam šiek tiek sutrukdė Covid – 19 pandemija, sutrukdžiusi dalyvauti daugelyje atrankos varžybų, taip pat dar nepakankamai aukštas sportininkų meistriškumas. Tačiau tikimasi, jog Paryžiaus olimpiadoje 2024 m. Lietuva jau turės riedlenčių sporto atstovų. 2021 m. vykusiamе gatvės riedlenčių Pasaulio čempionate pirmą kartą dalyvavo ir Lietuvos atstovai. Lietuvos atstovams pasiekti tarptautinį lygį reikšmingai padėjo ir viešoji infrastruktūra šalyje. Per paskutinius keletą metų lauko riedlenčių parkai buvo įrengti Vilniuje prie Baltojo tilto, taip pat Klaipėdoje prie Sąjūdžio parko, Molėtuose bei Kaune Vienybės aikštėje. Veikia ir keli kituose skyriuose minimi uždaro tipo parkai, tiesa, jie yra labai maži bei nė vienas esamas parkas Lietuvoje neturi saugaus nusileidimo galimybių, kas leistų labiau pritraukti naujų sportuojančiųjų.

Norint sukurti tiek tarptautiniams turnyrams rengti, tiek jiems ruošti tinkamą infrastruktūrą (kas pritrauktų sportinio turizmo srautus) yra akivaizdus poreikis didesnės apimties ištiesus metus veikiančios ekstremalių sporto šakų infrastruktūros poreikis.

Siekiant patekti į Paryžiaus olimpinės žaidynės, riedlenčių sporto atstovų teigimu, labiausiai trūksta uždarų parkų, kuriuose treniruotis galima esant bet kokioms oro sąlygoms, t.y. reikėtų maždaug 1 000 m² dydžio uždarų parkų su skirtingo lygio ir techniško figūromis didžiuosiuose Lietuvos miestuose¹³.

Reikiamos infrastruktūros plėtra padėtų ne tik organizuoti tarptautines ekstremalaus sporto šakų varžybas, didinti jų populiarumą jaunimo tarpe, bet ir auginant sportuojančių masiškumą atrasti naujus talentus, galinčius atstovauti šalį svarbiausiuose sporto renginiuose.

Projekto įgyvendinimas sudarytų prielaidas regioninei lyderystei bei sudarytų galimybes olimpiniam turnyrui ruošti ne tik Lietuvos sportininkams, bet ir kitiems Centrinės/Rytų Europos sportininkams.

1.11.3. Finansavimo stoka

Naujų sporto infrastruktūros objektų plėtra susijusi su objekto sukūrimo, eksploatacijos ir atnaujinimo kaštais, todėl naujos ekstremalaus sporto bazės objekto atsiradimas reikalautų papildomų investicijų iš valstybės ar savivaldybės biudžetų arba kitoms sporto šakoms numatyto finansavimo perskirstymo.

Šalyje galima rasti ne vieną pavyzdį, kai viešosiomis investicijomis finansuojamų projektų vykdymas trunka ilgiau nei planuota, kas didina statybos darbų ir medžiagų kainų padidėjimo, rangovų bankroto, projektų pasenimo, neefektyvaus investicijų įšaldymo rizikas bei papildomo finansavimo poreikį iš ribotų biudžeto išteklių. Ilgiau trunkantys statybos bei pritaikymo procesai atitinkamai lemia didesnę galutinę statinio statybos ir įrengimo kainą. Tokiais atvejais atsiranda papildomos sąnaudos: objekto konservavimas, apsauga, priežiūra ir pan. Dažnu atveju, užsitęsęs statybos ir pritaikymo procesui, gali būti reikalingos ir reinvesticijos.

Pavyzdžiui, 2008 metais startavę Druskininkų sportininkų rengimo centro 32 mln. eurų vertės darbai galutinai užbaigti tik 2021 m. Iš šiuo metu vystomų projektų vėluoja arba visiškai įstrigę Kretingos, Birštono, Mažeikių, Šilalės miestų sporto kompleksų statybos, Kauno S. Dariaus ir S. Girėno stadiono ir Vilniaus Lazdynų baseino rekonstrukcija. Švietimo ir mokslo ministerijos skaičiavimais, kai kurių valstybės investicijų programos (toliau – VIP) lėšomis finansuojamų projektų vertės padidėjo apie 2 kartus: Akmenės sporto rūmai nuo pradžioje planuotų 6,6 mln. Eur iki 12,0 mln. Eur, Rokiškio daugiafunkcinis centras – nuo 3,0 mln. Eur iki 8,0 mln. Eur, Tauragės sporto ir kultūros kompleksas – nuo 6,6 mln. Eur iki 11,0 mln. Eur, Panevėžio daugiafunkcinis centras „Aukštaitija“ – nuo 15,0 mln. Eur iki 23,0 mln. Eur, o Švenčionių universali arena – nuo 3,1 mln. Eur iki 8,0 mln. Eur. Tokie reikšmingi projektų verčių padidėjimai turi įtakos ir kitų suplanuotų projektų įgyvendinimui: 2020 m. apie 11 mln. Eur VIP lėšų atiteko 17 sporto objektų, 2021 m. – apie 8,4 mln. Eur atiteko 13 projektų, o 2022 m. kol kas suplanuotomis 11,5 mln. Eur investicijomis numatyta finansuoti 11 sporto objektų statybas. Kadangi VIP finansavimo apimtys pastaraisiais metais

¹³ Interviu su ekstremalaus sporto atstovais. Prieiga internetu: <https://www.zmones.lt/naujiena/pasaulio-riedlenciu-cempionate-keturiu-lietuvu-pasirodymas.f2ad41e3-c79b-11eb-aeda-aa00003c90d0>

reikšmingai neauga, esamų projektų brangimas atitinkamai lemia būsimų projektų nukėlimą tolimesnei ateičiai.

Dėl nurodytų priežasčių ekstremalaus sporto centro Vilniuje vystymas viešosiomis investicijomis keltų aukščiau paminėtų įgyvendinimo rizikų, o jo atidarymo tikėtis artimiausiais metais būtų neįmanoma. Bendra ekstremalaus sporto centro Vilniuje projekto infrastruktūros sukūrimo vertė, kurio I etapu numatoma pastatyti ekstremalaus sporto centrą (apie 3 500 m²), administracijos, aptarnavimo ir komercinį bloką (apie 1 500 m²) bei lauko įrengimų – parko zoną (apie 2 500 m²), o II etapu „Olimpinį parką“ (apie 2 000 m²) bei viešbutį / hostelį parko lankytojams (apie 1 000 m²), sieks apie 11,5 mln. Eur, kas yra reikšminga suma lyginant su pastarųjų metų VIP biudžetu

Remiantis Lietuvos sporto centro duomenimis (13 lentelė), Vilniaus m. savivaldybės finansavimas esamoms sporto bazėms 2020 m. siekė apie 5,9 mln. Eur, (2019 m. – apie 6,9 mln. Eur), t.y. beveik 2 kartus mažiau nei numatomos ekstremalaus sporto centro Vilniuje investicijos. Akivaizdu, kad nei VIP nei Vilniaus m. savivaldybės lėšų nepakaktų sklandžiam projekto įgyvendinimui, išvengiant minėtų rizikų, todėl šiuo atveju numatytų veiklų vystymas privačiomis lėšomis leistų užtikrinti pakankamą finansavimą.

2. PROJEKTO TURINYS

2.1. Projekto tikslas ir uždaviniai

Ekstremalaus sporto šakų populiarėjimas, dalies jų įtraukimas į olimpinę programą, orientuojantis į jaunąją žiūrovų auditoriją, fizinio aktyvumo didinimo bei aktyvaus laisvalaikio praleidimo poreikis jaunimo tarpe, bei sukurta vieša infrastruktūra ekstremalaus sporto mėgėjams sportuoti šaltuoju metų laiku sąlygoja poreikį ir uždarų patalpų sporto kompleksų, kurie būtų nepriklausomi nuo oro sąlygų ir užsiėmimai juose galėtų vykti ištisus metus.

Esant tinkamai infrastruktūrai, atsiranda ir galimybės organizuoti tarptautines šių sporto šakų varžybas, o varžybų organizavimas sparčiai kelia vietos sportininkų meistriškumo lygį, kadangi pritraukti aukšto lygio sporto meistrai dalijasi patirtimi.

Projekto tikslas – padidinti ekstremalaus sporto, ekstremalaus laisvalaikio praleidimo būdų ir sveikatingumo paslaugų kokybę bei prieinamumą Vilniaus mieste bei Lietuvoje.

Projekto uždaviniai:

- užtikrinti ekstremalaus sporto šakų infrastruktūros prieinamumą Vilniaus mieste bei Lietuvoje, kuri apimtų BMX, riedlenčių, paspirtukų, riedučių, parkour, batutų ir pan. sporto šakoms reikiamą infrastruktūrą, įskaitant lauko zoną ir bei galimybę kultivuoti šias sporto šakas aukšto meistriškumo lygiu;
- užtikrinti nakvynės galimybę šalia infrastruktūros - didesniu atstumu atvykstantiems sportininkams, lankytojams bei turistams – taip sudarant galimybę organizuoti ilgesnes stovyklas jaunimui ir tarptautines ekstremalaus sporto varžybas;
- užtikrinti sporto infrastruktūrą aptarnaujančias zonas / patalpas, kurios užtikrintų sklandžią ekstremalaus sporto centro veiklą ir lankytojų srautą.

Įgyvendintas projektas tiesiogiai prisidėtų ir prie Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2021 – 2030 m. nurodytų sveikos ir fiziškai aktyvios visuomenės tikslo vienos iš stiprybių, t.y. didėjančių privačių investicijų į sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūros projektus, bei galimybių įgyvendinimo, t.y. didėjančios (santykinai didelės) gyventojų pajamos užtikrinančios didesnes gyventojų galimybes sporto ir fizinio aktyvumo srityse.

Taip pat šioje strategijoje nurodoma, jog stebimas ir itin žemas vaikų fizinis aktyvumas: daliai mokinių kūno kultūros pamokos išlieka nepatrauklios, mokyklose trūksta inovatyvių technologijų, galinčių juos sudominti užsiimti fizine veikla ne tik kūno kultūros pamokų metu, bet ir integruojant fizinį aktyvumą į kitus mokomuosius dalykus bei pertraukas, nepakanka ir viešųjų erdvių, atitinkančių vaikų ir jaunimo poreikius. Dėl šių priežasčių numatoma plėtoti viešąją sporto infrastruktūrą, užtikrinant galimybę vilniečiams aktyviau naudotis viešai prieinamomis sporto erdvėmis bei įsitraukti į sporto ir sveikatingumo viešąsias veiklas.

Projektas, kurio metu planuojama sukurti ekstremalaus sporto centrą Vilniuje, siejasi su Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2021 – 2030 m. įvardinto uždavinio 3.1.1. „Skatinti miesto gyventojų sveiką gyvenimą ir jos kultūrą“ priemonėmis 3.1.1.4. „Skatinti sporto projektų tęstinumą ir kokybę Vilniaus mieste“ ir 3.1.1.5. „Didinti vilniečių įsitraukimą į viešai prieinamas sportines iniciatyvas“ bei uždavinio 3.1.2. „Kurti sveikai gyvensenai

palankią darbo, laisvalaikio ir gyvenamąją aplinką“ priemonėmis 3.1.2.1. „Funkcionalių ir patrauklių erdvių, skirtų sveikatinimo veikloms (erdvės fiziniam aktyvumui, susitikimų kambariai paskaitoms įvairioms sveikatos stiprinimo temomis, maisto gaminimo vietos), įrengimas“, 3.1.2.3. „Gerinti sporto srities ugdymo kokybę Vilniaus vaikų, moksleivių ir jaunimo bendruomenei“ ir 3.1.2.4. „Kurti fiziniam aktyvumui ir sportui tinkamą infrastruktūrą“.

Projektas prisidės prie Vilniaus m. savivaldybės 2021 – 2023 Strateginio veiklos plano srities „Sveikata ir sveikatingumas“ tikslų įgyvendinimo: „Vilniaus mieste bus siekiama ir toliau skatinti miestiečių fizinį aktyvumą bei vystyti rekreacinę ir sporto infrastruktūrą, kurios šiuo metu vis dar nepakanka“.

Igyvendinus projektą, padidintas infrastruktūros prieinamumas leis:

- Vilniaus mieste turėti moderniausią ekstremalaus sporto centrą Centrinės/Rytų Europos regione;
- užtikrinti socialines naudas: padidinti jaunimo užimtumą, praplėsti neformalaus ugdymo pasirinkimus, siekti aukštesnių sveikatinimo rodiklių;
- sukurti sąlygas vykdyti kokybiškas treniruotes aukščiausio lygio treniruočių bazėje bet kuriuo metų laiku bei organizuoti tarptautinio lygio varžybas;
- sudaryti galimybes treniruotis olimpiečiams, neseniai į olimpinę programą įtrauktų ekstremalaus sporto šakų atstovams bei taip ugdyti sportininkus, kurie garsintų ne tik savivaldybės, bet ir Lietuvos vardą;
- pritraukti papildomą Lietuvos ir užsienio turistų srautą į Vilniaus m., ekstremalaus sporto centre organizuojant treniruotes ir tarptautines varžybas, vienoje vietoje siūlant ir apgyvendinimo paslaugas.

Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2021 – 2030 m teigiama, jog egzistuoja mokslinis pagrindimas, kad fizinis aktyvumas skatina kognityvinių, motorinių ir socialinių įgūdžių formavimąsi, gerina akademinį rezultatą, todėl ekstremalaus sporto centro Vilniuje sukūrimas turėtų netiesioginę įtaką ir šioms sritims.

2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais

Numatomas Projektas, kurio metu planuojama sukurti ekstremalaus sporto centrą Vilniuje, turi sąsają su keletu per pastaruosius porą metų įgyvendintų projektų, kurie turės teigiamos įtakos ekstremalaus sporto populiarumo ir masiškumo augimui mieste.

Vienas tokių projektų – 2020 m. birželio mėn. prie Baltojo tilto, aikštynų vakarinėje dalyje, atidarytas riedutininkų parkas, kurio bendras plotas sudaro 1 400 m². Jau 2020 m. vasarą čia vyko nemokamos riedlenčių sporto pamokos 7 – 16 metų vaikams, siekiant ugdyti ir supažindinti jaunimą su ekstremalaus sporto šakomis.

Kitas svarbus įgyvendintas projektas, 2021 m. rugsėjo mėn. atidarytas 450 m² ploto LTRF riedlenčių parkas, kuris skirtas savarankiškai besivažinėjantiems žmonėms, t.y. labiau pažengusiems riedlentiniams. Pastebėta, jog prasidėjus šaltesniems orams lankytojai gausiai užsipildė riedlenčių parko patalpos, kuriose sportuoja ne tik jaunimas, bet ir suaugusieji. LTRF riedlenčių parko pavyzdys dalinai pagrindžia infrastruktūros, kurią

ketinama sukurti Projekto metu poreikį, todėl šie anksčiau įgyvendinti projektai tik papildys ekstremalaus sporto mėgėjų gretas.

Paminėtina ir kitų sporto šakų naujai vystoma infrastruktūra. Šalia numatomo Projekto sklypo vystoma nauja ledo arena (Jotvingių g. 1), atitinkamai įgyvendinus abu projektus ši Vilniaus miesto dalis formuos aktyvaus poilsio ir laisvalaikio praleidimo naują zoną. Miestui prasminga sporto infrastruktūros kelis objektus koncentruoti vienoje teritorijoje dėl planuojamų viešojo transporto maršrutų optimizavimo bei transporto infrastruktūros planavimo, kadangi jauniems sportininkams viešasis transportas bus ypač aktualus. Tad pastarieji projektai yra itin papildantys vienas kitą.

2.3. Projekto tikslinės grupės ir jų poreikiai bei Projekto ribos

Identifikuotos Projekto tikslinės grupės ir jų poreikiai pateikiami 16 lentelėje.

16 lentelė. Tikslinių grupių poreikių analizė.

Tikslinė grupė	Tikslinės grupės poreikiai	Lemiantys veiksniai	Grupės apimtis (lankytojų skaičius per metus)	
			Iš viso	Iš jų:
Vilniaus m. sav. gyventojai (vaikai iki 18 m.)	Moderni, šiuolaikiška ir prieinama ekstremalaus sporto infrastruktūra; Patogus pasiekiamumas viešuoju transportu.	- nepakankama infrastruktūra ekstremalaus sporto veikloms šaltuoju metų laiku; - nepatogi esamų uždaro tipo sporto centrų lokacija; - nepakankamas infrastruktūros pasirinkimas populiarių šakų ekstremalių sporto šakų užsiėmimams; - olimpiečių rengimui reikalingos infrastruktūros trūkumas; - ekstremalaus sporto masiškumo didinimo poreikis siekiant gerų rezultatų tarptautinėse varžybose; - jaunimo fizinio aktyvumo ir užimtumo poreikis.	20 000 = 50x365	
Vilniaus m. sav. gyventojai (18 m. ir vyresni)	Moderni, šiuolaikiška ir prieinama ekstremalaus sporto infrastruktūra; Patogus sporto centro darbo laikas ir paslaugų erdvė.		10 000 = 27*365	
Profesionalūs sportininkai	Moderni, šiuolaikiška ir prieinama ekstremalaus sporto infrastruktūra, atitinkanti olimpinėms rungtims keliamus reikalavimus		5 500 = 15x365	
Turistai, vienadieniai lankytojai iš kitų regionų	Infrastruktūros salės sporto varžyboms poreikis. Sporto centro, kaip traukos objekto, poreikis.		15 000	Iš jų užsienio turistai (50 proc.) – 7 500
Sporto renginių ir turnyrų dalyviai ir žiūrovai	Poreikis moderniai, šiuolaikiškai ir prieinamai ekstremalaus sporto infrastruktūrai, atitinkančiai olimpinėms rungtims keliamus reikalavimus; Patogus infrastruktūros pasiekiamumas oro ir sausumos transportu;		2 000 = 4x(50+450)	Iš jų dalyviai 200, žiūrovai 1 800:

Tikslinė grupė	Tikslinės grupės poreikiai	Lemiantys veiksniai	Grupės apimtis (lankytojų skaičius per metus)	
			Iš viso	Iš jų:
	Apgyvendinimo galimybės kuo arčiau sporto centro.			

Sudaryta: autorių.

Aukščiau pateiktoje lentelėje pateiktos Projekto tikslinės grupės ir jų poreikiai. Visos projekto tikslinės grupės turi projekte vienokius ar kitokius interesus / poreikius, o Projektu siekiamo sukurti produkto – ekstremalaus sporto centro Vilniuje – socialinė ekonominė nauda būtų skirta jiems tenkinti.

Apibrėžiant Projekto apimtį, konstatuotina, jog pagrindinės Projekto tikslinės grupės yra **Vilniaus miesto gyventojai (visų amžiaus grupių formavimasi, ypačingai jaunimas iki 29 m.) užsiimančios ir besidominčios ekstremaliu sportu, įskaitant ir sporto renginių žiūrovus bei dalyvius, turistus bei vienadienius lankytojus.**

2.4. Projekto organizacija

Projektą įgyvendins Vilniaus m. savivaldybės administracija. Už sukurtos infrastruktūros eksploataciją ir priežiūrą būtų atsakingas privatus investuotojas. Už Projekto metu sukurtų rezultatų kontrolę bus atsakinga Vilniaus m. savivaldybės administracija arba joje specialiai sukurta Projekto priežiūros grupė.

Prognozuojamas Projekto įgyvendinimo modelis: Vilniaus m. savivaldybei pagal teisės aktus ir, priklausomai nuo finansinės analizės rezultatų, siūlomu pasirinkti viešosios ir privačiosios partnerystės modeliu atrinkus privatų investuotoją, pastarasis Projektą įgyvendintų projektuodamas, statydamas ir vėliau vykdydamas sukurtą objekto eksploataciją bei techninę priežiūrą.

Pavadinimas	Vilniaus miesto savivaldybės administracija
Teisinė forma	Biudžetinė įstaiga
Įstaigos kodas	188710061
Veiklos vykdymo adresas	Konstitucijos pr. 3, LT-09308 Vilnius
Darbuotojų skaičius	987

Projektas yra tiesiogiai susijęs tiek su Vilniaus m. savivaldybės strateginiais plėtros ir veiklos tikslais, tiek su savivaldybės tiesioginėmis veiklos funkcijomis. LR vietos savivaldos įstatyme¹⁴ nustatyta, jog **savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams ir savivaldybė administruoja ir užtikrina viešųjų paslaugų teikimą**

¹⁴ Lietuvos Respublikos Seimo 1994 m. liepos 7 d. priimtas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. I-533; aktuali redakcija nuo 2019 m. liepos 1 d. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5884/asr>

gyventojams, nustatydamą šių paslaugų teikimo būdą, taisykles ir režimą, steigdama biudžetines ir viešąsias įstaigas, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinkdama viešųjų paslaugų teikėjus ir įgyvendindama viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę.

Pagrindinės savivaldybės funkcijos, susijusios su projekto paslaugos organizavimu, apima tokią veiklą:

- ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas (savivaldybės savarankiškoji funkcija, 6 str. 8 p.);
- savivaldybių sveikatinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas (savivaldybės savarankiškoji funkcija, 6 str. 18 p.);
- kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas (savivaldybės savarankiškoji funkcija, 6 str. 29 p.).

Taip pat LR vietos savivaldos įstatyme nurodyta, jog savivaldybė **steigia naujus viešųjų paslaugų teikėjus tik tais atvejais, kai kiti teikėjai viešųjų paslaugų neteikia arba negali jų teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės.**

Atsižvelgiant į šias teisės aktų nuostatas, savivaldybė, kuri siekia įgyvendinti Projektą visų pirmą turėtų siekti užtikrinti viešosios paslaugos teikimą. Pažymima, jog šiame investicijų projekte nagrinėjamas Projekto įgyvendinimas kartu su privačiais investuotojais, leistų Projekto infrastruktūrinių investicijų finansavimo riziką perkelti privataus sektoriaus atstovams. Tai ne tik palengvintų ir pagreitintų Projekto įgyvendinimą, bet tuo pačiu metu leistų Savivaldybei įgyvendinti priskirtas funkcijas jai bet kuriuo atveju sudarant sąlygas užtikrinti viešosios paslaugos teikimą ir administravimą, kaip numato LR vietos savivaldos įstatymas.

2.5. Projekto teisinė aplinka

Projekto, kurio metu bus sukurta ekstremalaus sporto centro infrastruktūra, įgyvendinimui aktualūs bus teisės aktai, kurie susiję tiek su fiziniu veiklų vykdymu (statyba), tiek su administraciniais aspektais (projekto valdymu).

Statybos darbų vykdymo metu turi būti laikomasi LR statybos įstatymo, STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“, STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“, STR 2.05.01:2013 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas“ ir kitų statybos techninių reglamentų bei LR sveikatos apsaugos ministro patvirtintų higienos normų nuostatų (žr. žemiau). Darbų kontrolę turi vykdyti ir tinkamą atliktų darbų kokybę užtikrinti techninę priežiūrą atliekantys specialistai. Atitinkamai statybos darbų etape turi būti laikomasi ir STR 1.09.05:2005 „Statinio statybos techninė priežiūra“ nuostatų.

Privatus subjektas teisę statyti infrastruktūrą įgaus kartu su žemės sklypo nuomos sutartimi būsimos VPSP sutarties trukmei

Projekto įgyvendinimo metu sukurtų rezultatų savininkas – privatus subjektas, kuris investuos į ekstremalaus sporto infrastruktūrą, t.y. naujai sukurta pastatą ir kitą turtą privatus valdytų nuosavybės teise. Atsižvelgiant į Projekto nežymias pajamas bei žemą atsiperkamumą, numatoma nuosavybės teisės į pagrindinę infrastruktūrą (statinius bei jiems aptarnauti būtiną inžinerinę infrastruktūrą) palikti privačiam subjektui ir po VPSP sutarties pabaigos, siekiant užtikrinti Projekto gyvybingumą.

Investuotojas bus atsakingas už veiklų organizavimą, paslaugų teikimą ir eksploatuojamos infrastruktūros priežiūrą.

Eksploatuojant naują ekstremalaus sporto objektą ir teikiant paslaugas, įskaitant ir apgyvendinimą numatomame viešbutyje / hostelyje, aktualios bus šios higienos normos, patvirtintos LR ministro įsakymais:

- HN 15:2005 „Maisto higiena“;
- HN 123:2013 „Sporto klubo paslaugų sveikatos saugos reikalavimai“;
- HN 123:2003 „Patalpų ir įrangos, skirtų kūno kultūrai ir sportui, higienos reikalavimai“;
- HN 118:2011 „Apgyvendinimo paslaugų sveikatos saugos reikalavimai“.

Kaip nurodyta 2.1 skyriuje, Projektas siejasi su Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2021 – 2030 m. įvardintais uždaviniais:

- 3.1.1. „Skatinti miesto gyventojų sveiką gyvenseną ir jos kultūrą“ ir jo priemonėmis:
 - 3.1.1.4. „Skatinti sporto projektų tęstinumą ir kokybę Vilniaus mieste“;
 - 3.1.1.5. „Didinti vilniečių įsitraukimą į viešai prieinamas sportines iniciatyvas“;
- 3.1.2. „Kurti sveikai gyvensenai palankią darbo, laisvalaikio ir gyvenamąją aplinką“ ir jo priemonėmis:
 - 3.1.2.1. „Funkcionalių ir patrauklių erdvių, skirtų sveikatinimo veikloms (erdvės fiziniam aktyvumui, susitikimų kambariai paskaitoms įvairioms sveikatos stiprinimo temomis, maisto gamintojų vietos), įrengimas“;
 - 3.1.2.3. „Gerinti sporto srities ugdymo kokybę Vilniaus vaikų, moksleivių ir jaunimo bendruomenėi“
 - 3.1.2.4. „Kurti fiziniam aktyvumui ir sportui tinkamą infrastruktūrą“.

Taip pat Projektas prisidės prie Vilniaus m. savivaldybės 2021 – 2023 Strateginio veiklos plano srities „Sveikata ir sveikatingumas“ tikslų įgyvendinimo: „Vilniaus mieste bus siekiama ir toliau skatinti miestiečių fizinį aktyvumą bei vystyti rekreacinę ir sporto infrastruktūrą, kurios šiuo metu vis dar nepakanka“.

Projektas atitinka 2020 m. rugsėjo 9 d. LR Vyriausybės patvirtino 2021 – 2030 m. nacionalinio pažangos plano, kuriuo siekiama nustatyti pagrindinius ateinančių dešimtmetį valstybėje siekiamus pokyčius, užtikrinančius pažangą socialinėje, ekonominėje, aplinkos bei saugumo srityse, ir sutelkti finansavimo šaltinius šiems pokyčiams įgyvendinti, strateginio tikslo 4. „Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą“ uždavinio 4.4. „Siekti gausinti aukščiausius Lietuvos sporto pasiekimus“ poveikio rodiklius:

- 4.4.1. Olimpinėse žaidynėse, olimpinių sporto šakų pasaulio ir Europos suaugusiųjų čempionatuose iškovotų medalių skaičius olimpinėse rungtyse
- 4.4.2. Parolimpinėse ir kurčiųjų žaidynėse, pasaulio ir Europos neįgaliųjų čempionatuose iškovotų medalių skaičius

Projekto veiklos siejasi su 2021–2030 m. sporto plėtros programoje identifikuotomis spręstinomis problemomis (per mažai vaikų, dalyvavusių fizinį aktyvumą skatinančiose veiklose dalis; sporto sistema neužtikrina aukščiausių sporto pasiekimų stiprinančių pilietinį tapatumą) ir įvardintomis priemonėmis:

- 2. Nacionalinių sporto federacijų, negalią turinčių asmenų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinų organizacijų, (aukšto meistriškumo) sporto šakų plėtra;
- 3. Fizinio aktyvumo skatinimas;
- 4. Sporto specialistų skaičiaus ir kompetencijų bei gebėjimų stiprinimas, kvalifikacijos kėlimas;
- 6. Sporto paskirties statinių priežiūra ir remontas.

Planuojamas Komplekso statybos projektas prisidės ir prie aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos projekto „Fizinį aktyvumą, įtrauktį ir aukštą meistriškumą užtikrinanti sporto sistema“ iniciatyvos „Sveika ir aktyvi visuomenė“, užtikrinant darnią miestų ir regionų sporto bei laisvalaikio infrastruktūros plėtrą.

2.6. Projekto įgyvendinimo modelių analizė

Skirtingų Projekto įgyvendinimo galimybių viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu analizė yra atliekama siekiant palyginti teisės aktuose nustatytas VPSP galimybes, išskirti jų privalumus ir trūkumus ir, atsižvelgus į šio konkretaus Projekto teisinius požymius, išrinkti tinkamiausią būdą pasirinktai alternatyvai įgyvendinti.

Viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimas, įgyvendinamas pagal VPSP modelius, yra vis dažniau pasirenkama infrastruktūros vystymo ar viešųjų paslaugų teikimo forma. Viešojo ir privataus sektorių partnerystė pastaraisiais metais pradėta taikyti daugelyje sričių. Toks dažniausiai ilgalaikis bendradarbiavimas išsiskiria privačiam partneriui, dalyvaujančiam įvairiais projektų etapais (projektavimas, darbų vykdymas ir eksploatavimas), prisiimančiam paprastai valstybiniam sektoriui tenkančią riziką ir dažnai iš dalies finansuojančiam projektą, suteikiamu vaidmeniu¹⁵.

LR investicijų įstatymas apibrėžia, kad VPSP yra „valstybės arba savivaldybės institucijos ir privataus subjekto įstatymuose nustatyti bendradarbiavimo būdai, kuriais valstybės arba savivaldybės institucija perduoda jos funkcijoms priskirtą veiklą privačiam subjektui, o privatus subjektas investuoja į šią veiklą ir jai vykdyti reikalingą turtą, už tai gaudamas įstatymų nustatytą atlyginimą. Įstatymas numato, kad viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdus nustato LR investicijų įstatymas, LR koncesijų įstatymas ir kiti įstatymai“¹⁶.

Lietuvoje galimi du VPSP teisiniai modeliai:

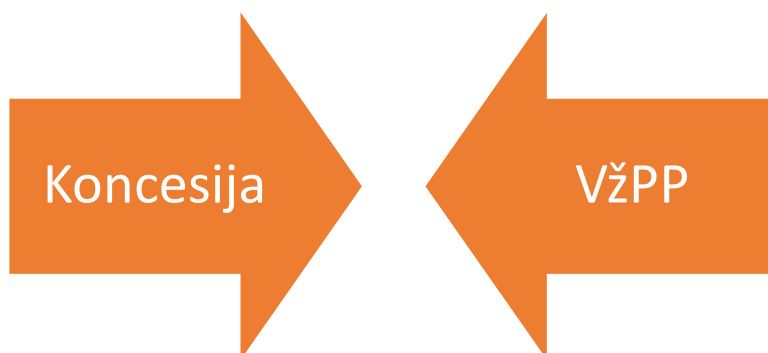
¹⁵ Europos Komisijos aiškinamojo komunikato dėl koncesijų pagal Europos Bendrijos teisę 2000/C 121/02.

¹⁶ LR investicijų įstatymo 2 str. 15 d.

- a) **institucinė partnerystė** - institucinė partnerystė suprantama kaip privataus ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimas steigiant bendrą juridinį asmenį, kuriam suteikiama teisė vykdyti ūkinę komercinę veiklą, susijusią su infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, plėtra, atnaujinimu, pakeitimu, remontu, valdymu, naudojimu ar priežiūra, teikti viešąsias paslaugas, valdyti ir naudoti valstybės turtą.
- b) **sutartinė partnerystė** – privačiam subjektui suteikiama teisė vykdyti ūkinę komercinę veiklą, susijusią su viešųjų infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, plėtra, atnaujinimu, pakeitimu, remontu, valdymu, naudojimu ar priežiūra, teikti viešąsias paslaugas, valdyti ir naudoti valstybės turtą VPSP sutarties (tarp privataus ir viešojo partnerio) pagrindu, privačiam subjektui įsteigiant atskirą juridinį asmenį įgyvendinti partnerystės projektą (nekuriant bendros įmonės su viešuoju partneriu).

Šie modeliai gali būti įgyvendinami vadovaujantis LR investicijų įstatymu – tai valdžios ir privataus subjekto partnerystė (toliau – VŽPP) arba – LR koncesijų įstatymu numatytu būdu – koncesija. Šie būdai plačiau bus nagrinėjami kituose skyriuose.

Projektui įgyvendinti siūloma remtis jau egzistuojančiais teisiniais instrumentais ir apsiriboti anksčiau minėtomis alternatyvomis, jau anksčiau įgyvendintomis praktikoje.

13 paveikslas. Galimi VPSP įgyvendinimo būdai Lietuvoje.

Toliau šiame skyriuje bus nagrinėjamos procedūrinės alternatyvos įgyvendinti planuojamą Projektą:

- koncesija;
- valdžios ir privataus subjekto partnerystė.

2.6.1. Koncesija

Vadovaujantis LR koncesijų įstatymo 3 str. 10 d., **koncesija** – tai suteikiančiosios institucijos koncesininkui pagal Koncesijų įstatymą ir sudaromą sutartį suteikiamas leidimas vykdyti ūkinę komercinę veiklą, apimančią paslaugų teikimą ir (ar) darbų vykdymą, ir (ar) viešųjų paslaugų teikimą, kai **koncesininkas prisiima visą ar didžiąją dalį su tokia veikla susijusios rizikos bei atitinkamas teises ir pareigas, o jo atlygį už tokią veiklą sudaro tik teisės užsiimti atitinkama veikla suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos arba tokios teisės suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos kartu su atlygiu, mokamu koncesininkui suteikiančiosios institucijos, atsižvelgiant į jos prisiimtą riziką.**

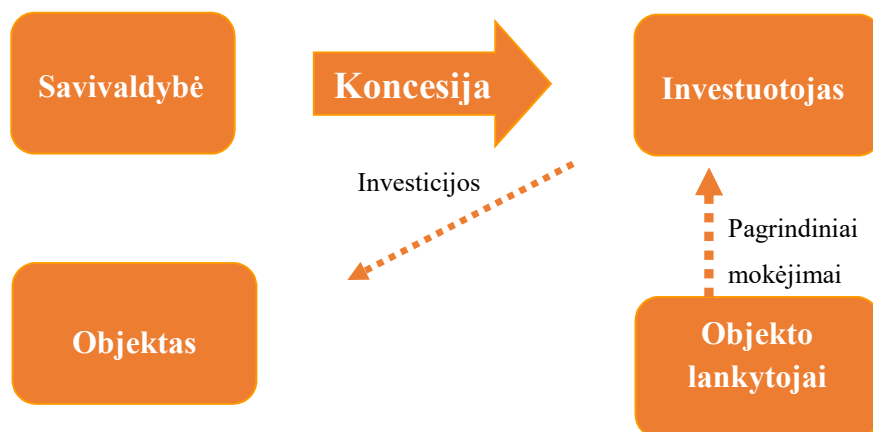
17 lentelė. Projekto įgyvendinimo koncesijos būdu pagrindiniai privalumai ir trūkumai,

Privalumai	Trūkumai
Naujai sukuriamas nekilnojamasis turtas gali priklausyti privačiam sektoriui nuosavybės teisėmis tiek koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiu tiek ir po jo, kas sudaro palankias sąlygas perduoti su turtu susijusias rizikas bei turto įkeitimu užtikrinti investicinio projekto finansavimą.	Investicinis projektas turi generuoti didžiąją dalį pajamų iš trečiųjų asmenų (kaip reikalauja Koncesijų įstatymas ir Europos Komisijos aiškinamasis komunikatas dėl koncesijų pagal Europos Bendrijos teisę 2000/C 121/02 ¹⁷), tam, kad koncesininkui būtų galima perduoti didžiąją dalį su investiciniu projektu susijusių rizikų.
Lankstesnė nei Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta privataus sektoriaus partnerio atrankos procedūra (neformalizuoti konkurso organizavimo terminai, lankstūs pasiūlymų vertinimo kriterijai, daugiau diskrecijos derybų ir kitas pirkimo procedūras detalizuoti konkurso sąlygomis).	Reikalauja procedūrinių suderinimų su Finansų ministerija.
Padidinama investicijų į infrastruktūrą nauda dėl konkurencingo privataus sektoriaus našumo, sumažinant išlaidas arba pasiekiant geresnį kokybės santykį.	Koncesija – daug ilgesnis procesas, nei, pavyzdžiui, tradicinės viešųjų pirkimų procedūros.
Diversifikuoti pajamų šaltiniai – daugiau galimybių optimaliai suderinti riziką.	
Eksplotavimo ir finansavimo rizikų perdavimas skatina privatų sektorių užtikrinti infrastruktūros efektyvumą per visą jos ekonominį tarnavimo laikotarpį.	

Atsižvelgiant į koncesijos, kaip VPSP būdo, požymius, šio Projekto atveju savivaldybė, konkurso būdu atrinkusi investuotoją, sudarytą su juo koncesijos sutartį, pagal kurią koncesininkas atliktų naujos infrastruktūros sukūrimą ir jų valdymo veiklas koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiu.

Kadangi pagal LR koncesijų įstatymą būtinas koncesininko atlyginimo elementas yra pajamos iš jam perduotos veiklos, koncesininkas pajamas galėtų gauti iš lankytojų; tiesa, tokias pajamas jis gali gauti ir iš valdžios subjekto, kuriam tai būtų garantuotų suteikti paslaugų įsigijimas.

¹⁷ Europos Komisijos aiškinamojo komunikato dėl koncesijų pagal Europos Bendrijos teisę 2000/C 121/02, 2.1.2. punktas.

14 paveikslas. Mokėjimų srautų schema koncesijos modelio atveju.

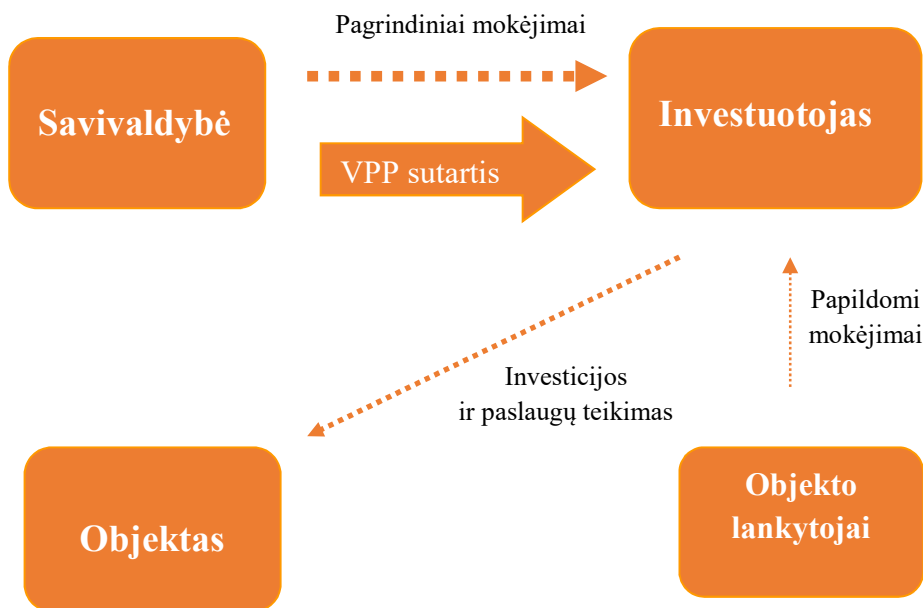
Pastebėtina, kad Europos Komisijos aiškinamajame komunikate dėl koncesijų 2000/C121/02 pagal Europos Bendrijos teisę **koncesijos apibrėžimas leidžia viešajam sektoriui mokėti atlygį privačiam investuotojui už atliktą darbą tuo atveju, jei tai nepanaikina reikšmingo rizikos elemento neatskiriamo nuo eksploatavimo.**

Taigi labai svarbu atkreipti dėmesį į mokėjimų reikšmę koncesijos sutartyje. Tradiciškai manoma, kad koncesijos sutartimi koncesininkui turėtų būti suteikiama teisė pačiam susirinkti pajamas, kurios visiškai padengtų jo investicijas (ar veiklos išlaidas), savarankiškai – tiesiogiai iš rinkos. Galimi atvejai, kai tokios pajamos iš vartotojų ne visiškai padengia koncesininko investicijas (ar veiklos išlaidas). Tiesa, kaip minėta, koncesininkas sutartimi privalo prisiimti didžiąją dalį projekto rizikų. Taigi, koncesijos atveju negalimi suteikiančiosios institucijos mokėjimai privačiam partneriui, kompensuojantys pagrindines rizikas (didžiąją jų dalį). Tai reiškia, kad pagal koncesiją neturėtų būti galimi mokėjimai privačiam investuotojui, viršijantys investuotojo prisiimtą riziką, nes didesni mokėjimai už prisiimtą riziką suponuotų, kad jas prisiima pati suteikiančioji institucija. Atitinkamai koncesijos atveju pagrindinė investicijų (veiklos) grąža turėtų būti privataus investuotojo gaunama ne iš suteikiančiosios institucijos (viešojo sektoriaus), bet iš trečiųjų asmenų (rinkos).

2.6.2. Valdžios ir privataus subjekto partnerystė

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 2 str. 16 d. nuostatomis, Valdžios ir privataus subjektų partnerystė - tai *viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdas, kai privatus subjektas valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje nustatytomis sąlygomis investuoja į valdžios subjekto funkcijoms priskirtas veiklos sritis ir šiai veiklai vykdyti reikalingą valstybės arba savivaldybės turtą ir vykdo tose srityse šiame įstatyme nustatytą veiklą, už kurią privačiam subjektui atlyginimą moka valdžios subjektas.*

Valdžios ir privataus subjektų partnerystės modelio esmė – reguliarūs valdžios subjekto mokėjimai privačiam investuotojui mainais už jo teikiamas paslaugas, atliktas investicijas ir prisiimtą riziką.

15 paveikslas. VPSP mokėjimų schema.

Valdžios subjektu gali būti tik savivaldybių vykdomoji institucija (savivaldybių VŽPP atveju) arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu – įgaliota valstybės institucija ar įstaiga (centrinės valdžios VŽPP atveju).¹⁸

VŽPP būdas taikomas VPSP įgyvendinti tik tuomet, jeigu jis užtikrina efektyvų valstybės ir savivaldybės funkcijų įgyvendinimą, viešąjį interesą ir visuomenės poreikių tenkinimą¹⁹.

18 lentelė. Projekto įgyvendinimo VŽPP būdu pagrindiniai privalumai ir trūkumai.

Privalumai	Trūkumai
Galimybė užtikrinti papildomą finansavimą.	Lyginant su tradiciniais viešaisiais pirkimais galimi didesni investiciniai kaštai (statybos kaina) dėl privataus subjekto brangesnio skolinimosi kainos.
Ilgalaikių įsipareigojimų sukūrimas ir rizikų perdavimas privačiam subjektui.	Nėra gausios VŽPP konkursų vykdymo praktikos, kas reikalauja papildomų išorės konsultacijų poreikį.
Padidinama investicijų į infrastruktūrą nauda dėl konkurencingo privataus sektoriaus našumo, sumažinant išlaidas arba pasiekiant geresnę kokybės santykį.	Mokėjimai – daugiausia iš viešojo subjekto (lemia rizikos laipsnį).
Privačiam subjektui gali būti perduodamos žemės ir kito nekilnojamojo turto valdymo teisės bei šių teisių įkeitimo galimybės - Investicinio projekto finansavimo sąlygas.	Gali būti sunku susitarti dėl paslaugų kokybės.

¹⁸ LR investicijų įstatymo 2 str. 17 d.

¹⁹ LR investicijų įstatymo 15² str. 1 d.

Privalumai	Trūkumai
Pagerinamas projektų įgyvendinimas.	Reikalauja procedūrinių suderinimų su Finansų ministerija.
Santykinai didelis kontrolės laipsnis.	Sutarties terminas ribojamas iki 25 metų.

Konkrečiu analizuojamu atveju šis modelis sudarytų prielaidas savivaldybei įgyvendinti projektą, kuriam įgyvendinti tradicinių viešųjų pirkimų modeliu nėra lėšų.

Privačiam investuotojui iki 25 metų gauti mokėjimus iš savivaldybės už jo teikiamas paslaugas, kurie padengtų padarytas statybos investicijas ir (galimai) dalį veiklos kaštų. Šis modelis nuo tradicinių viešųjų pirkimų skiriasi tuo, kad savivaldybė šiuo atveju investicinėje projekto stadijoje pataria nepatirti išlaidų statybai.

Tarp valdžios subjekto ir privataus subjekto sudaroma VžPP partnerystės sutartis. Pagal šią sutartį yra keli esminiai įsipareigojimai. Valdžios subjektas (savivaldybė):

- suteikia privačiam subjektui teisę vykdyti veiklą, susijusią su savivaldybės turto statyba, valdymu, naudojimu ir priežiūra bei viešųjų paslaugų teikimu valdžios subjektui priskirtose srityse suteikia valdyti ir naudoti šiai veiklai vykdyti reikalingą valstybės ar savivaldybės turtą ir
- įsipareigoja mokėti privačiam subjektui atlyginimą už jo vykdomą veiklą.

Privatus subjektas įsipareigoja:

- vykdyti sutartyje nustatytą veiklą ir
- užtikrinti investicijas, kurių reikia šiai veiklai vykdyti ir jai vykdyti reikalingam turtui sukurti arba perduoto valdyti ir naudoti turto būklei pagerinti.

VžPP yra socialinis VPSP modelis. Socialinis VPSP modelis yra grindžiamas tuo, kad teikiamos rinkoje egzistuojančios bendrus ekonominius interesus tenkinančios paslaugos, kurios nėra visa apimtimi atsiperkančios iš komercinių pajamų.

Projekto atveju būtų teikiamos ir paslaugos, kurių negalima vertinti tik kaip socialinių - neatsilyginamųjų. VžPP atveju vartotojai jiems teikiamas paslaugas gauna arba nemokamai, arba apmokestinamas paslaugas kartu finansuoja valstybė/savivaldybė, siekdama sumažinti paslaugos kainą vartotojui. Didesnė mokėjimų dalis iš viešojo sektoriaus nei iš trečiųjų šalių pajamų - vienas pagrindinių VžPP bruožų, skiriančių jį nuo koncesijos.

Atsižvelgiant į aukščiau įvertintas projekto įgyvendinimo alternatyvas, tikslinga teisinį projekto įgyvendinimo modelį parinkti pagal aukščiau identifikuotus projekto detalios finansinės analizės rezultatus.

Atsižvelgiant į tai, kad analizuojamu Projektu numatomas investicijų atsipirkimas iš trečiųjų šalių (vartotojų) gaunamų pajamų, rekomenduojamas įgyvendinimo modelis – koncesija.

Pasiryžimas vykdyti projektą VPSP modeliu sukuria papildomas ekonomines naudas lyginant su tradicinės rangos modeliu:

- infrastruktūros sukūrimo greitis;
- didžiosios dalies rizikų perdavimas privačiam;
- potencialiai aukštesnės kokybės paslaugų prieinamumo sukūrimas dėl privataus subjekto suinteresuotumo ir patirties srityje.

2.7. Projektu siekiami rezultatai

19 lentelė. Projektu siekiami minimalūs rezultatai.

Projekto uždaviniai	Siekiami minimalūs rezultatai
Užtikrinti ekstremalaus sporto šakų infrastruktūros prieinamumą Vilniaus mieste, kuri apimtų BMX, riedlenčių, paspirtukų, riedučių, parkour, batutų ir pan. sporto šakoms reikiamą infrastruktūrą, įskaitant lauko zoną ir bei galimybę kultivuoti šias sporto šakas aukšto meistriskumo lygiu, prieinamumas;	Užtikrintas BMX, riedlenčių, paspirtukų, riedučių, parkour, batutų sporto šakų infrastruktūros prieinamumas Vilniaus mieste bei Lietuvoje, įskaitant lauko zoną. Vidaus bei lauko infrastruktūros pajėgumas turėtų būti ne mažiau kaip 275 lankytojai per dieną. Užtikrintas ekstremalaus sporto infrastruktūros, kurioje būtų galimybė kultivuoti aukščiau išvardintas sporto šakas aukšto meistriskumo lygiu. Infrastruktūros pajėgumas turėtų būti ne mažiau kaip 90 lankytojai per dieną.
Užtikrinti nakvynės galimybę šalia infrastruktūros - didesniu atstumu atvykstantiems sportininkams, lankytojams bei turistams – taip sudarant galimybę organizuoti ilgesnes stovyklas jaunimui ir tarptautines ekstremalaus sporto varžybas	Ne didesniu kaip 5 min. kelionės pėsčiomis atstumu užtikrinta sporto nakvynės galimybė ne mažiau kaip 60-čiai infrastruktūros lankytojų ir renginių dalyvių.
užtikrinti sporto infrastruktūrą aptarnaujančias zonas / patalpas, kurias užtikrintų sklandžią ekstremalaus sporto centro veiklą ir lankytojų srautą.	Infrastruktūros teritorijoje užtikrinta sporto infrastruktūrą aptarnaujančios zonos / patalpos, įgalinančios sklandžią ekstremalaus sporto infrastruktūros veiklą ir lankytojų srautų aptarnavimą, higienos poreikius.

Sudaryta autorių.

Projektas tiesiogiai prisidės prie tikslinių grupių poreikių tenkinimo, t.y. padidės uždaro tipo ekstremalaus sporto bazių pasiūla, kuri sudarys prielaidas užimtumo, fizinio aktyvumo didinimui, laisvalaikio pasirinkimams bei aukščiausio lygio treniruočių sąlygoms. Taip pat sukurta infrastruktūra padės pritraukti turistus ir vienadienius lankytojus iš kitų regionų ir užsienio, kas kurs papildomą socialinę naudą.

Projektas generuotų naudą ir kitais aspektais:

- naujoje infrastruktūroje būtų sukurtos papildomos darbo vietos bei būtų generuojama netiesioginė ekonominė nauda dėl papildomai pritrauktų turistų srauto į Vilniaus m.;
- padidintų Vilniaus m. patrauklumą, gerintų vietos vaikų ir jaunimo gyvenimo kokybę;
- sukurtos treniruočių sąlygos profesionaliems ekstremalaus sporto atstovams padėtų siekti rezultatų pastaraisiais metais į olimpinę programą sporto šakose ir garsinti Lietuvos vardą.

Projekto netiesioginis poveikis siejamas su vietovės patrauklumo namų ūkiams ir verslui padidėjimu, sukuriamomis naujomis darbo vietomis, sudarytomis sąlygomis būsimų olimpiečių ugdymui. Siekiant išvengti projekto naudos perversinimo, netiesioginio poveikio komponentai nėra vertinami socialinio-ekonominio poveikio dalyje.

3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS

3.1. Esama situacija

Savivaldybė yra numačiusi sporto objektų plėtrą teritorijoje tarp Jotvingių, Tyzenhauzų bei būsimos Kapsų g. atkarpos. Šioje teritorijoje šiuo metu projektuojama nauja ledo arena. Arenoje, kurią Liepkalnio teritorijoje tarp Žirnių ir Jotvingių gatvių projektuoja bendrovės „Projektų rengimo centras“ ir „Tiksli forma“, taip pat įsikurs akmenųslidžio bei dailiojo čiuožimo choreografijos salės. Įvažiavimas į teritoriją numatytas iš Žirnių gatvės pusės. Suprojektuotos 83 automobilių statymo vietos. Sklype bus ir pėsčiųjų bei dviračių takai. Numatyta įrengti jungtis su Jotvingių bei Tyzenhauzų gatvėmis. Netoliese esanti Liepkalnio slidinėjimo trasa sukuria teritorinį sporto infrastruktūros sinergijos efektą.

Kaip analizuota ankstesniuose skyriuose, Vilniuje trūksta ne tik ledo, bet ir ekstremalaus sporto šakų infrastruktūros – mieste esančios dvi nedidelės uždaro tipo sporto bazės neužtikrina pakankamų pasirinkimo galimybių ekstremalaus sporto mėgėjams, ateityje augant į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų sportuojančiųjų skaičiui. Be to, jos daugiausia pritaikytos išimtinai tik riedlenčių sporto šakos atstovams.

Vilniaus miesto savivaldybė 2021 11 04 iš suinteresuoto privataus subjekto gavo Projekto Inicijavimo pasiūlymą ir jį priėmė. Projekto iniciavimo pasiūlyme buvo pateiktas preliminarus sprendinys statyti ekstremalaus sporto centrą sklype, esančiame Tyzenhauzų g. 97.

Tačiau be pastatų statybos, trumpai pristatytos Projekto Inicijavimo pasiūlymą, šiame IP reikalinga įvertinti ir kitas galimas veiklas, kuriomis gali būti pasiekti rezultatai, tokias kaip: nuoma, konversija, kelionių rėmimas ir pan.

3.2. Galimos projekto veiklos

Pagal 1.9. skyriuje identifikuotas problemas sudaromas visų Projekto galimų veiklų sąrašas – „ilgasis veiklų sąrašas“ (žr. 20 lent.).

20 lentelė. Projekto galimos veiklos („ilgasis veiklų sąrašas“).

Projekto uždaviniai	Galimos veiklos („ilgasis veiklų sąrašas“)
Užtikrintas BMX, riedlenčių, paspirtukų, riedučių, parkour, batutų sporto šakų infrastruktūros prieinamumas Vilniaus mieste bei Lietuvoje, įskaitant lauko zoną. Infrastruktūros pajėgumas turėtų būti ne mažiau kaip 275 lankytojai per dieną.	- statyti naują (ar kelis statinius) statinį ir jį (juos) eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modeliu) – vienu ar keliais etapais - rekonstruoti esamą (-us) pastatą (-us) (atlikti konversiją) ir jį eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modeliu) - nuomotis reikiamą sporto infrastruktūrą - įsigyti jau pastatytą infrastruktūrą - remti privačios infrastruktūros vystymąsi - remti gyventojus ir sportininkus (kelionių išlaidų dengimas)
Užtikrintas ekstremalaus sporto infrastruktūros, kurioje būtų galimybė kultivuoti aukščiau išvardintas sporto šakas aukšto	

meistriškumo lygiu, prieinamumas. Infrastruktūros pajėgumas turėtų būti ne mažiau kaip 150 lankytojai per dieną.

Ne didesniu kaip 5 min. kelionės pėsčiomis atstumu užtikrinta sporto nakvynės galimybė ne mažiau kaip 60-čiai infrastruktūros lankytojų ir renginių dalyvių.

Infrastruktūros teritorijoje užtikrinta sporto infrastruktūrą aptarnaujančios zonos / patalpos, įgalinančios sklandžią ekstremalaus sporto infrastruktūros veiklą ir lankytojų srautų aptarnavimą, higienos poreikius.

- organizuoti sporto renginius alternatyviose lokacijose

3.3. Veiklų vertinimas

Šiame skyriuje pateikiami kriterijai, kurie padės suformuoti trumpąjį Projekto veiklų sąrašą iš Projekto galimų veiklų, kurios buvo įvardytos 3.2. skyriuje. Kriterijai yra suformuluoti atsižvelgiant į Projekto kontekstą, sprendžiamą problemą, finansuojamų veiklų pobūdį ir kitas aplinkybes. Projekto veiklų vertinimo kriterijai yra šie:

- veiklos aktualumas;
- veiklos poveikis problemos sprendimui;
- veiklos įgyvendinimo trukmė;
- veiklos investicijos ir sąnaudos;
- veiklos rizika.

Pateiktų Projekto veiklų vertinimo kriterijų pagrindu bus atrinktos tinkamiausios veiklos ir sudarytas trumpasis Projekto veiklų sąrašas.

Šiame skyriuje pateikiamas atskirų Projekto veiklų, pateiktų 3.2. skyriuje, įvertinimas. Pagal pasirinktus kriterijus vertinama kokybiniu vertinimu kiekviena veikla atskirai, suteikiant tokius balus:

- 1 – vertės įvertinimas labai blogas (visiškas neatitikimas poreikiams);
- 2 – blogas (neatitikimas poreikiams);
- 3 – vidutinis (dalinis atitikimas poreikiams);
- 4 – geras (atitikimas didžiajai daliai poreikių);
- 5 – labai geras (visiškas atitikimas poreikiams).

Susumavus kiekvieno kriterijaus balus, yra gaunamas suminis veiklos balas, kuris vertinamas taip:

- 0-5 – veiklos įvertinimas labai blogas (visiškas neatitikimas poreikiams);
- 6-10 – blogas (neatitikimas poreikiams);
- 11-15 – vidutinis (dalinis atitikimas poreikiams);
- 16-20 – geras (atitikimas didžiajai daliai poreikių);
- 21-25 – labai geras (visiškas atitikimas poreikiams).

Veiklos, įvertintos 21 ir daugiau balų, bus nagrinėjamos toliau ir įtraukiamos į veiklų trumpąjį sąrašą bei bus įtrauktos į Projekto įgyvendinimo alternatyvas.

21 lentelėje pateikiamas Projekto veiklų vertinimas. Vertinamos 3.2. skyriuje nurodytos veiklos. Šios 21 lentelės viršutinėje eilutėje pateikiamas kiekvienos atskiros veiklos įvertinimas balais, esančioje žemiau – vieno ar kito įverčio suteikimo argumentai.

21 lentelė. Projekto veiklų vertinimas.

Veikla ir jos suminis įvertinimas (kuris pateikiamas virš veiklos)	I kriterijus: aktualumas	II kriterijus: poveikis problemos sprendimui	III kriterijus: įgyvendinimo trukmė	IV kriterijus: investicijos ir sąnaudos	V kriterijus: rizika
23	5	5	3	5*	5*
statyti naują statinį (ar kelis statinius) ir jį (juos) eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modeliu) – vienu ar keliais etapais	Naujos infrastruktūros statyba išspręstų šio trūkumo problemą.	Veikla spręstų esamas problemas ir prisidėtų prie poreikių įgyvendinimo.	Įgyvendinimo trukmė vidutinė, gana ilgi planavimo etapai.	Investicijos būtų ženklios. Investiciją įgyvendinant VPSP būdu – minimalios.	Rizika dėl kainos pokyčių vidutinė, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – vidutinė. Investiciją įgyvendinant VPSP būdu – rizika iš esmės perduodama privačiam subjektui
15	1	1	3	5*	5*
rekonstruoti esamą (-us) pastatą (-us) (atlikti konversiją) ir jį eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modeliu)	Veikla atitinka poreikį. Tačiau Savivaldybė tokio rekonstruotino pastato neturi, arba turimi pastatai neatitinka reikalavimų.	Veikla spręstų esamas problemas ir prisidėtų prie poreikių įgyvendinimo. Savivaldybė tokio rekonstruotino pastato neturi.	Įgyvendinimo trukmė vidutinė, ilgi planavimo etapai.	Investicijos būtų ženklios, priklausytų ir nuo pasirinkto objekto rekonstrukcijai. Investiciją įgyvendinant VPSP būdu – minimalios.	Rizika dėl kainos pokyčių vidutinė, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – vidutinė. Investiciją įgyvendinant VPSP būdu – rizika iš esmės perduodama privačiam subjektui
9	2	2	1	2	2
Nuomotis reikiamą sporto statinį / objektą	Išsinuomoti pilnai tinkamos infrastruktūros objektų galimybės rinkoje nėra, būtų būtinas pritaikymas ir investicijos.	Veiklos poveikį problemos sprendimui sunku įvertinti, pilnai tinkančio objekto nėra.	Įgyvendinimo trukmė neapibrėžta.	Investicijos nedidelės, tačiau neapibrėžtos.	Rizika dėl kainos pokyčių ženkli, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – taip pat ženkli (nes nėra tiksliai reikalingos infrastruktūros rinkoje).
11	2	2	2	2	3

Įsigyti jau pastatytą infrastruktūrą	Veikla poreikį atitiktų tik iš dalies, nes tokios pastatytos infrastruktūros mieste nėra.	Veikla poreikį atitiktų tik iš dalies, nes tokios pastatytos infrastruktūros mieste nėra.	Įgyvendinimo trukmė neapibrėžta.	Investicijos didelės ir sunkiai prognozuojamos.	Rizika dėl kainos pokyčių didelė, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – ženkli, dėl to, jog tikimybė, jog rinka pasiūlys tiksliai poreikius atitinkančią jau pastatytą infrastruktūrą, yra mažai tikėtina.
9	2	2	1	2	2
Remti privačios infrastruktūros vystymąsi	Ši veikla panaši į nuomos veiklą, tačiau dar apima etapus iki privačios infrastruktūros sukūrimo. Veikla atitiktų poreikį, jei Vilniaus mieste būtų Projektu planuojamos sukurti infrastruktūros alternatyva..	Veikla spręstų esamas problemas jei mieste būtų privati reikiamos apimties ekstremalaus sporto uždara infrastruktūra.	Įgyvendinimo trukmė neapibrėžta.	Investicijos didelės ir sunkiai prognozuojamos, Papildomos investicijos būtų reikalingos infrastruktūros pritaikymui	Rizika dėl kainos pokyčių ženkli, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – ženkli.
9	3	1	2	1	2
Remti gyventojus (kelionių išlaidų dengimas, paslaugų dalinis kompensavimas dėl trūkumo teritorijoje);	Ši apima tiesiogines subsidijas gyventojams. Dėl didelių laiko sąnaudų galima planuoti nebent kelionių kainos ir paslaugų kompensavimą daliai socialinių grupių.	Veikla esamų problemų neišspręstų, nes pakankamos infrastruktūros lengvai pasiekiamu atstumu nėra.	Įgyvendinimo trukmė neapibrėžta.	Investicijos nedidelės. Didelės nuolatinės išlaidos.	Rizika dėl kainos pokyčių ženkli, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – ženkli (jei būtų pasirinkta infrastruktūra ji bet kada gali tapti neprieinama ar apribota).
9	1	2	2	2	2
Organizuoti sporto renginius alternatyviose lokacijose	Oficialios varžybos nevyksta dėl netinkamos infrastruktūros.	Veikla spręstų tik dalį su sporto renginiais susijusias problemas, tačiau IP nagrinėjimų problemų kompleksškai nesprenžia.	Įgyvendinimo trukmė neapibrėžta.	Investicijos neapibrėžtos, nes reikia esamos infrastruktūros perplanavimo / rekonstrukcijos. Nuolatinės išlaidos ženklios	Rizika dėl kainos pokyčių ženkli, dėl veiklos neatitikimo poreikiams – ženkli.

* - Projektą įgyvendinant VPSP būdu.

Suvestinis veiklų vertinimo rezultatas pateikiamas 22 lentelėje.

22 lentelė. Galimų projekto veiklų vertinimo rezultatas.

23	statyti naują (ar kelis statinius) statinį ir jį (juos) eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modelių) – vienu ar keliais etapais
15	rekonstruoti esamą (-us) pastatą (-us) (atlikti konversiją) ir jį eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modelių)
9	nuomotis reikiamą sporto infrastruktūrą
11	įsigyti jau pastatytą infrastruktūrą
9	remti privačios infrastruktūros vystymąsi
9	remti gyventojus ir sportininkus (kelionių išlaidų dengimas)
9	organizuoti sporto renginius alternatyviose lokacijose

3.4. Trumpasis veiklų sąrašas

Statyti naują statinį (ar kelis statinius) ir jį (juos) eksploatuoti (tradicinių pirkimų arba VPSP modelių) – vienu ar keliais etapais.

3.5. Projekto vystymo prielaidos ir alternatyvos

3.5.1. Projekto vystymo techniniai reikalavimai

Žemės sklypas adresu Tyzenhauzų g. 97, Vilniuje (toliau – Sklypas) patenka į Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrajame plane, patvirtintame Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. 1-972 (toliau – Bendrasis planas), nustatytą funkcinę zoną NAU-8-3, ir jai yra taikomi gamtinio karkaso reglamentai, numatyti Bendrajame plane.

Atsižvelgiant numatomą pastatų aukštį – 13 metrų²⁰, reikšmingoje Sklypo dalyje, t.y. šlaituose (juose komplekso statyba nebūtų galima apskritai) ir 50 metrų nuo jų, tokių pastatų pastato nebūtų galimybės statyti.

Atsižvelgiant į tai, jog šiai teritorijai nėra nustatytas Vilniaus Bendrojo plano aiškinamojo rašto dalies 7-oje lentelėje 8 punktas, kuris teigia, jog „Statybos leidimai naujų gyvenamųjų pastatų statybai teritorijoje gali būti išduodami tik visam kvartalui parengus vietovės lygmens kompleksinio TPD. Kompleksinio TPD teritorijos dydį nustato atsakingas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos padalinys“, ir planuojami pastatai neviršija Vilniaus Bendrajame plane nustatytų siūlomų rodiklių, teritorijų planavimo dokumento regimas neprivalomas²¹.

²⁰ Four one Four skateparks.

²¹ 313 architects, UAB.

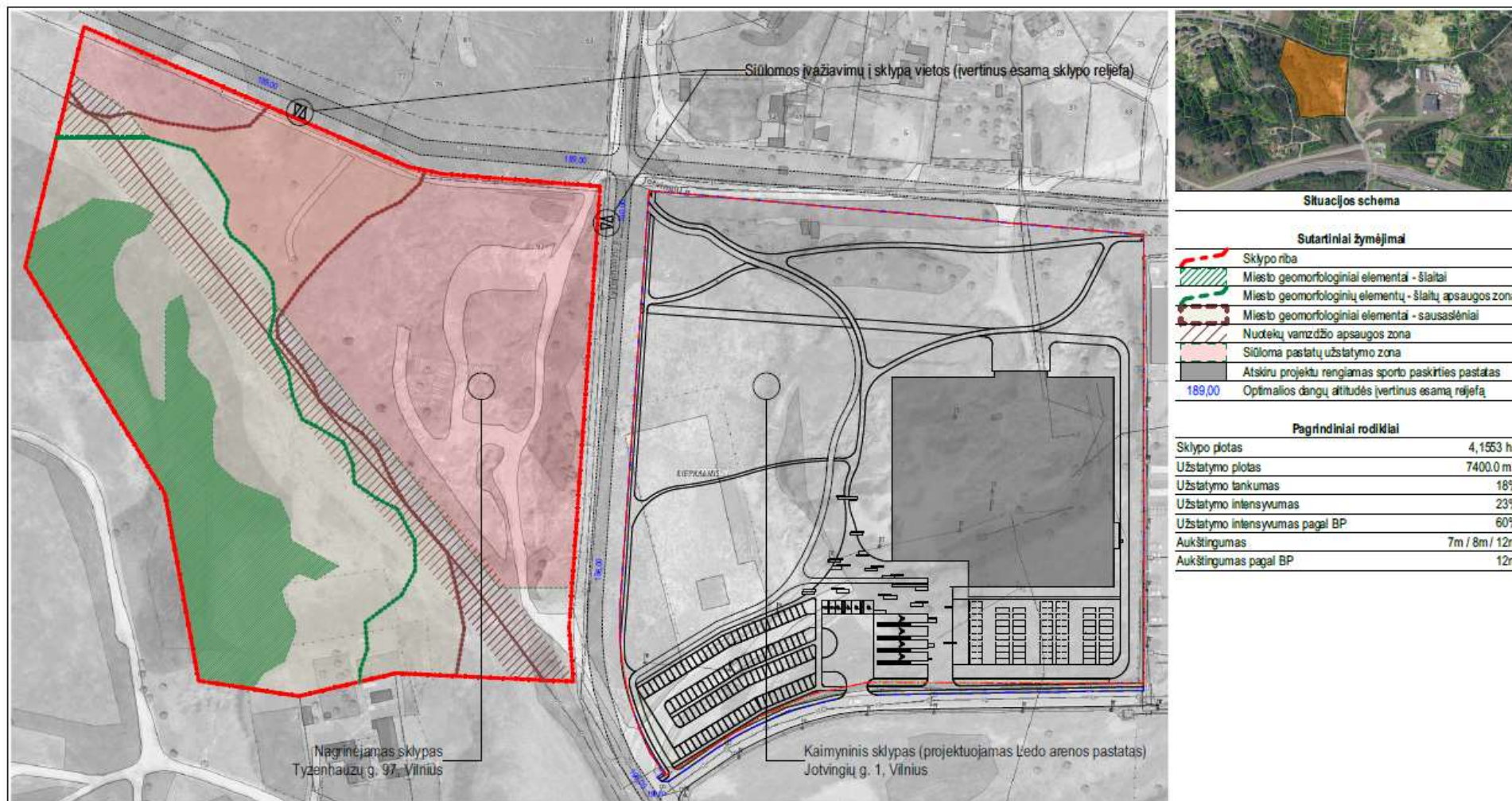

16 paveikslas. Sklypo schema ir užstatymo zonavimas²².

Vertinant esamą teritorijos reljefą ir būsimą gatvių tinklą, projektuojamiems pastatams siūloma parinkti absoliutinę grindų altitudę ± 0.00 apie 191.00, pagrindinius įėjimus akcentuojant į Kapsų-Jotvingių ir Tyzenhauzų gatvių sankryžą. Tai leistų išnaudoti sklypo ribose Vilniaus Bendruoju planu nustatytą aukštingumą iki 12 metrų (vertinat pastatų aukštį nuo vidutinės žemės paviršiaus altitudės), patenkant į pastatus pirmo aukšto grindų lygyje. Pastatų išdėstymas sklype formuotų būsimos Kapsų gatvės išklotinę, o sklypo centrinės ir vakarinės bei pietinės dalies reljefas taptu natūraliu pagrindu ekstremalaus sporto trasoms²³.

²² 1 - pagrindinė arena, 2- administracija, 3- olimpinė zona, 4 – hostelis, 5 – lauko zona (neužstatoma pastatais).

²³ 313 architects, UAB.

17 paveikslas. Planuojama aplinkinė infrastruktūra.

Norint suprojektuoti ir įrengti statybos techninius reglamentus atitinkančią Tyzenhauzų gatvės atkarpą tarp nagrinėjamo sklypo Tyzenhauzų g. 97 ir rytinėje pusėje esančio Jotvingių g. 1 sklypo, kuriame atskiru projektu yra rengiamas sporto paskirties pastato (Ledo arenos) projektas, reikėtų koreguoti sklypo reljefą ir sklype Jotvingių g. 1.²⁴

Atsižvelgiant į komplekso lokaciją (ne centrinė), etapiškumus ir bendrą pastatų plotą (mažiau kaip 10,000 kv. m.) darytina išvada, kad vadovaujantis Savivaldybės viešai išsakytą pozicija architektūrinis konkursas nėra privalomas.²⁵

Atsižvelgiant į Projekto tikslus, uždavinius bei minimaliai siekiamus rezultatus, tikslinga atskirti pagrindinę bei aukštesnio meistriškumo zonas. Pagrindinis pastatas, kurio plotas²⁶ būtų 3500 m², turėtų būti suprojektuotas ir įrengtas specialiai atsižvelgiant į ekstremalių sporto šakų reikalavimus. Tokio pastato struktūros turi būti skirtos naudoti tam specialiai skirtoms ne motorinėms riedančioms priemonėms, kurios sukurtos atlaikyti didesnes apkrovas važiavimo metu; išskyrus parkūro, kūno akrobatikos ir akrobatinio bėgimo zoną, kurioje įveikinėjamos kliūtis ir atliekami akrobatiniai triukai naudojant tik kūno pagalbą.

Sporto šakos, kurioms reikalingos specialiai įrengtos erdvės ir trasos:

- kalnų (atmetant XC stilių), mažųjų ir specialiai pritaikytų dviračių laisvojo stiliaus sporto šakos²⁷ (*BMX*, *MTB*);
- riedlentės²⁸;
- riedučiai²⁹;
- paspirtukai³⁰;
- parkūras, kūno akrobatika, akrobatinis bėgimas³¹;
- riedančios snieglentės ir slidės, pritaikytos kietiems paviršiams (specialiai tokiems parkams sukurta įranga ir nenaudojama niekur kitur);

²⁴ 313 architects, UAB.

²⁵ 313 architects, UAB.

²⁶ 313 architects, UAB.

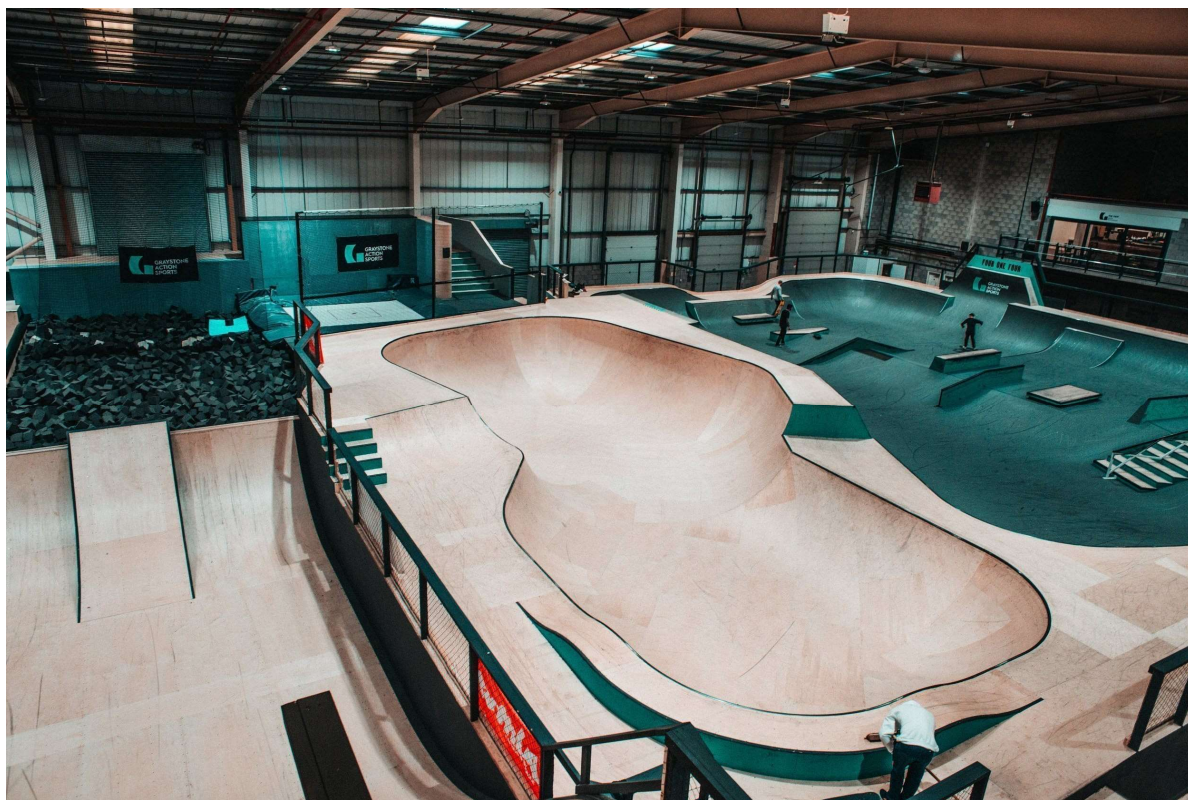
²⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/Freestyle_BMX, https://en.wikipedia.org/wiki/Mountain_bike

²⁸ <https://www.britannica.com/sports/skateboarding>, <https://en.wikipedia.org/wiki/Skateboarding>

²⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/Inline_skates

³⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Kick_scooter

³¹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Parkour>; <https://en.wikipedia.org/wiki/Freerunning>

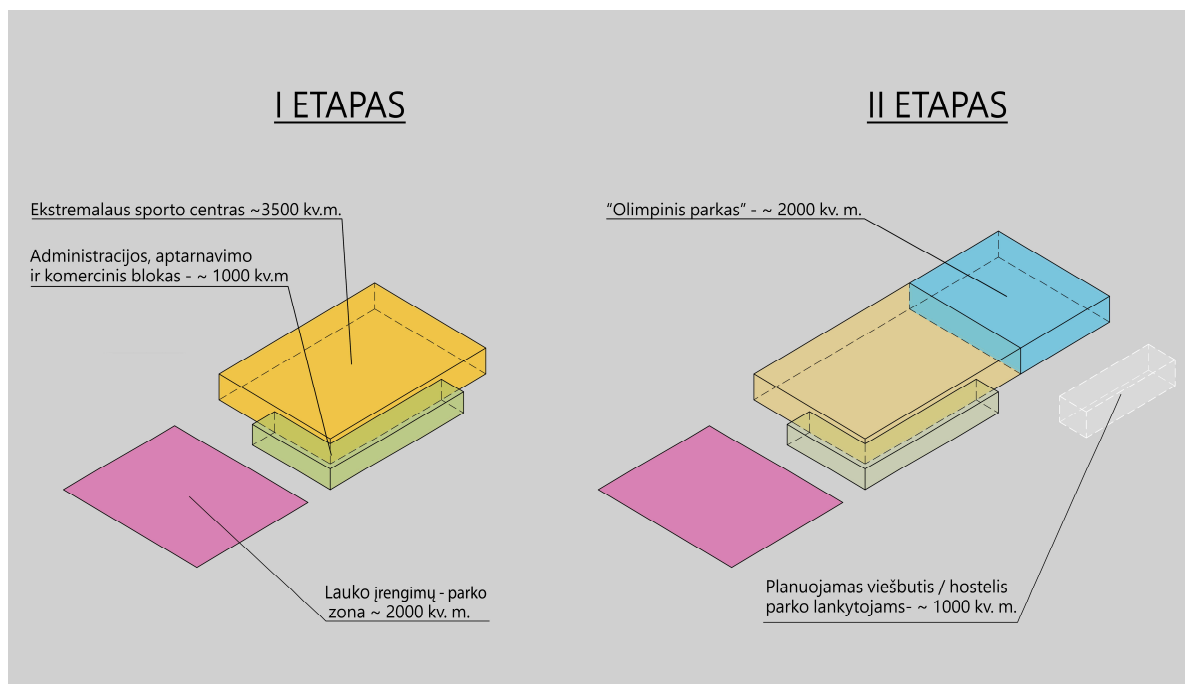
18 paveikslas. Galima pastato vidaus vizualizacija.

Pastatas turi būti suplanuotas zonomis pagal sporto šakas, sudėtingumą ir jų paskirtį:

- pradedančiųjų zona;
- įgūdžių lavinimo, apšilimo zona;
- treniruočių, saugaus nusileidimo zona;
- parkūro, kūno akrobatikos ir akrobatinio bėgimo zona;
- žiūrovų, kavinės zona;
- aukštesnio lygio dviračių, riedlenčių, paspirtukų ir riedučių zona, kurioje galima organizuoti varžybas.

Atskira zona „Olimpinis parkas“, apie 2000 m² būtų skirta olimpinėms sporto šakoms – mažųjų dviračių laisvajam stiliui (*BMX Freestyle Park*) ir riedlenčių sportams (*Skateboarding Park*). Tai aukšto lygio sporto zona, kurioje galima organizuoti oficialias tarptautines varžybas.

Objekto galimi aukštų planai ir Objekto principinės vizualizacijos pridedamos žemiau.

19 paveikslas. Objekto principinė schema.

Šaltinis: Ekstremalaus dviračių sporto asociacija.

Objektas galėtų būti vystomas vienu ar keliais etapais. Šalia pagrindinės zonos reikalinga suprojektuoti aptarnavimo – administracinę zoną, kurioje būtų numatyta:

- dušinės;
- registratūra / praėjimo kontrolės zona;
- administracinė erdvė;
- WC patalpos;
- kavinė;
- vaikų priežiūros zona.

Taip pat turi būti suprojektuotas ir pastatytas (arba įrengtas kaip papildoma zona esamuose pastatuose) 60 gyventojų talpinantis hostelis (motelis) sportininkams ir lankytojams, atvykstantiems į Vilnių, apsistoti renginių metu (konkurso laimėtojas galėtų pateikti alternatyvų motelio įgyvendinimo variantą išnaudojant kitas erdves).

Vystant Projektą, ne mažiau svarbu sukurti ir patrauklią bei funkcionalią lauko erdvę, kuri, be tiesioginės paskirties – sporto įgūdžių lavinimo – atliktų ir socialinę paskirtį kaip bendruomenės sveiko laisvalaikio praleidimo bei sveikatinimosi vieta.

Sklypo konfigūracija, landšaftas sudaro galimybę teritorijoje sukurti išskirtinę žaliąją miesto erdvę – aktyvaus laisvalaikio ir sporto parką, kuriame galės treniruotis įvairaus amžiaus, įvairių ekstremalaus sporto šakų, įvairaus pasirengimo lygio, įskaitant pradinį, entuziastai. Šioje erdvėje būtų jauku praleisti laiką ir suaugusiems stebint besitreniruojančius jaunesnio amžiaus vaikus, o paaugliams - naudingai praleidžiant laiką su bendraamžiais. Tokio parko sukūrimas atitinka žaliąją Vilniaus vystymosi strategiją bei ją papildo ir kuria pridėtinę vertę pietinei Vilniaus teritorijai.

20 paveikslas. Galima lauko zonos vizualizacija.
Šaltinis: Velosolutions Baltics.

Pagrindiniai panašių lauko parkų elementai, kurie turi būti įgyvendinti Projekto lauko zonoje:

- velo trasa (*pumptrack*).
- pirmųjų šuolių zona pradedantiesiems;
- šuolių zona;
- greito nusileidimo trasa.

Visos zonos turi būti įrengtos maksimaliai išnaudojant, integruojant bei saugant teritorijos landšaftą.

3.5.2. Projekto alternatyvos

Vertinamos dvi projekto alternatyvos, parengtos atsižvelgiant į atrinktas Projekto veiklas. Objekto vystymas galima ir vienu, ir keliais etapais, mažinant pradinių investicijų apimtį bei išvengiant galimų aukštų viso objekto įveiklinimo kaštų.

Pirmoji alternatyva – „Objekto vystymas etapais“. Alternatyvos logika tokia, jog pirmaisiais veiklos metais, jei būtų statomi iškart, Olimpinė arena bei sportininkų hostelis nebūtų pilnai išnaudojami, nes Olimpinė arena reikalauja lankytojų įgūdžių, kurių šiuo metu potencialūs Lietuvoje lankytojai beveik neturi, bei kuriuos reikia ugdyti kelerius metus. Taip pat, hostelis būtų daugiausia užimtas renginių bei varžybų metu, o varžybų rengimui taip pat reikalingas kelerių metų praktinių įgūdžių tobulinimas bendruomenėje.

Todėl pirmosios alternatyvos atveju, parinktos šios prielaidos:

- Projekto metu sukuriamas ne mažesnių funkcinių savybių investicinis Objektas, kaip nurodyta Projekto siekiamuose rezultatuose bei 3.5.1 Skyriuje nurodytuose techniniuose reikalavimuose;

- Projekto investicijos vykdomos 2 metus, 1-aisiais ir 2-aisiais Projekto metais (I etapas) bei 5-aisiais metais (II etapas).
- Objekto sąmata grindžiama 4.3.1. skyriuje nurodyta preliminarina Sporto paskirties pastato statybos sąmata (25 lentelė), kai visų pastatų plotas 8 000 m² (neskaičiuojant antresolių);
- Projekto ataskaitinis laikotarpis ir partnerystės sutarties trukmė pasirinkta 17 metų, iš kurių Savivaldybė paslaugas gaus 15 metų;
- Mokėjimai (iš biudžeto) koncesininkui – nevykdomi;
- Projekto socialinė – ekonominė nauda skaičiuojama vertinant padidėjusio neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą ir pasiryžimo sumokėti už apsilankymą tokiam Objekte įtaką ir per tai pasireiškiančius socialinės naudos efektus;
- kol eksploatuojama tik I etapo pastatai, atitinkamai negaunamos pilnos veiklos pajamos bei nepatiriamos išlaidos, susijusios su šių pastatų eksploatacija; taip pat, pagal mažesnę lankytojų skaičių atitinkamai įvertinamas pirmiems 5 metams mažesnis socialinės – ekonominės naudos įvertis.

Vystant Objektą etapais, būtina projektuoti taip, kad vykdant II-o etapo statybos darbus, I-u etapu pastatytas korpusas galėtų pilnai vykdyti veiklą t.y. teikti paslaugas. Taip pat, šiuo atveju tikėtinos šios rizikos: techninio projekto korektūra, statybos konservavimas, statybos brangimas, nesklandumai dėl techninių sprendinių tarpusavio apjungimo. Todėl tikslinga įvertinti ir II alternatyvą, kuomet pastatai statomi vienu etapu.

Antroji alternatyva – „Igyvendinti Projektą pilna apimtimi“. Ši alternatyvos pagrindinės prielaidos yra tapačios pirmajai, tačiau, statant Objektą, numatomi šie pakeitimai:

- visi Objekto elementai statomi vienu etapu per 2 pirmus veiklos metus;
- pajamos iš visų zonų pradedamos gauti 3-iais metais;
- pajamos iš Olimpinių arenos bei hostelio pirmaisiais jų veiklos metais vertinamos konservatyviau dėl galimai nepilno užimtumo.

II alternatyvos investicijų skirtumai, lyginant su I-ąja, bus įvertinti 4.3.1 skyriuje. Šio pasikeitusio techninio aptarnavimo kaštų pokyčių analizė pateikiama 4.3.4 skyriuje. Socialinės – ekonominės naudos įverčių skirtumai įvertinti 5 skyriuje.

Abi alternatyvos apima Projekto vystymą pilna apimtimi, tuo pat metu išlaikant Projektu siekiamų rezultatų rodiklius, tačiau jie pasiekiami skirtingais laiko intervalais.

4. FINANSINĖ ANALIZĖ

4.1. Projekto ataskaitinis laikotarpis

Nagrinėjamo Projekto ataskaitinis laikotarpis buvo apibrėžtas atsižvelgiant į ekonominės veiklos sektorių (toliau – EVS) ir į ekonomiškai pagrįstą Projektu kuriamo ilgalaikio turto eksploatavimo trukmę. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu kuriamo ilgalaikio turto eksploatavimo trukmė yra ilga, o sukurtos infrastruktūros naudingo tarnavimo laikas pagal specialistų rekomendacijas iki laikotarpio, kuomet formuojasi poreikis Objekto vidaus elementų remontui yra 12-15 metų, siūlomas Projekto ataskaitinis laikotarpis bei partnerystės sutarties trukmė – 17 metų, kuomet 2 metus būtų vykdomos investicijos (arba etapais, kuomet II investicijų etapas 5 – ais metais), o 15 metų vykdymas Objekto eksploatavimas.

4.2. Finansinė diskonto norma

Atsižvelgiant į tai, kad Projektas yra inicijuojamas viešųjų paslaugų teikimo tikslais, yra naudojama CPVA metodikoje rekomenduojama 3 proc. reali diskonto norma (rekomenduojama diskonto norma viešojo tipo projektams).

4.3. Projekto lėšų srautai

4.3.1. Investicijų išlaidos

Objekto statybos kaštai skaičiuojami remiantis SBA Urban, UAB 2021 12 01 parengta preliminarina Objekto statybos sąmata abiem nagrinėjamoms alternatyvoms. I alternatyvos atveju vertinama, jog 5000 m² pagrindinės Arenos pastato bei Administracinio korpuso, lauko zonos bei susisiekimo komunikacijų statyba vykdoma 2 metus, o Olimpino priestato su hosteliu statybą numatant 5-aisiais Projekto metais.

23 lentelė. Statomi Objekto elementai pagal etapus.

ETAPAS	PASTATAS	GRINDŲ PLOTAS, m ²	ANTRESOLĖ, m ²
I	Pagrindinė Arena su įrengimu	3 500,00	700,00
I	Administracinis korpusas su įrengimu	1 500,00	-
I	Lauko zona	2 500,00	-
I	Investicijos į inžinerinius sprendimus ir infrastruktūrą	-	-
II	Olimpinis priestatas su įrengimu	2 000,00	350,00
II	Hostelis (~40 kamb) su įrengimu	1 000,00	-
	Iš viso:	8 000,00	1 050,00

Šaltinis: SBA Urban UAB.

24 lentelė. Objekto elementų statybos kaštai, EUR be PVM³².

	PAGRINDINĖ ARENA	ADMINISTRACINIS	OLIMPINIS PRIESTATAS	HOSTELIS (~40 kamb)	LAUKO ZONA	INŽ. TINKLAI
Statybos kaina, EUR/kub.m	105	220	110	485		
Statybos kaina, EUR/kv.m	1050	1100	1123	1698		
Statybos kaina, viso EUR	4 410 000,00	1 650 000,00	2 640 000,00	1 697 500,00	400 000,00	700 000,00
Kainos dalis						
Pamatai	485 100,00	82 500,00	290 400,00	84 875,00		
Sienos	749 700,00	264 000,00	448 800,00	271 600,00		
Perdangos	396 900,00	99 000,00	237 600,00	101 850,00		
Stogo konstrukcijos ir danga	573 300,00	231 000,00	343 200,00	237 650,00		
Pertvaros	88 200,00	82 500,00	52 800,00	84 875,00		
Grindys	352 800,00	148 500,00	211 200,00	152 775,00		
Langai	176 400,00	99 000,00	105 600,00	101 850,00		
Durys	132 300,00	82 500,00	79 200,00	84 875,00		
Vidaus apdaila (įrengimas)	882 000,00	346 500,00	528 000,00	356 475,00		
Šildymas	176 400,00	49 500,00	105 600,00	50 925,00		
Vandentiekis	88 200,00	16 500,00	52 800,00	16 975,00		
Nuotekos	88 200,00	16 500,00	52 800,00	16 975,00		
Elektra	132 300,00	82 500,00	79 200,00	84 875,00		
Vėdinimas	88 200,00	49 500,00	52 800,00	50 925,00		
Viso: 11 497 500,00	4 410 000,00	1 650 000,00	2 640 000,00	1 697 500,00	400 000,00	700 000,00

³² Šaltinis: SBA Urban UAB.

NB: Pažymėtina, kad Projekto investicijų suma yra apskaičiuota išimtinai IP rengimo tikslais, įvertinant galimą Objekto statybos sąmatą IP rengimo metu esamomis kainomis (kuomet sektorius patiria infliacijos bei žaliavų stygiaus poveikį) bei su IP rengimo metu rinkoje esamomis rizikomis. Prielaidose naudojami investicijų skaičiavimai gali kisti faktinio konkurso metu, rinkos dalyviams įvertinus savo techninius sprendinius bei jų įgyvendinimo kaštus pagal būsimo konkurso sąlygose numatytus minimalius Objekto sukūrimo parametrus. Yra tikimybė, kad konkurso metu rinkos dalyviai pasiūlys techninius sprendinius leidžiančius optimizuoti minėtą sąmatą (investicijų sumą) ir/ar siūlysiantys sudėtingesnius sprendinius bei didesnes investicijas, nei vertinama IP rengėjų naudojamose prielaidose. T.y. faktinė Objekto sukūrimo sąmata (investicijos) paaiškės tik būsimo koncesijos konkurso metu.

4.3.2. Investicijų likutinė vertė

Vertinant investicijų likutinę vertę, atsižvelgtina į tai, kad Projekto ataskaitinis laikotarpis yra nedaug trumpesnis nei faktinis sukuriamos infrastruktūros vidaus įrangos nusidėvėjimas (15 metų). Po 12 metų, t.y. 13-15-tais metais sueis dalies Objekto elementų tarnavimo ciklo pabaiga, nes rampos ir kiti elementai montuojami iš medienos žaliavų ir gana sparčiai dėvisi. Todėl, vertinant 400 000 EUR kapitalo investicijas, numatytas 13-aisiais metais, daroma prielaida, jog paties pastato nusidėvėjimas atitiks pastato rinkos vertės augimą. Todėl investicijų likutinė vertė vertinama 100%.

4.3.3. Veiklos pajamos

Vilniaus m. savivaldybė, įgyvendindama Projektą VPSP būdu, Privačiam subjektui perleistų Objekto statybas, įveiklinimą, techninę bei fizinę priežiūrą, bei veiklos vykdymą.

Objektas turės kelias komercinių pajamų generavimo zonas –

- pagrindinę areną;
- lauko zoną;
- kavinę;
- olimpinę areną;
- sportininkų hostelį.

Pagrindines lankytojų grupes sudaro:

- vietiniai gyventojai, mokyklinio amžiaus (didžiausia grupė 13 - 18 metų) bei vyresni;
- vietiniai lankytojai, keliaujantys iki 2-3 valandų praleisti dieną parke;
- turistai – atvykstantys bent vienai nakvynei, dažniausiai savaitgalių metu bei per šventes,
- renginių žiūrovai, varžybų dalyviai, aukštesnio meistriškumo sportininkai.

Vertinama, jog parko funkcinės zonos talpina (be žiūrovų):

- pagrindinė arena 350 lankytojų;
- lauko zona 200 lankytojų;

- olimpinė zona 300 lankytojų³³.

Galimos keletas pagrindinių strategijų kryptių, skirtų išlyginti neigiamą sezoniškumo įtaką pajamoms ir užpildyti parką ne piko metu:

- nuolaidos darbo dienomis ne piko metu (nuo pirmadienio iki ketvirtadienio);
- mokyklų ir jaunimo grupių programos (darbo dienomis, įskaičiuojant maitinimą)
- teminiai renginiai (Helovinas, visos nakties renginiai) ir teminės varžybos;
- treniruotės ir profesionalų programos (rengiantis čempionatams ir olimpinėms žaidynėms) – siūlant paketus su nakvyne, maitinimu ir parko nuoma;
- korporatyviniai renginiai nuoma (darbo dienomis, įskaitant maitinimą).

Konsultuojantis su Ekstremalaus dviračių sporto asociacija, remdamasis rinkos analize bei savo patirtimi, įvertino, jog I alternatyvos lankytojų skaičius, įgyvendinus I etapą pirmaisiais veiklos metais bus 17 000, bei nuosekliai didės (su išimtimi 6-aisiais metais, kuomet atidarius II etapo funkcines zonas, augimas bus spartesnis), kol pasieks 54 803 metinį lankytojų skaičių 17-aisiais Projekto metais.

II alternatyvos lankytojų skaičius, įgyvendinus Objekto statybą vienu etapu, pirmaisiais veiklos metais siektų 21 500, ir taip pat nuosekliai didėtų iki 54 803 lankytojų 17-aisiais Projekto metais.

Vertinant komercinius įkainius, rinkos ekspertai įvertino bei pateikė vidutinį vienos dienos apsilankymo įkainį – 12 EUR be PVM³⁴, vertinant tiek vidutinę paslaugų trukmę, tiek teikiamas papildomas paslaugas, tokias kaip asmenines pamokas, dienos stovyklas, inventoriaus nuomą ir pan.

Taip pat, pajamų struktūroje atsispindi planuojamos kavinės nuomos pajamos. Nuomos įkainis Ekstremalaus dviračių sporto asociacijos vertinamas konservatyviai – 4 EUR be PVM atidarius I etapą, bei 6 EUR³⁵ be PVM už 1 m² per mėn. – atidarius abu etapus.

Viešbučio pajamos vertinamos 37,50 EUR be PVM už kambarį, t.y. kaina su PVM neženkliai viršija 40 EUR³⁶.

Privatus operatorius papildomai galėtų gauti pajamų iš arenos pavadinimo pardavimo bei reklamos. Prognozių konservatyvumo tikslais jos nevertinamos.

Susumavus pajamų komponentus, prognozuojamos Objekto vidutinės pajamos sudaro 0,667 mln. EUR per metus be PVM I-ajai alternatyvai bei 0,692 mln. EUR be PVM II-ajai alternatyvai.

³³ Vertinant minimalius Projektu siekiamus rezultatus, pagrindinei arenai bei lauko zonai taikytas 0,5 koeficientas, olimpinei zonai – 0,3 koeficientas.

³⁴ Šaltinis: SBA Urban UAB.

³⁵ Ekstremalaus dviračių sporto asociacija.

³⁶ Ekstremalaus dviračių sporto asociacija.

25 lentelė. Pajamos iš Objekto, EUR.

Pajamų komponentai	Vid. per metus	1	2	3	4	5	6
Lankytojų / diena				47	63	85	112
Maksimalus užimtumas				200750	200750	200750	310250
<i>Sporto komplekso lankytojų (etapais)</i>	39 798	0	0	17 000	23 000	31 152	41 000
<i>Sporto komplekso lankytojų (vienu etapu)</i>				21 250	27 600	37 382	41 000
Pajamos iš sporto komplekso lankytojų (etapais)	477 576 €	- €	- €	204 000 €	276 000 €	373 824 €	492 000 €
Pajamos iš sporto komplekso lankytojų (vienu etapu)	488 221 €	- €	- €	255 000 €	331 200 €	448 589 €	492 000 €
Sporto motelio pajamos (etapais)	208 050 €			- €	- €	- €	136 875 €
Sporto motelio pajamos (vienu etapu)	224 475 €			54 750 €	82 125 €	109 500 €	136 875 €
<i>Motelio užimtumas</i>	41%			10%	15%	20%	25%
Kavinės nuoma	6 720 €			4 800,00 €	4 800,00 €	4 800,00 €	7 200,00 €
Viso pajamos I alternatyva	667 079 €	0	0	208 800	280 800	378 624	636 075
Viso pajamos II alternatyva	692 216 €	0	0	314 550	418 125	562 889	636 075
Vid. įėjimo mokestis (€)		12,00 €	be PVM				
Kavinės plotas		100	m2				
Kavinės nuoma, EUR/m2, 1-5 metai		4,00 €					
Kavinės nuoma, EUR/m2, 6+ metai		6,00 €					
Viešbučio kambarių		40	vnt.				
Viešbučio kambario kaina		37,50 €	be PVM	40,88	su PVM		

4.3.4. Veiklos išlaidos

Vertinant projektuojamo Objekto komunalinius kaštus (energetika, vanduo bei atliekų surinkimas), buvo vertinami analogiškos paskirties pastatų³⁷ suprojektuoti bei faktiniai energetiniai vartojimai (šildymas, elektra) bei vandens ir nuotėkų vartojimai, išreikšti EUR be PVM 1 kvadratiniam metrui. Taip pat buvo įvertintos ir netiesioginės išlaidos, į kurias įeina bendrų erdvių komunaliniai kaštai, teritorijos tvarkymas, administravimas.

26 lentelė. Objekto eksploataavimo išlaidos, EUR be PVM.

Arenos išlaikymo kaštai					
Netiesioginiai (bendros erdvės ir administravimas)	Kaina³⁸ EUR/m2/mėn.	I etapas, mėn.	II etapas, mėn.	I etapas, metai	II etapas, metai
Valdymo mokestis	0,23	1 150,00	690,00	13800	8280
El. energija	0,05	250,00	150,00	3000	1800
Šildymas	0,09	450,00	270,00	5400	3240
Vanduo	0,01	50,00	30,00	600	360
NT žemės mokestis	0,00	-	-	0	0
NT mokestis	0,00	-	-	0	0
Apsauga	0,28	1 400,00	840,00	16800	10080
Patalpų išorės ir vidaus valymas	0,28	1 400,00	840,00	16800	10080
Teritorijos tvarkymas	0,19	950,00	570,00	11400	6840
Statinio techninė priežiūra	0,23	1 150,00	690,00	13800	8280
Einamasis remontas	0,19	950,00	570,00	11400	6840
Buitinių atliekų išvežimas	0,12	600,00	360,00	7200	4320
Draudimas	0,01	50,00	30,00	600	360
Tiesioginiai		0	0	0	0
Elektra	0,60	3 000,00	1 800,00	36000	21600
Šildymas	0,35	1 750,00	1 050,00	21000	12600
Vanduo	0,05	250,00	150,00	3000	1800
VISO	2,68	13400	8040	160800	96480

Vertinant eksploataavimo, administravimo bei kitas sąnaudas, buvo išskiriama apsaugos, teritorijos priežiūros, patalpų draudimas bei kitos nenumatytos sąnaudos. Šios sąnaudos Autorių įvertintos lyginant analogiškų objektų faktiškai patiriamas sąnaudas.

Analizuojant panašių objektų veiklą, įvertinta, jog Objekto operavimui be techn. priežiūros, kurių kaštai įvertinti atskirai, reikės apie 13 etatų I etapo zonoms, ir papildomai 5 etatų II etapo zonoms eksploatuoti ir įveikinti. Šias pareigybes sudaro administracijos darbuotojai, parko prižiūrėtojai, motelio valytojai ir kt.

³⁷ Šaltinis: SBA Urban UAB.

³⁸ Šaltinis: SBA Urban UAB.

27 lentelė. Objekto DU kaštai, EUR.

Pareigybė	Etatų sk.	Etato DU įkainio koeficientas	Stulpelis3	Per metus
Vykdantysis ir komercijos vadovas	1	1,2	1 960	23 515
Bendruomenės koordinatorius	1	1	1 633	19 596
Parko priežiūrėtojai	4	0,9	5 879	70 546
Tech. Darbuotojai, puse etato	4	0,5	3 266	39 192
Apskaita	1	1,2	1 960	23 515
Marketingas ir komercija	1	1	1 633	19 596
Tech. Priežiūra	1	1	1 633	19 596
Iš viso:	13		17 963	215 556
				-
II etapas				-
Parko priežiūrėtojai	2	0,9	2 939	35 273
Motelio valytojai	3	1	4 899	58 788
Iš viso:	5		7 838	94 061

Šaltinis: SBA Urban UAB, Autoriai.

Vertinant būklės palaikymo (reinvesticijų) kaštus, statybų darbų papildomoms reinvesticijoms numatyta **18 240 EUR** per metus, bei papildoma parko atnaujinimo 400 000 EUR investicija 13-aisiais metais.

Viso vidutinės metinės sąnaudos sudaro 0,529 tūkst. EUR be PVM I alternatyvai, bei 0,567 tūkst. EUR be PVM II alternatyvai.

Siekdama įgyvendinti Projektą per VPSP, Savivaldybė perduotų Objekto operavimo Privačiam operatoriui, kuris užtikrintų sporto infrastruktūros prieinamumo didinimo paslaugas viso Projekto laikotarpio eigoje. Tuo pačiu Savivaldybei pavyktų išvengti komercinės veiklos vykdymo, o privatus subjektas iki pat sutarties pabaigos būtų suinteresuotas efektyviu kokybiškų paslaugų teikimu bei Objekto operavimu ir priežiūra.

4.3.5. Mokesčiai

Kadangi rangos darbams taikomas atvirkštinis PVM, todėl projekto investicijos, reinvesticijos vertinamos be PVM. Atsižvelgiant į tai, jog Projektą įgyvendins privati įmonė – PVM mokėtoja, šio IP skaičiuoklėje pajamos ir sąnaudos vertinamos be PVM.

Vertinant Projekto atsipirkimą Privačiam subjektui, jo pajamos ir išlaidos vertinamos be PVM (finansinio gyvybingumo skaičiuoklėje).

Paslauga nėra apmokestinama vietine rinkliava, todėl nesvarbu, kas teiktų paslaugą, mokestinė našta nuo to nepriklauso. Paslaugos teikimui nėra taikomi jokie specifiniai, su paslaugos teikimu susiję mokesčiai.

4.3.6. Finansavimas

Siekiant užsitikrinti finansavimą Projektui, Projekto savininkas visų pirma vertina finansavimo poreikį ir galimybes finansuoti **savo lėšomis**. Priklausomai nuo pasirinktos alternatyvos, investicijos sudarytų 11,5 mln. Eur be PVM, kurie turėtų būti investuoti per 2 arba per 5 metus. Atsižvelgiant į tai, kad 2021 m. visos Savivaldybės biudžeto pajamos sudaro 740,77 mln. Eur, Projekto investicija sudarytų apie 1,5% Savivaldybės biudžeto. Ši suma galimai laikytina priimtina, tačiau, įvertinus biudžeto išlaidas (824,48 mln. EUR), manytina, kad Projekto finansavimo užtikrinimui Savivaldybė turėtų imti **ilgalaikę paskolą**. Vadovaujantis LR valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių ir kitais finansinę drausmę nustatančiais įstatymais, Savivaldybė nėra laisva skolintis neribotai ir yra saistoma savivaldybių skolinimosi limitų, kuriuos kasmet tvirtindamas valstybės biudžetą nustato Seimas. Nusprendusi finansuoti Projektą savo lėšomis, Savivaldybė ne tik kad turėtų imti papildomą ilgalaikę paskolą, tačiau ženkliai sumažinti skolinimąsi kitiems socialiniams Vilniaus gyventojų poreikiams finansuoti. Autorių nuomone, kad toks finansavimo šaltinis (savomis lėšomis) yra nepagrįstas ir realiai neįgyvendintinas.

Kitas finansavimo šaltinis galėtų būti **privačios lėšos**. Kaip vienas priimtinausių būdų pritraukti privačias žinias, o tuo pačiu ir kapitalą, yra viešosios ir privačios partnerystės taikymas. Projektas pilnai atitinka viešosios ir privačios partnerystės (toliau – VPSP) projektams keliamus reikalavimus: teikiamos viešosios paslaugos, ilgalaikis projektas, kurio metu reikalinga atlikti investicijas infrastruktūros atnaujinimui, gali būti parenkamas privatus subjektas turintis didelę patirtį vystant inžinerinius objektus bei prižiūrint viešąsias teritorijas/aplinką. Siekdama įgyvendinti Projektą per VPSP, Savivaldybė įsigytų sporto infrastruktūros prieinamumo didinimo paslaugas, už kurias tolygiai susimokėtų viso Projekto laikotarpio eigoje. Vadinasi, tuo pačiu pavyktų išvengti didelių pradinių investicijų, o privatus subjektas iki pat sutarties pabaigos būtų suinteresuotas kokybiškų paslaugų teikimu. Nors pavyktų išvengti banko paskolų ir su jomis susijusių papildomų išlaidų (palūkanų mokėjimo) savo vardu, tačiau Projektas turėtų garantuoti privačiam subjektui atitinkamą investicijų grąžą, ir jo skolinto kapitalo grąžinimą bei apmokėjimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, vertinama, jog privatus subjektas, vykdydamas investicijas į Objektą, naudosis bankų paslaugomis. Įgyvendinant investicijas būtų imama banko paskola, kuri būtų grąžinama per laikotarpį iki 12/15 metų nuo pilno išmokėjimo³⁹. Žemiau pateikiamos projekto banko finansavimo prielaidos.

³⁹ Įprasta praktika VPSP projektų finansavime.

28 lentelė. Banko paskolos sąlygų prielaidos.

Banko paskolos intensyvumas	50%	Rinkos praktika, ekspertinis vertinimas
Banko palūkanų norma	2,6%	Lietuvos bankas ⁴⁰
Banko paskolos terminas, I alternatyva	15 metų, 12 metų (II etapas)	Rinkos praktika, ekspertinis vertinimas
Banko paskolos terminas, II alternatyva	15 metų	Rinkos praktika, ekspertinis vertinimas

Kitos Projekto finansiniame modelyje naudotos prielaidos yra finansinės. Ekspertiniu vertinimu padaryta prielaida, jog banko finansavimas šiam Projektui galėtų būti 50% intensyvumo dėl gana įtemptų finansų srautų. Skaičiuojant galimą banko palūkanų normą Privačiam subjektui, buvo remiamasi Lietuvos banko teikta informacija apie vidutines paskolų eurai palūkanų normas ne finansų bendrovėms. Skaičiuojant Privataus subjekto akcininkų suteikiamų paskolų normą, apskaitos tikslais palūkanos buvo prilygintos banko palūkanoms.

4.4. Finansiniai rodikliai

Nustačius nagrinėjamas alternatyvas ir įvertinus reikalingas investicijas kiekvienos alternatyvos atveju, veiklos pajamas ir išlaidas, taip pat planuojamus finansavimo šaltinius, toliau turėtų būti atliekama finansinė analizė investicijoms. Nagrinėjamu atveju, sukuriamas Objektas negeneruoja tiek papildomų, specialiai iš Objektų sukūrimo gaunamų pajamų, kad galėtų pats save išlaikyti bei atpirkti investiciją. Todėl finansiškai viešajam subjektui Projektas nėra atsiperkantis (finansinė grynoji dabartinė vertė abiejų alternatyvų atveju yra neigiama).

Kadangi Projekto metu būtų didesne apimtimi teikiamos viešosios paslaugos, Projektas turi socialinę prigimtį (tai yra, jis yra tik dalinai orientuotas į pajamas, o papildomai sukuria ekonominės naudos srautą), todėl yra tikslinga atlikti ne tik alternatyvų finansinę analizę, bet ir ekonominės naudos analizę, laikantis prielaidos, kad tikslinga įgyvendinti ne tik pigiausią, bet ir ekonomiškai naudingiausią Projekto alternatyvą.

2.4.1. Išvada dėl finansinio gyvybingumo

Nė vienos alternatyvos atveju nėra gaunama tiek pajamų, kad Projekto FG DV būtų teigiama. Egzistuoja dvi galimybės, kaip užtikrinti Projekto finansinį gyvybingumą, bei priimtina FG DV:

- Savivaldybei mokant metinius mokėjimus privačiam subjektui Projektas taptų finansiškai gyvybingas, t.y. bendras kiekvienų metų projekto grynasis pinigų srautas būtų teigiamas;

⁴⁰ <https://www.lb.lt/lt/paskolu-palukanu-normos>; Paskolos įmonėms, paskutinių 12 mėn. vidurkis.

- b) Finansinį gyvybingumą užtikrinant privačiam investuotojui, ir finansinę grąžą užsitikrinant iš Objekto likutinės vertės perleidimo jam koncesijos sutarties pabaigoje.

Šio IP rengėjų bei Savivaldybės susitikimo metu 2021 m. lapkričio mėn., Savivaldybė išreiškė poziciją, jog metiniai mokėjimai koncesininkui nebūtų numatomi, tačiau būtų svarstoma galimybę palikti Objekto likutinę vertę Privačiam subjektui Projekto sutarties pabaigoje.

29 lentelė. Finansinio gyvybingo rodikliai.

<i>Vertinamos alternatyvos / Vertinami rodikliai</i>		FNIS	Finansinis gyvybingumas (realiaja išraiška)
A.1	Alternatyva "Bendras pastatas"	0,46	Taip
A.2	Alternatyva "Atskiri statiniai"	0,46	Ne

Vertinama, jog abiem alternatyvoms bus reikalingas nuolatinis (I alternatyvos atveju - 17 metų, II alternatyvos atveju – 13 metų) privataus subjekto lėšų investavimas. Sukurtas Objektas būtų paliekamas likutine verte (žr. 4.3.2. p.) Privataus subjekto nuosavybėje, taip užtikrinant minimalią 2,18% nuosavo kapitalo srautų grąžą.

I-sios alternatyvos finansinį gyvybingumą taip patvirtina ir IP skaičiuoklėje CPVA įdiegti finansinio gyvybingumo vertinimai.

30 lentelė. Finansinio gyvybingo vertinimas, Bendra privataus subjekto veikla, I alternatyva.

Rodiklis	Reikšmė
GDV	2 008 837
VGN (Projekto)	3,8%
Diskontuotas atsipirkimo laikas	16
VGN nuosavo kapitalo srautams	2,18%

5. EKONOMINĖ ANALIZĖ

Socialinės ekonominės analizės tikslas yra įvertinti Projekto socialinius ekonominius rodiklius. Socialinėje ekonominėje analizėje įvertinamas Projekto indėlis į nacionalinę ekonominę gerovę. Pagrindiniai ekonominio socialinio poveikio vertinimo rodikliai yra ekonominė grynoji dabartinė vertė ir ekonominė vidinė gražos norma (EGDV ir EVGN) bei ekonominis naudos ir išlaidų santykis (ENIS).

Socialinės ekonominės naudos skaičiavimai pinigine išraiška įvertina dėl Projekto įgyvendinimo visuomenei ir Savivaldybei sukuriamą naudą ar sumažinamą žalą. Šioje dalyje pirmiausia identifikuojamos skirtingos Projekto socialinės ekonominės naudos.

5.1. Rinkos kainų pavertimas į ekonomines

Finansinėje analizėje įvertintus srautus gali paveikti konkurencinė, mokestinė aplinka ir kiti veiksniai, dėl kurių pasireiškimo finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai neatspindi tikrosios pinigų vertės. Socialinėje ekonominėje analizėje turi būti naudojami ne finansiniai, o ekonominiai pinigų srautai, todėl finansinės analizės pinigų srautus reikia koreguoti pagal atitinkamus konversijos veiksnius. Šis žingsnis vadinamas konvertavimu. Finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai perskaičiuojami eliminuojant mokesčius.

Šio etapo tikslas – nustatyti perėjimo nuo rinkos prie skaičiuojamųjų verčių faktorius (daugiklius), perskaičiuoti finansinius pinigų srautus į ekonominius ir apskaičiuoti ekonomines vertes.

Atliekant konvertavimą, naudojami tie patys finansiniai pinigų srautai, kurie jau buvo naudoti apskaičiuojant FGDV ir FVGN. Konvertavimui konversijos koeficientai taikomi tokiu būdu:

- išskaičiuojant PVM, jeigu jis buvo įtrauktas į investicijų, prekių ir paslaugų savikainą, taip pat muitus, akcizus bei veiklos subsidijas. IP finansiniuose skaičiavimuose PVM mokestis nebuvo įtraukiamas, todėl ir nėra eliminuojamas;
- taikomos konversijos koeficientų reikšmės atskirai kiekvienai prekių ir paslaugų grupei pagal ekonominės veiklos sektorius. Remiantis CPVA metodika parenkami kiekvienam konversijos faktoriui tinkami konversijos koeficientai.

5.2. Ekonominiai rodikliai

Ekonominė socialinė nauda – tai įgyvendinamo Projekto poveikis visuomenei. Ekonominės naudos komponentai gali turėti piniginę (vertinę) išraišką arba būti pinigais neįvertinami. Turinčių piniginę išraišką naudos komponentų ekonominis įvertinimas atliekamas apskaičiuojant ekonominę grynąją dabartinę vertę, vidinę gražos normą ir naudos-išlaidų santykį.

Siekiant įvertinti Objekto socialinę naudą, buvo įvertintas lankytojų srautas kiekvienai iš alternatyvų kiekvienais Projekto metais (vidutinis I alternatyvai – 39 798 lankytojai, II alternatyvai - 46 110).

Skaiciuojant socialinę – ekonominę naudą, remiantis CVPA rekomendacijomis, buvo vertinamas pagrindinis socialinės – ekonominės naudos kriterijus „Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą“. Taip pat, kaip ženklus socialinės – ekonominės efektas vertinamas pasiryžimas sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte, skirtingoms lankytojų grupėms.

Visa lankytojų struktūra įvertinta sekančiai:

31 lentelė. Lankytojų grupės.

Lankytojų grupė	Dalis nuo visų lankytojų	
	3 metai	17 metai
Moksleiviai	25%	25%
Gyventojai nuo 18 metų	35%	35%
Lietuvos vienadieniai lankytojai	31%	25%
Turistai, iš jų:	9%	15%
Vietiniai	6%	10,3%
Užsienio	3%	4,4%

Vertinant pasiryžimą sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą, buvo vertinamas vieno apsilankymo įkainis 12,00 EUR. Šį įkainį indeksuojant ir kasmet daugint iš mokyklinio amžiaus lankytojų skaičiaus, gaunamas pasiryžimo sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą įvertis.

Vertinant pasiryžimą sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte, CVPA patvirtini pasiryžimo sumokėti įverčiai buvo priskirti atitinkamoms lankytojų grupėms.

Vertinant socialinės – ekonominės naudos kriterijus, jų vertės buvo apskaičiuotos remiantis 2021 metais paskelbtomis jų įverčių reikšmėmis, pateiktomis 33 lentelėje.

32 lentelė. Pasiryzimo sumokėti už apsilankymą kultūros objekte priskyrimas lankytojų grupėms ir įverčių reikšmės⁴¹, EUR.

Metai	Pasiryzimas sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte, jei įtraukiamos tik laiko sąnaudos ir TPES (kelionės sąnaudų metodas): vietinis lankytojas.	Pasiryzimas sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte, jei įtraukiamos tik laiko sąnaudos ir TPES (kelionės sąnaudų metodas): regioninis lankytojas.	Pasiryzimas sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte, jei įtraukiamos tik laiko sąnaudos ir TPES (kelionės sąnaudų metodas): nacionalinis lankytojas.	Pasiryzimas sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte, jei įtraukiamos tik laiko sąnaudos ir TPES (kelionės sąnaudų metodas): užsienio lankytojas.
Priskirta grupė	Gyventojai nuo 18 metų	Lietuvos vienadieniai lankytojai	Vietiniai turistai	Užsienio turistai
Metai	Įverčiai			
2025	12,43	14,14	20,25	27,95
2026	12,78	14,50	20,70	28,47
2027	13,14	14,86	21,18	29,00
2028	13,52	15,25	21,67	29,55
2029	13,92	15,64	22,18	30,12
2030	14,32	16,05	22,71	30,72
2031	14,74	16,47	23,25	31,33
2032	15,18	16,91	23,82	31,98
2033	15,63	17,36	24,41	32,64
2034	16,10	17,84	25,02	33,34
2035	16,59	18,33	25,65	34,06
2036	17,09	18,83	26,30	34,81
2037	17,61	19,36	26,98	35,59
2038	18,16	19,91	27,69	36,40
2039	18,72	20,47	28,42	37,24

Abiem alternatyvoms vertinamas 4.3.3 skyriuje aptartas lankytojų skaičius. Kavinės ir renginių lankytojų skaičius nevertinamas.

Įvertinus investicijų dydžius, sąnaudas ir pajamas, įvertiname ekonominę investicijų naudingumą. Projekto ekonominę pelningumą parodo šie rodikliai:

1) EGDV – ekonominė grynoji dabartinė vertė. Apskaičiuojama sudedant diskontuotus ekonominius grynuosius pinigų srautus per projekto ataskaitinį laikotarpį. Ji parodo projekto naudą visuomenei, skaičiuojant šios dienos pinigų vertę;

2) EVGN – ekonominė vidinė gražos norma. Diskonto norma, kuriai esant diskontuota investicijų ekonominė vertė lygi diskontuotai grynujų pinigų srautų vertei, t.y. diskonto norma, kurią pritaikius EGDV lygi nuliui.

EGDV investicijoms skaičiuojama siekiant įvertinti planuojamų investicijų ekonominę socialinę naudą šiandien, t. y. grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta investuoti į projektą. Ji

⁴¹ IP Rengimo metodika, CPVA.

gaunama sudedant ekonomine diskonto norma diskontuotą naudų ir sąnaudų skirtumo srautą per Projekto ataskaitinį laikotarpį. EGDV parodo projekto naudą skaičiuojant šios dienos pinigų verte – jeigu EGDV teigiama, vadinasi projekto ekonominė nauda padengs investicijos ir išlaidų sumą. Jei $EGDV < 0$, tai reiškia, kad diskontuoti projekto generuojami naudų ir išlaidų skirtumo srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir projektas per Projekto ataskaitinį laikotarpį yra ekonomiškai nepatrauklus. Kai $EGDV < 0$, projekto ekonominė nauda, viršijanti patirtas išlaidas, nebus pasiekta.

Esant teigiamai EGDV reikšmei, diskontuoti projekto generuojami naudų ir išlaidų skirtumo srautai padengia diskontuotas investicijas, todėl projektas yra ekonomiškai patrauklus projekto iniciatoriams ir visuomenei. Kitaip sakant, jeigu EGDV teigiama, investicija atsipirks per ekonominę socialinę naudą, projekto ekonominė nauda padengs investuotų lėšų sumą.

EVGN yra antrasis ekonominės socialinės analizės rodiklis, vertinamas kartu su EGDV. Esant ženkiai neigiamai EGDV, EVGN dažniausiai neskaičiuojama. Jeigu apskaičiuota EVGN investicijoms didesnė už pasirinktą minimalią realią 5 proc. dydžio projekto EVGN normą, vadinasi projekto sukuriamą ekonominę naudą pagrindžia projekto įgyvendinimo grąžą ir vertę, todėl projektą rekomenduojama vykdyti.

33 lentelė. Ekonominių rodiklių palyginimas.

Ekonominis rodiklis	I Alternatyva "Objekto vystymas etapais"	II Alternatyva „Objekto vystymas pilna apimtimi“
EGDV, Eur	5 898 894,15	5 380 881,75
EVGN, proc.	12,13%	10,44%
ENIS	1,44	1,37

Analizės rezultatai ir išvados:

1. Abi alternatyvos užtikrina teigiamą EGDV (žr. 33 lentelę), todėl abi yra priimtinos ir tinkamos.
2. Sukurta Projekto ekonominė socialinė nauda visiškai padengtų pradinės investicijas.
3. I alternatyva „Objekto vystymas etapais“ generuoja didesnę ekonominę naudą (+ 0,52 mln. Eur) ir pasiekia aukštesnį EVGN rodiklį (+1,69 proc. punkto). Taigi, II alternatyvos ENIS yra apie 16% žemesnis.

5.3. Optimalios alternatyvos parinkimas

Atlikus socialinės – ekonominės naudos analizę, darytina išvada, jog Projektas yra socialiai naudingas jį įgyvendinant abiem alternatyvomis. Pirmoji alternatyva „Objekto vystymas etapais“ yra naudingesnė (ENIS rodiklis yra 1,44, kai antrosios – 1,37), EGDV siekia 5,9 mln. EUR ir yra apie 0,52 mln. EUR didesnis nei II-sios.

Iš 2 analizuotų alternatyvų, I-sios alternatyvos teigiamas srautas yra didesnis (2,95 mln. EUR lyginant su 2,71 mln. EUR II alternatyvos). **Tai parodo, jog atliktos pilnos (I ir II**

etapų) investicijos iš karto būtų perteklinės, ir tokio objekto pilnas įveiklinimas vėluotų; taigi, įgyvendinti jį etapais yra naudingiau.

Apibendrinus Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinę analizę, bei įvertinus joms būdingas rizikas pasirinkta Projekto įgyvendinimo pirmoji alternatyva „Objekto vystymas etapais“.

Šios I alternatyvos įgyvendinimui reikės 11,5 mln. Eur (be PVM) investicijų, Projektą vystant dviem etapais per 5 metus.

Įvertinus Vilniaus miesto savivaldybės skolos rodiklį bei naudas ir perduodant didžiąją dalį su Projektu susijusių rizikų privačiam investuotojui, rekomenduojama svarstyti galimybę pritraukti privatų partnerį / investuotoją į šį sporto infrastruktūros rekonstrukcijos Projektą.

Modeliuojant, jog privatus investuotojas užtikrins projekto likvidumą 1-17 projekto metais, I alternatyva „Įgyvendinti Projektą etapais“ tampa finansiškai gyvybinga be Savivaldybės mokėjimų. Įvertinus turto perdavimą Privačiam investuotojui koncesijos sutarties pabaigoje, ši Alternatyva generuoja 3,8% Projekto VGN bei 2,18% nuosavo kapitalo srautų VGN prie 50% bankinio finansavimo intensyvumo.

Turto perdavimas 12,448 mln. EUR nominalia verte be PVM neviršija IP skaičiuoklėje įvertinto maksimalaus Viešojo subjekto metinio mokėjimo Privačiam subjektui, kuris, nominalia verte siekia 24,613 mln. EUR be PVM.

Maksimalūs galimi Viešojo subjekto mokėjimai Privačiam subjektui (PVM įtrauktas) GDV verte yra 15 019 292 EUR, realia verte 22 139 919 EUR, nominalia verte 29 782 347 EUR.

6. JAUTRUMAS IR RIZIKOS

6.1. Jautrumo analizė

Jautrumo analizė atskleidžia, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas daro įtaką analizuojamo Projekto rezultatams. Jautrumo analizė atliekama atskirai keičiant prielaidas dėl kiekvieno kintamojo reikšmės ir stebint kaip pakeitimai daro įtaką finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiais (EGDV, EVGN) rodikliams.

Jautrumo analizė, ją iniciavus Metodikos skaičiuoklėje, yra atliekama šiuo eiliškumu:

- kintamųjų nustatymas;
- tarpusavio priklausomybės įvertinimas;
- atliekama elastingumo analizė;
- nustatomi kritiniai kintamieji ir jų lūžio taškai.

Jautrumo analizės rezultatas yra kritinių kintamųjų ir jų lūžio taškų sąrašas, taip pat grafiškai pavaizduota kritinių kintamųjų įtaka. Kritinių kintamųjų ir jų lūžio taškų sąrašas sudaromas atlikus visų kintamųjų jautrumo analizę. Kritiniais kintamaisiais yra laikomi kintamieji, kurių reikšmei pasikeitus 1 proc., Projekto FGDV(I), FVGN(I), EVGN arba EGDV pasikeičia daugiau nei 1 proc.

Tarpusavyje priklausomi kintamieji nebuvo identifikuoti, todėl nė vienas kintamasis nėra eliminuojamas.

Elastingumo analizė parodo, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas daro įtaką Projekto rezultatams. Atsižvelgiant į elastingumo analizės rezultatus buvo identifikuoti kritiniai kintamieji (žr. 34 lent.).

Kritiniams kintamiesiems buvo apskaičiuoti lūžio taškai (lūžio taškas – kritinio kintamojo reikšmė, kurią pasiekus EGDV tampa lygi nuliui, arba kitaip tariant, projekto sukuriamą socialinę-ekonominę naudą nesiekia minimalios priimtinos reikšmės, kuriai esant grynoji dabartinė projekto išlaidų vertė lygi sukuriamai naudai) (žr. 34 lent.).

34 lentelė. Projekto pagrindinių kintamųjų lūžio taškai.

Kritinis kintamasis	Lūžio taškas (GDV)	Kritinis kintamasis?
<i>Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai</i>	17 499 617 66%	Taip
<i>Prekių pardavimo pajamos</i>	- -	Taip
<i>Darbo užmokesčio išlaidos</i>	10 096 227 243%	Ne
<i>Pasiryžimas sumokėti už 1 val. apsilankymą kultūros objekte</i>	-2 066 137 -154%	Ne
<i>Pasiryžimas sumokėti už lankymąsi kultūros objekte</i>	9 673 185 -38%	Taip

Realūs Projekto kritiniai kintamieji, Autorių vertinimu, yra tie, kurių pokyčiai iki 100% nuo planuotų reikšmių yra kritiniai. Iš tokių kintamųjų galima išskirti Pasiryžimas sumokėti už lankymąsi kultūros objekte finansinę išraišką. Tai reiškia, jog jei lankytojų srautas būtų 38% mažesnis nei vertinamas, Projektas taptų socialiai nepatrauklus.

Kadangi FVGN Finansiniame modelyje yra neigiama, Prekių pardavimų lūžio taškas yra nevertinamas, tačiau prekių pardavimo pajamos vertinamos kaip kritinis kintamasis, įtakoiantis Projekto atsipirkimo rodiklius.

6.2. Scenarijų analizė

Scenarijų analizė yra speciali jautrumo analizės forma, kurioje vertinama bendra kritinių kintamųjų įtaka finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams. Skaičiuoklėje atliekama iš viso penkių įvykių klostymosi scenarijų analizė: 1) pesimistinis; 2) mažiau pesimistinis; 3) realus; 4) mažiau optimistinis, ir; 5) optimistinis. Atliekamoje scenarijų analizėje nebuvo koreguojamos prielaidos.

Atlikta scenarijų analizė atskleidė, jog finansine išraiška, be mokėjimų Privačiam subjektui, Projektas be viešojo subjekto mokėjimų nebūtų patrauklaus finansiniu požiūriu net susiklosčius optimistiniam scenarijui (FGDV(I) <0) (žr. 35 lent.). FVGN(I) reikšmė net optimistinio scenarijaus metu nėra prognozuojama priimtina privačiam investuotojui (be Savivaldybės mokėjimų bei Pastato perdavimo likutine verte). **Vertinant Projekto ekonominę – socialinę reikšmę, daroma išvada, kad Projektas šiuo požiūriu būtų naudingas ir jį yra verta įgyvendinti, nes EGDV net ir pesimistiniu atveju – teigiama.**

35 lentelė. Scenarijų analizė.

Finansiniai rodikliai	(ekonominiai)	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
<i>Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms - FGDV(I)</i>		-14 311 721	-10 826 196	-8 502 521	-6 178 838	-2 693 321
<i>Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms - FVGN(I)</i>		Nėra reikšmės	-17,96%	-11,93%	-7,23%	-0,93%
<i>Ekonominė grynoji dabartinė vertė – EGDV</i>		2 522 409	4 548 300	5 898 894	7 249 488	9 275 379
<i>Ekonominė vidinė grąžos norma – EVGN</i>		7,69%	10,20%	12,13%	14,31%	18,27%

6.3. Kintamųjų tikimybės

Centrinės projektų valdymo agentūros ekspertai atliko tyrimus ir nustatė kiekvienam kintamajam labiausiai tikėtinus tikimybių skirstinius ir jų parametrus, todėl Metodologijoje rekomenduojamoje skaičiuoklėje kiekvienam tiesioginiam kintamajam pagal nutylėjimą jau yra parinktas labiausiai tikėtinas tikimybių skirstinys ir jo parametrų reikšmės. Todėl tolimesni skaičiavimai yra atliekami pagal Metodologijoje rekomenduojamas skaičiuoklės jau parinktus tikimybių skirstinius.

6.4. Rizikų vertinimas

6.4.1. Kintamųjų rizikos įverčiai

Pasinaudojant Metodikoje rekomenduojama skaičiuokle apskaičiuoti kiekvieno tiesioginio kintamojo rizikos įverčiai (žr. 36 lent.).

36 lentelė. Tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai, EUR.

Kintamasis	(GDV)	(reali vertė)
Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	3 633 442	4 104 886
Prekių pardavimo pajamos	1 931 666	2 973 440
Darbo užmokesčio išlaidos	968 247	1 435 904
Elektros energijos išlaidos	176 665	263 080
Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	103 055	153 464
Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	0	0
Kitos išlaidos	509 385	758 548
Gautų paskolų (G.3.1.) palūkanos	294 907	396 171

6.4.2. Rizikos grupės

Apskaičiavus kintamųjų rizikos įverčius, atliekamas Projekte galinčių pasireikšti rizikų vertinimas. Kaip ir kitiems analizuojamiems VPSP projektams, Projektui konkrečiai, pagal finansinį modelį išskiriamos 8 pagrindinės rizikų grupės, 6 iš kurių pagal rizikos pasireiškimo pobūdį priskiriami atitinkamų tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai:

- projektavimo ir atliekamų rangos darbų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos, projekto administravimas ir vykdymas, žemės sklypo apribojimai, statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai, įsigyjama įranga, įrenginiai ir kitas turtas.
- komercinių paslaugų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: netinkamai teikiamos komercinės paslaugos;
- nepakankamo finansavimo rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: paskolų palūkanos, finansavimo mokesčiai;
- SE naudos komponentų rizikos grupėje – rizikos, galinčios įtakoti socialinės naudos pasiekimo – socialinių paslaugų teikimo procesą ir rezultatus.

Vertinimas atliekamas remiantis Metodikos 7 priede pateikta informacija apie rizikų veiksnius kiekvienai iš rizikų grupių bei vertinama, ar konkretus rizikos veiksnys turi įtakos Projektui, kaip minimizuoti šią įtaką ir tinkamai suvaldyti jos pasireiškimą.

Apskaičiuotos kiekvienoje rizikos grupių galimų pasireikšti rizikų vertės ir jas lemiantys veiksniai pateikiami 37 lentelėje.

37 lentelė. Rizikų vertės pagal rizikų grupes.

Rizikų grupės pavadinimas	Rizikų finansinė diskontuota vertė, Eur	Veiksniai
1. Projektavimo rizika 2. Rangos darbų rizika 3. Įsigyjamos (pagaminamos) įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto rizika	3 633 442	- Projektavimo, techninės priežiūros paslaugos - Projekto administravimas ir vykdymas - Žemės sklypo apribojimai - Statybos darbai - Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas
4. Įsigyjamų Paslaugų rizika	0	
5. Finansavimo prieinamumo rizika	294 907	- Banko finansavimas - Palūkanų normos bazės pokyčiai
6. Teikiamų Paslaugų rizika	1 757 352	- Žaliavos - Darbo užmokesčio išlaidos - Elektros energijos išlaidos - Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos - Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos - Kitos išlaidos
7. Paklausos rinkoje rizika	1 931 666	Klientams suteikiamos paslaugos, jų paklausa ir jų kokybė
8. Turto likutinės vertės rizika	0	
Iš viso:	7 617 369	

37 lentelėje pateikta informacija parodo, kad didžiausios investicijos lemia didžiausią ir galimos pasireikšti rizikos vertę. Atitinkamai didžiausia rizika (didžiausias rizikos įvertis) gali pasireikšti dėl projektavimo ir statybos darbų investicijų (rizikos vertė 3 633 tūkst. Eur), teikiamų paslaugų (1 757 tūkst. EUR), kurių teikimą sąlygoja teisingas sąnaudų įvertinimas, bei paslaugų paklausos rinkoje rizika (1 931 tūkst. EUR). Tad į šias rizikas turi būti atsižvelgiama labiausiai ir jos turi būti kontroliuojamos. Pvz., rangos darbų atveju - rangos sutartyje numatant, kad rangovas turi būti apsidraudęs privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, visų statybų rizikų draudimu ir pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo draudimą. Kitos svarbią įtaką galinti turėti riziką yra susijusi su veiklos išlaidomis ir infrastruktūros būklės palaikymo išlaidomis. Nors kitų identifikuotų rizikų vertės mažesnės, privaloma stebėti galimą visų rizikų pasireiškimą ir laikytis rizikų valdymo plano.

Privatus subjektas prisiima 86% Projekto rizikų vertės.

38 lentelė. Rizikų pasidalinimas.

Rizikų grupės pavadinimas	Viešojo subjekto pasiliekamų rizikų vertė (GDV)	Privataus subjekto priimtų rizikų vertė (GDV / %)		Bendra rizikų vertė (GDV)
1. Projektavimo rizika	0	0		0
2. Rangos darbų rizika	669 280	2 964 162	82%	3 633 442
3. Įsigyjamos (pagaminamos) įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto rizika	0	0		0
4. Įsigyjamų Paslaugų rizika	0	0		0
5. Finansavimo prieinamumo rizika	73 727	221 180	88%	294 907
6. Teikiamų Paslaugų rizika	219 669	1 537 683	93%	1 757 352
7. Paklausos rinkoje rizika	137 921	1 793 745	75%	1 931 666
8. Turto likutinės vertės rizika	0	0	0	0
Iš viso	1 100 597	6 516 770	86%	7 617 367

6.5. Rizikos priimtinumas

Rizikos priimtinumas yra vertinamas Metodikoje rekomenduojamoje skaičiuoklėje atliekant *Monte Carlo* analizės metodą. Monte Carlo statistinio pasiskirstymo metodui atlikti pasirinktas naudojamų simuliacijų skaičius – 500.

Atlikus skaičiuoklėje Monte Carlo analizę buvo identifikuotos labiausiai tikėtinos rodiklių reikšmės (žr. 39 lent.). Kaip minėta anksčiau (4 skyriuje) Projektas nėra finansiškai efektyvus dėl neigiamos FGDV(I) reikšmės. Atlikus Monte Carlo analizę buvo identifikuota, jog 5 skyriuje identifikuotų ekonominės analizės rodiklių labiausiai tikėtinos reikšmės yra teigiamos (žr. 39 lent.). **Tikimybės, kad bazinės EGDV ir EVGN rodiklių reikšmės⁴² bus pasiektos, yra 38 ir 36 proc., o labiausiai tikėtinos šių rodiklių reikšmės yra 1,07 mln. EUR bei 12,5%.**

⁴² Žr. 39 lentelę.

39 lentelė. Monte Carlo analizės rezultatai.

Rodiklis	Pageidaujama (minimaliai priimtina) rodiklio reikšmė (Eur ir proc.)	Tikimybė, kad nurodyta reikšmė bus pasiekta (proc.)	Labiausiai tikėtina rodiklio reikšmė (Eur ir proc.)
FGDV(I)	0	0,0%	-11 871 125
FVGN(I)	0,0%	4,4%	-11,0%
EGDV	5 898 894	38,0%	1 069 064
EVGN	12,1%	35,5%	12,5%

6.6. Rizikų valdymo veiksmai

Kiekvienai projekto rizikai suvaldyti reikalinga pasirinkti efektyviausią valdymo būdą. Pagrindiniai galimi rizikos valdymo būdai:

- 1) rizikos išvengimas – pašalinamas rizikos sukėlėjas(-ai);
- 2) rizikos prevencija – mažinama rizikos pasireiškimo tikimybė, vykdamas prevencines veiklas ar investuojant daugiau lėšų į infrastruktūros sukūrimą;
- 3) rizikos draudimas – įsigijamas draudimas nuo rizikų, nuo kurių įmanoma apsisaugoti (force majeure rizikos, statybos rizikos, civilinės atsakomybės rizikos ir pan.);
- 4) rizikos perdavimas – rizika perduodama tai šaliai, kuri pajėgesnė ją valdyti (pavyzdžiui, Projektas įgyvendinamas pasitelkus partnerį, kuris yra įgijęs atitinkamos rizikos valdymo patirties);
- 5) rizikos išlaikymas – riziką nusprendžiama valdyti patiems, sudarant atitinkamą organizacinę struktūrą, paskirstant atsakomybes už visas galimas rizikas Projekto organizacijos viduje ir pan.

Remiantis kitų įgyvendinamų ir planuojamų projektų pavyzdžiu, toliau pateiktoje 40 lentelėje įvertinama identifikuotų rizikų tikimybė, poveikis bei numatomos galimos rizikos valdymo priemonės.

40 lentelė. Identifikuotų rizikų tikimybė, poveikis bei numatomos galimos rizikos valdymo priemonės.

Eil. Nr.	Rizikų grupė	Rizikų veiksniai	Paaškinimas (detalizavimas)	Valdymo priemonės ir veiksmai
1.	Projektavimo (planavimo) kokybės rizika	• parengtas rekonstrukcijos projektas ar atskiros jo dalys yra netikslūs; • projektavimo paslaugų trukmė nukrypsta nuo planuotos; • reikalavimai infrastruktūrai, nurodyti pirkimo dokumentuose, negali	Pasireiškus rizikai dėl projektavimo (planavimo) kokybės, poveikis būtų daromas Projekto įgyvendinimo trukmei, investicijų išlaidoms ir siekiamais rezultatais. Projektuotojams netinkamai parengus rekonstrukcijos projektą ar jo dalį, poveikis pasireikštų rangos darbų	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys pasidalija Projekto planavimo ir reikalavimų infrastruktūrai pokyčių rizikų veiksniais. Visi kiti veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas

		būti realizuoti praktikoje; • įgyvendinant projektą, paaiškėja žemės sklypo (-ų) ir/ar perduodamo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo apribojimais; • projektavimo etape pakeičiami nustatyti reikalavimai infrastruktūrai (įskaitant neesminius pakeitimus) • kyla ginčai tarp šalių; • pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės projektavimo (planavimo) metu.	etape, nes dėl projekto netikslumų galėtų pakisti rangos darbų apimtys ir kaina. Užsitęsęs projektavimo etapui, pasikeitus nustatytiems infrastruktūros reikalavimams ar išaiškėjus turto disponavimo apribojimams, užsitęstų ne tik Projekto įgyvendinimo trukmė, bet galimai būtų patiriami ir finansiniai nuostoliai. Kilus ginčams tarp viešojo ir privataus sektorių, kurie įgyvendintų Projektą kartu bei pasireiškus nenugalimos jėgos aplinkybėms, įtaka galimai būtų daroma tiek Projekto trukmei, tiek investicijoms. Taip pat galėtų būti paveiktas ir Projektu siekiamų rezultatų pasiekimas.	turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti projektavimo (planavimo) kokybę.
2	Rangos darbų rizika	• sukeliamas žala aplinkai, atliekant naujo nekilnojamojo turto rangos darbus; • rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl nepalankių oro sąlygų; • rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl žmoniškųjų išteklių; • rangos darbų vykdymo etape pakeičiami reikalavimai rangos darbų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus); • pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės rangos darbų vykdymo metu.	Pasireiškus rizikai dėl rangos darbų kokybės, poveikis būtų daromas Projekto įgyvendinimo trukmei, investicijų išlaidoms ir siekiamiems rezultatams. Dėl įvairių priežasčių rangovui nekokybiškai atlikus rangos darbus (esant blogoms oro sąlygoms nesilaikyta technologinių procesų), jie turėtų būti taisomi. Priklausomai nuo jų masto, galėtų užsitęsti Projekto vykdymo terminas ir dėl to, kaip jau minėta aprašant projektavimo riziką, Projekto vykdytojas galimai patirtų finansinius nuostolius.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys pasidalija Projekto rangos darbų vykdymo etape pakeičiamų reikalavimų rangos darbų kokybei rizikos veiksnį. Visi kiti veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti rangos darbų kokybę.

			Pasireiškus nenugalimos jėgos aplinkybėms, įtaka galimai būtų daroma tiek Projekto trukmei, tiek investicijoms. Taip pat galėtų būti paveiktas ir Projektu siekiamų rezultatų pasiekimas.	
3	Įsigyjamų įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto rizika	• įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto gamybos ir tiekimo metu pakeičiami reikalavimai jų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus); • vėluoja įrangos, įrenginių ar kito ilgalaikio turto įsigijimas; • pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės kuriant įrangą, įrenginius ar kitą ilgalaikį turtą.	Įsigyjamų įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto kokybė vertinant rizikos veiksnius suvokiama ne tik kaip nukrypimas nuo standartų, normatyvinių techninių dokumentų, higienos normų ir kitų reikalavimų, bet ir nukrypimas nuo suderinto įrangos pristatymo grafiko ir pan. Rizikos veiksnių pasireiškimas turi įtakos išimtinai tik įrangos įsigijimo išlaidoms. Pasireiškus nenugalimos jėgos aplinkybėms, įtaka galimai būtų daroma tiek Projekto trukmei, tiek investicijoms. Taip pat galėtų būti paveiktas ir Projektu siekiamų rezultatų pasiekimas.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys pasidalija Projekto įrangos reikalavimų kokybei rizikos veiksnį. Visi kiti veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti šios rizikos minimizavimą.
4	Įsigyjamų paslaugų (turto priežiūros ir eksploatavimo) rizika	• Įsigyjamų paslaugų kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių kokybės ir prieinamumo; • įsigyjamų paslaugų trukmė nukrypsta nuo planuotos; • paslaugų kaina nukrypsta nuo planuotos; • paslaugų teikimo metu pakeičiami nustatyti reikalavimai paslaugų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus);	Įsigyjamų paslaugų rizikos veiksnys suvokiamas ne tik kaip nukrypimas nuo standartų, higienos normų ir kitų reikalavimų, bet ir nukrypimas nuo suderintos teikiamų paslaugų apimtys bei biudžeto.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos perdavimas. Visi rizikos veiksniai būtų perduoti privačiam investuotojui atsižvelgiant į tai, jog privatus investuotojas turi atitinkamos rizikos valdymo patirties ir galės užtikrinti šios rizikos minimizavimą.

		• pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės (Paslaugų teikimo metu).		
5	Finansavimo prieinamumo rizika	• Finansavimo poreikis pasikeičia dėl padidėjusių investicijų išlaidų; • pagrindinės paskolos suteikimo sąlygų įvykdymas; • pasikeičia pagrindinės paskolos tarpbankinių paskolų palūkanų norma; • finansavimo poreikis pasikeičia dėl pridėtinės vertės mokesčio tarifo pasikeitimo; • finansavimo poreikis pasikeičia dėl bet kurio mokesčio išskyrus pridėtinės vertės mokestį ar rinkliavos tarifo pasikeitimo; • finansavimo poreikis pasikeičia dėl subsidijų sumos pasikeitimo.	Finansavimo prieinamumas vertinant rizikos veiksnius suvokiamas ne tik kaip finansavimo trūkumas dėl pasikeitusio poreikio, bet ir nukrypimas nuo suderintos finansavimo paslaugų kainos, finansavimo teikimo laiko bei kitų sąlygų.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos pasidalijimas tarp šalių ir rizikos perdavimas. Abi šalys atitinkamai savo įsipareigojimams (viešasis sektorius – metinio mokėjimo finansavimo, o privataus – finansavimo poreikio, pasikeitusios finansavimo paslaugų kainos ir finansavimo teikimo rizikas) pasidalija Projekto finansavimo prieinamumo riziką. Viešojo sektoriaus rizika gali būti valdoma tinkamai atlikus biudžeto planavimo ir finansavimo poreikio vertinimus.
6	Teikiamų paslaugų rizika	• Pakeičiami nustatyti kokybės reikalavimai paslaugoms; • pasikeičia teisės aktai, reglamentuojantys teikiamas paslaugas; • paslaugų tinkamumas neužtikrinamas dėl žmogiškųjų išteklių.	Nukrypimus nuo nustatytų Paslaugų kokybės reikalavimų reiškianti rizika. Tinkamumo rizika suvokiama ne tik kaip jų kokybės nukrypimas nuo standartų, normatyvinių techninių dokumentų, higienos normų, ar techninėse specifikacijose nustatytų reikalavimų, bet ir nukrypimas nuo suderinto Paslaugų teikimo grafiko bei biudžeto. Veiksnių pasireiškimas turi įtakos veiklos išlaidoms.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos prisiėmimas atsižvelgiant į privataus sektoriaus turimą patirtį valdant šią riziką.

7	Paklausos rinkoje rizika	• Vėluojama pradėti teikti paslaugas; • pasikeičia demografiniai veiksniai; • prasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės.	Pasikeitus demografiniams rodikliams, poveikis galėtų būti tiek teigiamas, tiek neigiamas. Rizikos veiksnys pasireiškia, kai Paslaugų teikimo metu įvyksta įvykiai, kurie vadovaujantis VPSP sutartimi bei teisės aktais priskiriami nenugalimos jėgos aplinkybėms. Nenugalimos jėgos aplinkybės neapima įvykių ar veiksmų, tiesiogiai ar netiesiogiai priklausančių nuo VPSP sutarties šalių. Rizikos veiksnio pasireiškimas gali reikšti Paslaugų kokybės sutrikdymą, Paslaugų teikimo visišką ar dalinį nutraukimą, kitų projekto įgyvendinimo veiklų sutrikdymą ar nutraukimą, taip pat papildomų, nenumatytų, išlaidų atsiradimą.	Rizikos valdymui turėtų būti užtikrinamos kokybiškai teikiamos paslaugos. Vėlavimo rizika yra perduodama privačiam sektoriui.
8	Turto likutinės vertės rizika	• Nukrypstama nuo infrastruktūros būklės palaikymo plano; • nustatyti perduodamo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisių apribojimai dėl sandorių su trečiosiomis šalimis.	Turto kaip investavimo objekto likutinė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.	Rizikos valdymui pasitelkiamas rizikos perdavimas privačiam sektoriui atsižvelgiant į tai, jog jis bus atsakingas už turto priežiūrą visą ataskaitinį laikotarpį.

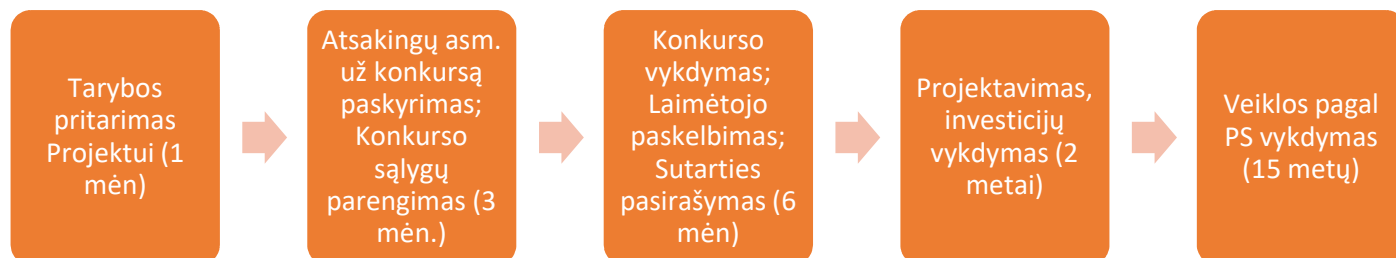
7. PROJEKTO VYKDYMO PLANAS

7.1. Projekto trukmė ir etapai

Projektas gali būti įgyvendinamas Savivaldybės jėgomis arba pasitelkus privatų partnerį. Nuo pasirinkto Projekto įgyvendinimo būdo priklauso Projekto įgyvendinimo trukmė ir etapai. Be to, Projekto trukmė gali skirtis pasirinkus skirtingas Projekto įgyvendinimo alternatyvas. 21 paveiksle yra pateikiami siūlomi tolesni Projekto įgyvendinimo žingsniai.

Atlikus Projekto vertinimą įvairiais aspektais, rekomenduotina Projektą įgyvendinti koncesijos būdu pasitelkiant privatų partnerį / investuotoją.

Planuojama, jog Projekto įgyvendinimas truktų vienu etapu, įgyvendinamu per 2 metus. Pasiruošimas Projekto įgyvendinimui užtruktų apie 10 mėn.

21 paveikslas. Siūlomi tolesni Projekto įgyvendinimo žingsniai.

7.2. Projekto vieta

Projekto vieta yra Vilnius, Tyzenhauzų g. 97.

7.3. Projekto komanda

Įgyvendinant Projektą, Projekto vykdymui planuojama burti Projekto komandą, paskiriant asmenis iš Projekto vykdytojo organizacijos. **Projekto komandos sudėtis pateikiama šio Investicinio projekto priede VPSP Klausimyne.**

Atkreiptinas dėmesys, kad siekiant užtikrinti geriausius rezultatus Savivaldybei, yra būtina užtikrinti komandos darnią veiklą, tarpusavio bendradarbiavimą, komandinę dvasią. Tuo pačiu dirbant su viešaisiais pirkimais, taip pat pritraukiant išorės ekspertus, svarbu išlaikyti informacijos konfidencialumą ir diskretiškumą.

7.4. Projekto prielaidos, tęstinumas ir kitos išvados

Atlikus Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinę analizę bei įvertinus joms būdingas rizikas pasirinkta Projekto įgyvendinimo I alternatyva „Objekto vystymas etapais“. Tai patvirtino ir atlikta teisinė, finansinė ir ekonominė analizė.

Šios alternatyvos įgyvendinimui reikia 11,5 mln. Eur (be PVM) investicijų, kurias atliktų Privatus subjektas, Projektą vystant dviem etapais per 5 metus. Vėliau, 15 metų Objektas būtų prižiūrimas Privataus subjekto (vykdant turto priežiūros bei komercinę veiklą). Į turto priežiūros paslaugas įeitų: valymas, teritorijos priežiūra, techninė priežiūra, einamasis ir kapitalinis remontas, komunalinių paslaugų teikimas, saugos sistemų priežiūra ir administravimas, inžinerinių sistemų priežiūra ir administravimas. Komercinė veikla apimtų ekstremalaus sporto zonų su pagalbinėmis ir papildomomis patalpomis, bei lauko zonos operavimą bei priežiūrą. Komercinė veikla būtų vykdoma narysčių bei vienkartinį apsilankymų pagrindais, zonų nuoma, hostelio paslaugų teikimas.

Projekto inicijavimui (konkurso paskelbimui) būtų skiriamos Savivaldybės biudžeto lėšos, o metinis mokėjimas privačiam subjektui nebūtų mokamas.

Analizuojant kitų rodiklių rezultatus (vidinės gražos normos nuosavam kapitalui – 2,18%) galima teigti, jog Projekto Privačiam investuotojui finansinis patrauklumas yra ribinis. Tačiau, be šiamo IP įvertintų finansinių (atsipirkimo) argumentų, Privatus investuotojas turėtų vertinti ir šiuos investavimo motyvus:

- suplanavus pažangius Objekto inžinerinius sprendimus, taupiai naudoti energetinius išteklius eksploatuojant Objektą, taip sumažinant sąnaudas ir didinant Projekto gražą;
- vertinti, jog Projekto vykdymas turi platesnį - socialinį – kontekstą, ir jo vykdymas galėtų būti papildoma priemonė Privataus subjekto socialinio statuso bei reputacijos auginimui, kadangi Projektas iš esmės atitinka socialinio verslo kriterijus⁴³.

Rekomendacijos pirkimo sąlygų rengimui:

- Projekto konkurso metu siūloma suteikti teisę potencialiam Privačiam partneriui parinkti Objekto projekto sprendinius, siekiant maksimaliai optimizuoti objekto erdves, funkcionalumą, estetinius bei techninius sprendimus ir, tuo pačiu, mažinant investicijų bei Objekto aptarnavimo ir eksploatacijos kaštus (tačiau išlaikant reikalavimą minimaliems Projektu siekiamiems rezultatams);
- Ekstremalaus sporto centras nuo jo sukūrimo (įskaitant neužbaigtą statybą) Koncesijos Sutarties pagrindu visą Sutarties galiojimo laikotarpį nuosavybės teise priklausys Projekto bendrovei. Po Sutarties pasibaigimo lauko laisvalaikio infrastruktūra bus perduodama Vilniaus miesto savivaldybei, tuo tarpu lauko ekstremalaus sporto zonos bei ekstremalaus sporto kompleksas (pastatai bei jiems aptarnauti būtina inžinerinė infrastruktūra) išliktų Projekto bendrovės nuosavybe.
- Žemės sklypas Projekto bendrovei darbų atlikimo metu suteikiamas teisės aktų nustatyta tvarka nuomos pagrindais. Koncesijos sutartimi Projekto bendrovei būtų suteikiama teisė naudotis Žemės sklypu tiek, kiek to reikia darbų atlikimui ir

⁴³ <https://www.verslilietuva.lt/paslaugos/socialinis-verslas/>

paslaugų teikimui bei komercinės veiklos vykdymui. Tam, kad pasiekti bent minimalius pelningumo rodiklius, reikalinga, kad vadovaujantis teisės aktais, Vilniaus miesto savivaldybės taryba atleistų Projekto bendrovę nuo nuomos ar kito mokesčio ar bet kokio kito mokėjimo, rinkliavos ar įmokos už Žemės sklypo naudojimą visą Sutarties galiojimo laikotarpį. Projekto bendrovė neturėtų teisės naudoti žemės sklypo kitais, nei šio Projekto tikslais.

- Siūloma konkurso sąlygose ar aiškinamuosiuose dokumentuose akcentuoti, jog pasibaigus Koncesijos sutarčiai Projekto bendrovės sudaryta Žemės sklypo nuomos sutartis pasibaigia, tačiau Projekto bendrovė įgis teisę kreiptis į Žemės sklypą valdančią instituciją ir gauti teisę naudotis Žemės sklypo dalimi, kuri yra reikalinga tinkamam Ekstremalaus sporto bazės statinių kompleksui eksploatuoti, tuo tarpu likusią Žemės sklypo dalį toliau valdytų Savivaldybė.
- Rekomenduojama, nusprendus vykdyti Projektą ir gavus investicijų projekto patvirtinimą, vykdant konkursą į vertinimo kriterijus įtraukti: siūlomas naudojimosi laikas savivaldybės reikmėms (pvz., rizikos šeimoms) bei siūlomas techninis sprendinys (architektūrinis sprendinys).
- Siūloma konkurso sąlygose įvardinti Savivaldybės planuojamą viešąją infrastruktūrą Projekto teritorijoje, atsižvelgiantį Projekto ir aplinkinių objektų (Ledo arena) poreikius.
- **Siekiant pritraukti daugiau konkurso dalyvių ir padidinti projekto patrauklumą (mažinant rizikingumą) rekomenduojama konkurso sąlygose numatyti, kad Projektas įgyvendinamas etapais ir antrojo etapo įgyvendinimas ir jo veiklos pradžia turi būti parinkti privataus subjekto nuožiūra atsižvelgiant į I etapu sukurtos infrastruktūros užimtumą, tačiau atlikti ne vėliau, kaip per 8 metus, įrengiant papildomas zonas, statant naujus arba išplečiant esamus statinius.**

8. IP DUOMENŲ SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Investicijų projekto duomenys	Investicijų projekto duomenų aprašymas
	EKSTREMALIAUS SPORTO CENTRO SUKŪRIMO VILNIAUS MIESTE INVESTICINIS PROJEKTAS	
1.	Viešoji paslauga, kurios kokybei gerinti skirtas investicijų projektas	Infrastruktūros, kurioje vykdoma sporto, kaip neformalaus ugdymo, veikla, prieinamumo užtikrinimas.
2.	Projekto tikslas	Projekto tikslas – padidinti ekstremalaus sporto, ekstremalaus laisvalaikio praleidimo būdų ir sveikatingumo paslaugų kokybę bei prieinamumą Vilniaus mieste bei Lietuvoje.
3.	Projekto uždaviniai	- užtikrinti ekstremalaus sporto šakų infrastruktūros prieinamumą Vilniaus mieste bei Lietuvoje, kuri apimtų BMX, riedlenčių, paspirtukų, riedučių, parkour, batutų ir pan. sporto šakoms reikiamą infrastruktūrą, įskaitant lauko zoną ir bei galimybę kultivuoti šias sporto šakas aukšto meistriškumo lygiu; - užtikrinti nakvynės galimybę šalia infrastruktūros - didesniu atstumu atvykstantiems sportininkams, lankytojams bei turistams – taip sudarant galimybę organizuoti ilgesnes stovyklas jaunimui ir tarptautines ekstremalaus sporto varžybas; - užtikrinti sporto infrastruktūrą aptarnaujančias zonas / patalpas, kurios užtikrintų sklandžią ekstremalaus sporto centro veiklą ir lankytojų srautą.
4.	Projekto veiklos	Statyti naują statinį (statinius) dviem etapais ir jį (juos) eksploatuoti (VPSP būdu).
	Geriausia alternatyva	Objekto vystymas etapais
5.	Projekto pareiškėjas	Vilniaus miesto savivaldybės administracija
6.	Projekto partneris (-iai)	-
7.	Projekto biudžetas, Eur	11 497 500,00 Eur be PVM
8.	Prašomas finansavimas, Eur	-
9.	Projekto įgyvendinimo vieta	Tyzenhauzų g. 97, Vilnius
10.	Projekto įgyvendinimo periodas	24 mėnesiai
11.	Partnerystės sutarties trukmė	17 metų

PRIEDAI

**1 priedas. Projekto IP ir PP rodiklių finansinė skaičiuoklė
(pridedama atskiru dokumentu)**

2 priedas. Projekto atitikimas teisės aktams**1. Lietuvos Respublikos Statybos įstatymas****2. Statybos techniniai reglamentai**

- 2.1. STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“;
- 2.2. STR 1.01.02:2016 „Normatyviniai statybos techniniai dokumentai“;
- 2.3. STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“;
- 2.4. STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“;
- 2.5. STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“;
- 2.6. STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“;
- 2.7. STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“;
- 2.8. STR 1.12.06:2002 „Statinio naudojimo paskirtis ir gyvavimo trukmė“;
- 2.9. STR 2.01.01(3):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Higiena, sveikata, aplinkos apsauga“;
- 2.10. STR 2.01.01(4):2008 „Esminis statinio reikalavimas. Naudojimo sauga“;
- 2.11. STR 2.01.01(5):2008 „Esminis statinio reikalavimas. Apsauga nuo triukšmo“;
- 2.12. STR 2.01.06:2009 „Statinių apsauga nuo žaibo. Išorinė statinių apsauga nuo žaibo“;
- 2.13. STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“ (aktuali redakcija);
- 2.14. STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“;
- 2.15. STR 2.05.02:2008 „Statinių konstrukcijos. Stogai“ (pakeitimai nuo 2014 10 02);
- 2.16. STR 2.05.13:2004 „Statinių konstrukcijos. Grindys“;
- 2.17. STR 2.05.20:2006 „Langai ir išorinės įėjimo durys“;
- 2.18. STR 2.01.07:2003 „Pastatų vidaus ir išorės aplinkos apsauga nuo triukšmo“;
- 2.19. STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ (aktuali redakcija)
- 2.20. STR 2.01.11:2012 „Išorinės vėdinamos termoizoliacinės sistemos“

3. Higienos normos

- 3.1. HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“
- 3.2. HN 42:2009 „Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas“
- 3.3. HN 98:2014 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos mažiausios ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ (galioja nuo 2014 11 01)
- 3.4. HN 105:2004 „Polimeriniai statybos produktai ir polimerinės baldinės medžiagos“
- 3.5. HN 69:2003 „Šiluminis komfortas ir pakankama šiluminė aplinka darbo patalpose. Parametru norminės vertės ir matavimo reikalavimai“
- 3.6. HN 80:2015 „Elektromagnetinis laukas gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz–300 GHz radijo dažnių juostoje“ (nauja redakcija nuo 2015 11 01)
- 3.7. HN 36:2009 „Draudžiamos ir ribojamos medžiagos“ (aktuali redakcija)
- 3.8. HN 123:2013 „Sporto klubo paslaugų sveikatos saugos reikalavimai“ (galioja nuo 2013 11 01)

3 priedas. Žemės sklypo Kadastro išrašas

2021-08-02

NT Registras 44/2543933

VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŲ CENTRAS
Lvovo g. 25-101, 09320 Vilnius, tel. (8 5) 2688 262, el. p. info@registrucentras.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 124110246

NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO DUOMENŲ BAZĖS IŠRAŠAS

2021-08-02 11:28:41

1. Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas:

Registro Nr.: 44/2543933
Registro tipas: Žemės sklypas
Sudarymo data: 2020-08-13
Adresas: Vilnius, Tyzenhauzų g. 97

2. Nekilnojamieji daiktai:

- 2.1. Žemės sklypas
Unikalus daikto numeris: 4400-5478-3109
Žemės sklypo kadastro numeris ir kadastro vietovės pavadinimas: 0101/0071:601 Vilniaus m. k.v.
Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis: Kita
Žemės sklypo naudojimo būdas: Visuomeninės paskirties teritorijos
Žemės sklypo naudojimo būdas: Bendrojo naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendrojo naudojimo) teritorijos
Žemės sklypo plotas: 4.1553 ha
Žemės ūkio naudmenų plotas viso: 1.0789 ha
iš jo: sodų plotas: 0.1038 ha
iš jo: pievų ir natūralių ganyklų plotas: 0.9751 ha
Kitos žemės plotas: 3.0764 ha
Žemės ūkio naudmenų našumo balas: 40,0
Matavimų tipas: Žemės sklypas suformuotas atliekant kadastrinius matavimus
Indeksuota žemės sklypo vertė: 283053 Eur
Žemės sklypo vertė: 176908 Eur
Vidutinė rinkos vertė: 1093000 Eur
Vidutinės rinkos vertės nustatymo data: 2020-08-13
Vidutinės rinkos vertės nustatymo būdas: Masinis vertinimas
Kadastro duomenų nustatymo data: 2020-05-13

3. Daikto priklausiniai iš kito registro: įrašų nėra

4. Nuosavybė:

- 4.1. Nuosavybės teisė
Savininkas: LIETUVOS RESPUBLIKA, a.k. 111105555
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2020-07-27 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 49SK-1234-(14.49.109 E.)
Įrašas galioja: Nuo 2020-08-20

5. Valstybės ir savivaldybių žemės patikėjimo teisė:

- 5.1. Valstybinės žemės patikėjimo teisė
Patikėtinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, a.k. 188704927
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2020-07-27 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 49SK-1234-(14.49.109 E.)
Įrašas galioja: Nuo 2020-08-20

6. Kitos daiktinės teisės: įrašų nėra

7. Juridiniai faktai:

- 7.1. Sudaryta panaudos sutartis
Panaudos gavėjas: VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖ, a.k. 111109233
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2021-05-20 Panaudos sutartis Nr. 49SUN-35-(14.49.50 E.)
Plotas: 41553.00 kv. m
Įrašas galioja: Nuo 2021-05-25
Terminas: Nuo 2021-05-20 iki 2120-05-19

8. Žymos: įrašų nėra

9. Teritorijos, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

- 9.1. Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2020-07-27 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 49SK-1234-(14.49.109 E.)
Plotas: 130.00 kv. m
Įrašas galioja: Nuo 2020-08-13
- 9.2. Aerodromo apsaugos zonos (III skyrius, pirmasis skirsnis)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2020-07-27 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 49SK-1234-(14.49.109 E.)
Plotas: 41553.00 kv. m
Įrašas galioja: Nuo 2020-08-13
- 9.3. Skirstomųjų dujotiekių apsaugos zonos (III skyrius, šeštasis skirsnis)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
Įregistravimo pagrindas: 2020-07-27 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 49SK-1234-(14.49.109 E.)
Plotas: 434.00 kv. m
Įrašas galioja: Nuo 2020-08-13
- 9.4. Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos (III skyrius, dešimtas skirsnis)

<https://www.registrucentras.lt/ntr/paieska/r.php?nocache=1627892917&ttr=44&mnr=2543933&ntr=&doktipas=0>

1/2

2021-08-02

NT Registras 44/2543933

Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
|registravimo pagrindas: 2020-07-27 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas
Nr. 49SK-1234-(14.49.109 E.)
Plotas: 1552.00 kv. m
|rašas galioja: Nuo 2020-08-13

10. Daikto registravimas ir kadastro žymos:

10.1.

Suformuotas naujas (daikto registravimas)
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
|registravimo pagrindas: 2020-05-13 Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byla
2020-07-27 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas
Nr. 49SK-1234-(14.49.109 E.)
|rašas galioja: Nuo 2020-08-13

10.2.

Kadastrinius matavimus atliko (kadastro žyma)
DEIVIDAS KATELĖ
Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-5478-3109, aprašytas p. 2.1.
|registravimo pagrindas: 2019-06-21 Kvalifikacijos pažymėjimas Nr. 2M-M-2724
2020-05-13 Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byla
|rašas galioja: Nuo 2020-08-13

11. Registro pastabos ir nuorodos: įrašų nėra

12. Kita informacija: įrašų nėra

13. Informacija apie duomenų sandoriui tikslinimą: įrašų nėra